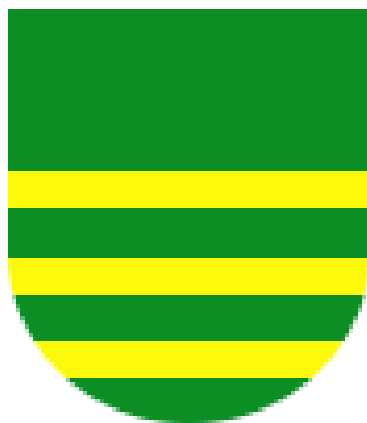

OBEC RADOL'A

**Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce Radol'a
na r. 2015 -2020
(s výhľadom do r. 2023)**

spracovateľ:

Euro Dotácie, a.s.

Na Šefranici 1280/8, 010 01 Žilina

Autorský kolektív:

vedúci kolektívu: Ing. Jozef Šujanský

spracovatelia: Mgr. Monika Janáková, Ing. Miroslav Škvarna,
Ing. Katarína Kučeríková, Mgr. Dagmar Bohunická,
Ing. Júlia Stranianková

**Schválené Uznesením obecného zastupiteľstva obce Radoľa č. 67/2015 zo dňa
16.12.2015**

Obsah

1. Úvod	7
2. Zásady tvorby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa.....	7
3. Analytická časť PHSR.....	8
3.1 Vznik a história obce Radoľa	8
3.2 Geografická charakteristika a prírodné pomery	10
3.2.1 Vymedzenie územia, geografická poloha	10
3.2.2 Geologická stavba, nerastné suroviny.....	10
3.2.3 Pôdne pomery	12
3.2.4 Hydrologické pomery.....	13
3.2.5 Klimatické pomery.....	13
3.2.6 Rastlinstvo a živočíšstvo	14
3.3 Ľudské zdroje a demografický vývoj.....	15
3.3.1 Vývoj počtu obyvateľov a hustota obyvateľstva.....	15
3.3.2 Veková štruktúra obyvateľstva.....	16
3.3.3 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva.....	18
3.3.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania.....	19
3.3.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národností.....	20
3.4 Trh práce a ekonomická aktivita obyvateľstva.....	21
3.4.1 Nezamestnanosť a trh práce	21
3.4.2 Sociálna situácia obyvateľstva.....	24
3.5 Občianska vybavenosť.....	25
3.5.1 Infraštruktúra bývania.....	25
3.5.2 Školská infraštruktúra.....	25
3.5.3 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra.....	27
3.5.4 Športová infraštruktúra	28
3.5.5 Zdravotnícka infraštruktúra	29
3.5.6 Sociálna infraštruktúra	31
3.5.7 Štátna a verejná správa.....	32
3.5.8 Komerčná vybavenosť.....	32
3.5.9 Cestovný ruch	33
3.6 Technická infraštruktúra	34
3.6.1 Sídlna infraštruktúra	34

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015-2020

3.6.2 Vodné hospodárstvo	34
3.6.3 Energetika.....	35
3.6.4 Telekomunikácie.....	35
3.6.5 Zásobovanie teplom, teplou úžitkovou vodou a plynom	36
3.7 Dopravná infraštruktúra.....	37
3.7.1 Dopravné súvislosti.....	37
3.7.2 Základný dopravný systém obce	37
3.8 Životné prostredie	39
3.8.1 Environmentálna regionalizácia	39
3.8.2 Ovzdušie.....	39
3.8.3 Odpady.....	40
3.8.4 Voda	40
3.8.5 Pôda	41
3.8.6 Ochrana prírody a krajiny.....	41
3.9 Hospodárstvo obce.....	42
3.9.1 Hospodárstvo obce.....	42
3.9.2 Poľnohospodárstvo a lesníctvo	44
3.10 Informatizácia a internetizácia na úrovni obce	45
3.11 Využívanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie	46
3.12 Stav projektovej prípravy investícií	46
3.13 Prieskum názorov a potrieb obyvateľstva	47
3.14 Analýza vonkajšieho prostredia.....	47
3.15 Zhodnotenie súčasného stavu územia	51
4. Stratégia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2015-2020	56
4.1 Východiskové strategické dokumenty	56
4.2 Strategická vízia rozvoja obce.....	56
4.3 Stanovenie kľúčových disparít a globálnych cieľov rozvoja	57
4.4 Stanovenie špecifických cieľov	59
4.5 Stanovenie územných cieľov rozvoja.....	61
4.6 Spôsob napĺňania cieľov.....	61
5. Program rozvoja obce na roky 2015-2020.....	62
5.1 Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	62
5.1.1 Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby	62

5.1.2 Špecifický cieľ 1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení	63
5.1.3 Špecifický cieľ 1.2 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry	65
5.1.4 Špecifický cieľ 1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	65
5.1.5 Špecifický cieľ 1.5 Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu	66
5.1.6 Špecifický cieľ 1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	67
5.2 Globálny cieľ 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	68
5.2.1 Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov	68
5.2.2 Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania	71
5.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku	73
5.2.4 Špecifický cieľ 2.4 Podpora cezhraničnej spolupráce	74
5.3 Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	75
5.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania	75
5.3.2 Špecifický cieľ 3.2. Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám	76
5.4 Globálny cieľ 4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	77
5.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene	77
5.4.2 Špecifický cieľ 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia	78
5.4.3 Špecifický cieľ 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu	79
5.4.4 Špecifický cieľ 4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	80
5.4.5 Špecifický cieľ 4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	80
5.4.6 Špecifický cieľ 4.6 Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu	81
5.5 Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	81
5.5.1 Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	82
5.5.2 Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	82

5.6 Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	83
5.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	83
5.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	84
5.7 Globálny cieľ 7. Podpora podnikania	85
5.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov	85
5.8 Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	86
5.8.1 Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy	86
5.8.2 Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	87
5.8.3 Špecifický cieľ 8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	87
6. Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	89
6.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	89
6.1.1 Popis úloh partnerov pri realizácii programu	89
6.1.2 Inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR	90
6.1.3 Organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	90
6.1.4 Komunikačná stratégia PHSR	91
6.2 Monitorovanie a hodnotenie	92
6.2.1 Monitorovanie a hodnotenie priebehu realizácie	92
6.2.2 Monitorovanie a hodnotenie aktivít realizovaných pomocou financovania zo zdrojov EU a ŠR SR	92
6.3 Stanovenie merateľných ukazovateľov plnenia jednotlivých špecifických cieľov	94
7. Akčný plán realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	101
7.1 Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	102
7.2 Globálny cieľ 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	107
7.3 Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	113
7.4 Globálny cieľ 4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	115
7.5 Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	119
7.6 Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	120
7.7 Globálny cieľ 7. Podpora podnikania	121

7.8 Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy.....	122
8. Finančný plán.....	125
8.1 Vlastné zdroje obce.....	125
8.1.1 Charakteristika finančnej situácie a rozpočtu obce.....	125
8.1.2 Štruktúra príjmov a výdajov obecného rozpočtu.....	126
8.2 Cudzie zdroje.....	128
8.2.1 Úverové zdroje.....	128
8.2.2 Zdroje z fondov EU a štátneho rozpočtu SR	129
8.3 Odhad možností obecných zdrojov na financovanie realizácie opatrení a aktivít PHSR.....	129
9. Záver.....	130

1. Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa je základným programovým dokumentom podpory rozvoja obce v strednodobom horizonte. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na vyvážený rozvoj obce a napĺňanie potrieb jej obyvateľov.

Spracovanie základného programovacieho dokumentu na úrovni obce vychádzalo predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej a národnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na r. 2014-2020,
- Regionálna integrovaná územná stratégia ŽSK,
- Platný územný plán a aktualizácia územného plánu obce Radoľa, schválený uznesením Obecného zastupiteľstva č. 9/114 zo dňa 23.3.2000,
- Schválená Partnerská dohoda SR na r. 2014-2020 zo dňa 20.6.2014,
- Národná stratégia trvaloudržateľného rozvoja,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011,
- Operačné programy Partnerskej dohody,
- Programových doplnkov k operačným programom.

Tieto dokumenty vytvárajú základný predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore vyváženého rozvoja obce a zvýšenie účinnosti strategického plánovania ako aj prípravy projektov a následného čerpania financií zo štrukturálnych fondov a účelových dotácií v programovacom období 2014-2020.

2. Zásady tvorby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa je strednodobým programovým dokumentom nadväzujúcim predovšetkým na Partnerskú dohodu SR na roky 2014 – 2020 a ostatné rozvojové dokumenty na národnej a lokálnej úrovni.

PHSR obce je v súlade s cieľmi a potrebami územného rozvoja ustanovenými v UPD obce. Štruktúra programového dokumentu vychádza z požiadaviek zákona č. 539/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov a člení sa na nasledovné základné tematické okruhy:

a) analytickú časť, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a

konceptie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickú časť, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovú časť, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnú časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

e) finančnú časť, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Základnou podmienkou ohraničujúcou proces analýzy sú strategické dokumenty SR a EÚ, ktoré ohraničujú zameranie analýzy a tvoria východisko pri definovaní stratégie rozvoja obce.

3. Analytická časť PHSR

3.1 Vznik a história obce Radoľa

História obce Radoľa sa spája s históriou a územím regiónu Dolných Kysúc, ktoré boli osídlené už v období staršej doby kamennej - paleolitu (cca 12.-9. tisícrocie p. n. l.). Svedčia o tom nálezy nástrojov zo štiepaného kameňa priamo z okolia obce Radoľa (kamenné sekery, sekeromlaty a motyky), ako aj nálezy pazúrikových hrotov z obce Ochodnica. Podobne nálezy pozostatkov lužickej kultúry dokladajú prítomnosť človeka v dobe bronzovej a zvyšky opevnenia na Veľkom vrchu v Divinke v dobe železnej. Koncom staršej doby železnej vzniklo napr. aj útočiskové hradisko na vrchu L'adonhora, ktoré bolo vybudované na ochranu pred útokmi cudzích kultúr. Vzniklo v nadmorskej výške 1000 m a tvorili ho asi 400 m dlhé valy vápencových balvanov. Pravdepodobne nebolo dlhodobo obývané, avšak podobné hradiská vznikali aj v širšom okolí a stávali sa akýmisi hospodárskymi centrami územia. Mladšia doba železná znamená nástup laténskej kultúry a príchod Kelťov (1 st. n.l.). Oblasť Dolných Kysúc zasiahla v podobe tzv. púchovskej kultúry (podľa archeologického náleziska v Púchove), ktorá sa prejavila budovaním sídlisk v kombinácii s menšími opevneniami nazývanými hrádky. Takýto typ osídlenia, resp. jeho pozostatky nachádzame aj

na území Dolných Kysúc - sídlisko na úpätí na vrchu Malé Ostré v katastri obce Lopušné Pažite dopĺňal hrádok na jeho vrchole. Ďalšie hradiská len potvrdzujú pravdepodobnú prítomnosť mohutného opevnenia s viacnásobnými líniami valov, ktoré strážili vstup na Kysuce z juhu cez Kysuckú bránu. Obyvatelia žili v príbytkoch s kolovou konštrukciou, živil sa chovom dobytká a pestovaním obilia, ktoré skladovali v zásobnicových jamách a mleli na kamenných žarnovoch. Už prelom letopočtov sa vyznačoval vplyvom severnejšej przerworskej kultúry, neskôr prenikajúce germánske kmene Markomanov a Kvádov znamenali ďalšie prelínanie kultúr, keďže Kysuce zrejme tvorili hraničné územie s východnou Germániou. V rímskom období nadobudla na význame obchodná tepna jantárovej cesty, ktorou sa prepravoval jantár od Baltského mora do Rímskej ríše. Prví Slovania prichádzajú v 5. storočí z údolí prítokov Váhu. V Radoli sa nachádzajú aj zvyšky slovanského sídliska (Koscelisko), ktoré bolo neskôr až do začiatku 14. storočia správnym centrom územia. Je významnou archeologickou lokalitou zapísanou v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok. Dodnes sú v teréne pozorovateľné stopy po opevnení a priekope, ktoré upozorňujú na obranný charakter sídliska. V tejto lokalite sa nachádza aj najstaršia murovaná stavba Kysúc - radoľský kostol, ktorý bol vybudovaný v 2. polovici 13. storočia (po tatárskom vpáde) .

Rozpad Veľkomoravskej ríše znamenal pričlenenie severozápadnej časti Slovenska do pražského biskupstva a oblasť Dolných Kysúc sa dostala do bezprostredného susedstva českého štátu. Poľský vplyv bol na krátku dobu zreteľný počas vlády Boleslava Chrabrého. Začlenením do ranouhorskeho štátu za panovania kráľa Štefana sa územie Dolných Kysúc stalo kráľovským majetkom. Koncom 11. storočia nastáva začlenenie územia pod administratívu Trenčianskej župy, ktorá patrila pod nitrianske biskupstvo. Na konci 1. polovice 13. storočia boli Kysuce osídlené len v oblasti ústia Vadičovského potoka do rieky Kysuce, kde na ľavej strane rieky bola osada Radoľa a na druhej strane osada Jesesin. Ostatné územie bolo ľudoprázdne, pokryté lesmi a tvorilo hraničný pás medzi Uhorskom a Poľskom. Pravdepodobne aj tatársky vpád v rokoch 1240-1241 preto vyvolal potrebu dosídlenia Kysúc. V 13. stor. sa začala pôda v krajine presúvať z vlastníctva kráľa do vlastníctva šľachty. Darovacou listinou z 11. 12. 1244 daroval kráľ Belo IV. krajinskému hodnostárovi Bohumírovi, synovi Sebechleba, zem zvanú Kysuce, rozprestierajúcu sa na pravom brehu dolného toku rieky Kysuca. Listina je zároveň prvou písomnou zmienkou o Kysuciach. Najstaršie písomne doloženou obcou je Kysucké Nové Mesto, ktoré sa ako osada Jesesin spomína v písomnosti z roku 1254 a v roku 1325 dostáva výsady mesta. V priebehu 14. a 15. storočia vzniklo na severozápadnom Slovensku niekoľko feudálnych panstiev (Starý hrad, Strečno, Budatín, Bytča), ktoré viazali celé územie Kysúc s výnimkou malej časti zemianskych majetkov v oblasti Dolného a Horného Vadičova, spočiatku i Rudiny. Prvú polovicu 15. storočia poznačili nájazdy husitských vojsk. Po protitureckých vojnách (2. polovica 15. st.) sa najmä z hospodárskych dôvodov začala tzv. valašská kolonizácia - územie dosídľovali Valaši z územia dnešného Rumunska. Hlavným zamestnaním valachov bolo horské pastierstvo a salašnícky chov dobytká, najmä oviec a kôz, a tiež remeselné spracovanie produktov z ich chovu (výroba syra a bryndze z mlieka, výroba huní z ovčej vlny). Dosídlenie horských a podhorských oblastí Kysúc umožnila kopaničiarska kolonizácia. Kopaničiarske sídla vznikali v súvislosti s potrebou obhospodarovania ťažko dostupnej pôdy. Uvedené vlny plánovaného osídľovania vyústili do pestrého etnického zloženia obyvateľstva. Noví obyvatelia rusínskej, poľskej, rumunskej, českej, ale aj nemeckej národnosti sa postupne asimilovali a splynuli s pôvodným slovenským obyvateľstvom. V období 16. a 17. storočia boli Kysuce predmetom územných sporov Budatínskeho a Strečnianskeho panstva. V 17.-18. storočí zas prebiehali početné stavovské povstania a náboženské boje. Reformácia priniesla vznik evanjelických farností

napr. v Čadci, Krásne nad Kysucou a Kysuckom Novom Meste. Vďaka chudobe sa v tomto období značne rozmohlo zbojníctvo - družinu povestného J. Jánošíka tvorila početná skupina Kysučanov. Obdobie 18. a 19. storočia znamenalo zintenzívnenie priemyselnej výroby. Počas Slovenského národného obrodného sčlivenia sídlila v Čadci Slovenská národná rada. Koniec 19. storočia po období cholery a neúrody sa niesol v znamení vystaňovalectva za prácou do zámoria. Po 2. svetovej vojne sa najmä v oblasti Považia rozvíjal ťažký priemysel.

Ako už bolo uvedené, územie obce Radoľa bolo osídlené v predhistorickom období, rovnako je však známe pozostatkami slovanského osídlenia (9.-12. st.). Archeologické výskumy v lokalite Koscelisko odhalili múry stredovekého kostola, najstaršej stavebnej pamiatky na Kysuciach, ktorého výstavba sa začala v polovici 13. storočia. V tom čase už obec musela existovať a možno predpokladať, že bola centrom cirkevnej organizácie na Kysuciach. Pôvodne bola súčasťou starohradského panstva, krátku dobu bola i v majetku Matúša Čáka. Prvá písomná zmienka o Radoli, konkrétne fary v nej, však pochádza „až“ z rokov 1332-1337 zo súpisu pápežských desiatkov (daní z cirkevných príjmov). Ďalšia historická písomná správa o obci pochádza z roku 1438 v súvislosti s darovaním feudálneho panstva Budatín, ktorého súčasťou obec bola, Jánovi z Hatného. Budatínske panstvo zriadilo v obci svoj majer, sídlom ktorého sa stal kaštieľ, jeho výstavba začala v druhej polovici 16. storočia. Na majeri sa choval dobytok, mal dva rybníky, kapustnisko, ovocnú záhradu, pivovar s dvomi chmeľnicami, pálenicu, mlyn a pílu. V objekte je od roku 1983 sprístupnená stála expozícia Kysuckého múzea v Čadci (archeológia, etnografia, história). Kaštieľ sa nachádza 200 metrov od hlavnej cesty priamo v obci. V rokoch 1973-1993 bola obec súčasťou Kysuckého Nového Mesta. V súčasnosti je opäť samostatnou obcou. Obec má vlastné symboly - erb, pečať a vlajku. Podoba erbu s vyobrazením troch priečných brvií sa dochovala z pečate z roku 1784.

3.2 Geografická charakteristika a prírodné pomery

3.2.1 Vymedzenie územia, geografická poloha

Obec Radoľa patrí z hľadiska územno-správneho členenia do Žilinského kraja, okres Kysucké Nové Mesto. Nachádza sa v bezprostrednej blízkosti okresného mesta (0,1 km) a 9,7 km severne od krajského mesta v blízkosti medzinárodnej cesty E 75 (úsek cesty I. triedy č. 1/11), 19 km vzdušnou čiarou od poľských hraníc. Priamo obcou prechádza cesta III. triedy č. III/01166. Obec sa rozprestiera na ľavom brehu rieky Kysuca v údolí Vadičovského potoka v Kysuckej vrchovine. Katastrálne územie leží v nadmorskej výške 360 m. n. m. (nadmorská výška stredu obce), v jeho južnej časti dominuje vrch Vreť (821 m n. m.) a Veľké Ostré (654 m n. m.). Rozlohou 672 ha a počtom obyvateľov 1459 sa radí medzi malé až stredne veľké obce.

3.2.2 Geologická stavba, nerastné suroviny

Kysuce patria z hľadiska geomorfologického členenia v rámci Slovenska do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie

Vonkajšie Západné Karpaty - do oblastí Stredné Beskydy a Slovensko-moravské Karpaty. Skúmané územie (kataster obce Radoľa a blízke okolie) leží na rozhraní Kysuckej vrchoviny a pohoria Javorníky, ktoré sem zasahuje zo západu.

Celé územie obce Radoľa leží v Kysuckej vrchovine. V nej sa prejavujú dve geologicko-tektonické jednotky - flyšové pásmo a bradlové pásmo. Väčšina územia Kysuckej vrchoviny patrí do flyšového pásma. Flyš predstavuje niekoľko sto až tisíc metrov mocné súvrstvie prevažne paleogénnych hornín, v ktorom sa rytmicky striedajú vrstvy mäkkších ílovcov - bridlíc a tvrdších pieskovcov. Flyšové horniny na území patria k magurskej tektonickej jednotke. Sú to paleogénne horniny, u ktorých sa tu vyskytujú zlínske vrstvy. Je to súvrstvie, v ktorom prevládajú ílovcové vrstvy mocné od niekoľko centimetrov do desať metrov. Pieskovce v zlínskych vrstvách vytvárajú polohy od 1 cm do 6 metrov. Sú jemno a strednozrnné a rôzne sfarbené. Počiatok vzniku flyšového pásma sa spája už s obdobím kriedy (najmladšie druhohory), keď sa v dôsledku vyvrásnenia vnútorných Karpát vytvorila na ich okraji rozsiahla prehĺbenina zaliata morom. V nej sa najmä v priebehu paleogénu (staršie treťohory) vytvorili mohutné súvrstvia s charakteristickou flyšovou sedimentáciou. Jej základným znakom je ukladanie piesku a ílu na dne treťohorného mora, ktorých stmelením neskôr vznikli pieskovce a ílovce. Znamená mnohonásobné striedanie týchto dvoch vrstiev v závislosti od hĺbky pôvodného sedimentačného priestoru (čím väčšia bola hĺbka, tým jemnejšie horniny sa v nej usadzovali). V týchto horninách (vďaka veľkej hĺbke) len zriedka možno nájsť skameneliny. Ide zväčša len o drobné, mikroskopické schránky rozsievok a dierkovcov. Charakteristickým javom sú nepravidelné tvary, chodbičky, ryhy na vrstvách pieskovcových lavíc, ktoré sa vo všeobecnosti nazývajú aj hieroglyfy. Prevažná väčšina z nich vznikla v dôsledku mechanických pohybov nedostatočne spevnených usadenín (tzv. mechanoglyfy), niektoré z nich sú však pozostatkom prítomnosti morských živočíchov (lastúrníkov, červov a pod.), tzv. bioglyfy. Ďalším charakteristickým znakom flyšového pásma je výskyt malých lokálnych roponosných štruktúr. Na stavbe flyšového pásma sa podieľali aj horotvorné procesy alpínskeho vrásnenia (koniec treťohôr). Počas neho sa sedimenty, ktoré vznikli vo vnútornom sedimentačnom priestore (tzv. magurský flyš), nasunuli severným smerom na vonkajšie pásmo (miestami až na vzdialenosť 10 km). Po vyvrásnení flyšového pásma a jeho vynorení nastali v mladších treťohorách procesy postupného rozrušovania komplexov a erózia. Erózia postupne rozčleňovala i rozčleňuje povrch na terajšie zoskupenia povrchových tvarov. Striedajú sa tu dlhé a pomerne úzke pásy pieskovcov, z ktorých vznikli dlhé chrbty, a ílovcov, v ktorých sa zahĺbili eróznno-denudačné brázdy s pásmami vrstvových vrchov po stranách. V týchto líniiach pozdĺž dlhých chrbtov pretekajú vodné toky, pritekajú do nich potoky, ktoré narezali vrstevné sledy naprieč. Na miestach tektonického styku jednotiek, či miestach s väčším výskytom ílovcov sa vymyli erózne kotlinky. V priebehu štvrtohôr sa pozdĺž hlavných tokov (najmä Váh a Kysuca) vytvorili nízke a stredné terasy.

Na juhu a juhovýchode do reliéfu zasahuje druhohorné bradlové pásmo. Tvorí ho úzky pás medzi flyšovým pásmom a centrálnymi (kryštalínicko-druhohornými) Karpatami. Jeho maximálna šírka nepresahuje 15 km. Geologickou stavbou a tektonickým vývojom tvorí najzložitejšie pásmo Karpát. Sedimentácia prebiehala po etapách. Najskôr sa usadili rôzne typy vápencov (triasové a jurské), potom slienité vápence (vrchná krieda), ktoré tvoria jadrový obal a paleogénne usadeniny. Aj vývoj vápencov je rôzny, závisí od hĺbky sedimentačného priestoru. Preto v bradlovom pásme možno vyčleniť niekoľko charakterovo odlišných sérií (kysucká, manínska a pod.). Rozličné typy vápencov (rohovcové, radiolárové, škvŕnité, slienité a i.) sú často sprevádzané nálezmi skamenelín morských živočíchov. Morfológický vývoj bradlového pásma výrazne ovplyvnili tektonické pohyby - bradlá vznikali

účinkami tlakov, pri ktorých boli tuhé vápence v jadrách vrás roztrhané na šošovky a vtláčané do mäkkých, plastických slieňov a paleogénu, z ktorých ich neskôr vypreparovala erózia. Vyskytujú sa izolovane, v skupinách alebo v radoch. V dôsledku erózných procesov sa v teréne často zvýraznil pruh samostatných šošoviek, ktoré majú charakter kozích chrbtov. Bradlové pásmo má tak výrazný charakter eróžno-denudačnej brázdy. Rieka Kysuca, odvodňujúca flyšové územie Kysúc, prerezala epigenetickou dolinou jedno mohutné bralo a vymytím málo odolných slieňov zvýraznila dva vrchy, Rochovicu a Brodnianku. Styk flyšového pásma s bradlovým na juhu je tektonický. Vyznačuje sa zložitou geologicko-tektonickou stavbou. Územie patrí do oblasti, kde sa prejavujú vertikálne pohyby zemskej kôry. Ročne sa dvíha asi o 0,5 mm. Pre formovanie povrchu územia flyšového a bradlového pásma (hlavne plastické slienité sedimenty) sú charakteristické časté zosuvné procesy, ktoré podmieňuje najmä nerovnomerná nasiakavosť sedimentov a s tým súvisiace kĺzanie po vrstvových plochách ílovcov a ílovcových bridlíc.

Uvedené geologické morfoštruktúry sa prejavujú aj v širšom katastrálnom zázemí obce Radoľa. Flyšové pásmo sa v teréne prejavuje typickými hladkými horskými chrbtami rozčlenenými riečnymi dolinami. Erózna činnosť Vadičovského potoka odкрýva súvrstvia pieskovcov a ílovcov napr. v lokalite Hučidlo. Flyšové pásmo je na juhu až juhovýchode dopĺňané bradlami Kysuckej vrchoviny - Vreteň, Malý Vreteň, Veľké Ostré, Malé Ostré, Steny a Ľadonhora, ktoré výrazne vystupujú v reliéfe okolitej krajiny. Vadičovský potok eróznou činnosťou vo flyši a slieňoch vymodeloval Vadičovskú dolinu.

Geologický vývoj územia a horninové zloženie determinujú výskyt nerastných surovín. Okres Kysucké Nové Mesto, rovnako ako celý Žilinský kraj, nie je bohatý na zásoby a ťažbu nerastných surovín. Nerastná surovinová základňa je prevažne zastúpená horninami typu dolomitov, vápencov štrkopieskov, stavebného kameňa a tehliarskej hliny. Ťažené suroviny majú regionálny, zväčša lokálny význam, využívajú sa v rezorte stavebníctva.

3.2.3 Pôdne pomery

Pôdotvorný proces na danom území ovplyvňuje niekoľko faktorov. Jeden zo základných faktorov predstavuje pôdotvorný substrát (horniny a ich minerálne zloženie). Hoci horniny v katastri obce Radoľa môžeme rozdeliť na pieskovce, ílovce, slieňovce a vápence, ich minerálne zloženie je premenlivé. Napr. pieskovce môžu byť zložené dominujúco zo silikátov (živce, sludy a pod.), oxidov kremíka (kremeň), ale aj karbonátov (kalcit, dolomit), prípadne opracovaných úlomkov hornín širokého spektra typov (žuly, fylity, kremence, vápence a pod.), zastúpených v polohách hrubozrnnejších pieskovcov až zlepcov. Rozdielny chemizmus sa následne odráža aj v pôdnych subtypoch a varietách. Ďalším faktorom sú napr. tiež klimatické podmienky, ktoré výrazne ovplyvňujú vývoj pôdnych horizontov. Vysoké zrážkové úhrny v kombinácii s reliéfom a schopnosťou absorbovať vodu v pôde, menia zloženie pôdnych horizontov.

Za daných prírodných podmienok sa na pôdotvornom substráte v katastri obce vytvorilo niekoľko pôdnych typov - prevládajú kambizeme (hnedé lesné pôdy) oglejené, ktoré sa poľnohospodársky intenzívne využívajú (nadmorská výška 300 - 400 m. n. m.). Sú stredne až málo úrodné. Vznikli na minerálne bohatých zvetralinách flyša, miestami sú až pseudoglejové, resp. prechádzajú do pseudoglejí luvizemných na spleškových a polygémnych hlinách. Malá priepustnosť pseudoglejí spôsobuje prevlhčenie ich pôdneho profilu. Ide o ílovité až ílovito-hlinité (ťažké až stredne ťažké) menej úrodné pôdy. Ďalej sú tu hnedé pôdy nenasýtené kyslé, lokálne rankre a hnedé pôdy nenasýtené. Najúrodnejšie pôdy

tvoria nívne pôdy nachádzajúce sa pozdĺž celého toku rieky Kysuca a jej prítokov. Dlhodobým pôsobením vodnej erózie sa pri nich nahromadila najkvalitnejšia časť pôdy. Na bradlách, na zvetralinách pevných karbonátových hornín, sa vytvorili rendziny a rendziny hnedé, litosoly, lokálne rendziny sutinové a hnedé pôdy. Vysoké percento poľnohospodárskej pôdy má nevhodnú kyslú pôdnu reakciu, preto je potrebné ju upravovať vápnením.

3.2.4 Hydrologické pomery

Hydrologický patrí katastrálne územie obce Radoľa do povodia rieky Váh (celková plocha povodia Váhu 11 625 km²), hlavným recipientom je rieka Kysuca prameniaca v Javorníkoch (celková plocha povodia 1 037 km², dĺžka toku 66 km, priemerný ročný prietok 17,2 m³/s, minimálny 0,98 m³/s, maximálny 880 m³/s). Z jej väčších prítokov možno spomenúť Neslušanku a Snežnicu. Jej prítokom je aj Vadičovský potok, ktorý pramení v katastri obce Horný Vadičov a vlieva sa do rieky Kysuca na rozmedzí katastrálnych území obce Radoľa a Kysuckého Nového Mesta. Zdrojom vodnatosti sú výlučne dážď a snehové zrážky. Povrchový odtok je celkovo veľký, no značne nevyrovnaný. Podľa hydrografických meraní v povodiach niektorých tokov odtečie 40-60% z celkového úhrnu zrážok priamo po ich spadnutí. S tým súvisia i povodňové stavy. Z dôvodu vysokého potenciálu zásob kvalitných povrchových vôd bola časť územia okresu vyhlásená za súčasť chránenej vodohospodárskej oblasti.

Väčšie zásoby podzemných vôd sa tu nevytvárajú z dôvodu rozdielnej priepustnosti hornín - hlavne nepriepustnosti ílovitých vrstiev (aj napriek bohatým zrážkam), preto je výdatnosť prameňov veľmi malá (od 0,05-0,2 l/s, pramene s výdatnosťou nad 1 l/s sú zriedkavé) a vodné toky sú počas roka značne rozkolísané. Pramene sú zväčša puklinové, vrstvomové, suťové a druhotne suťové. V celom flyšovom pásme sa nachádzajú menšie pramene sírovodíkových vôd, obsahom však väčšinou nespĺňajú ani kritériá na zaradenie medzi minerálne vody. Majú charakteristický plytký obeh a zväčša len malú výdatnosť - v širšom okolí možno spomenúť prameň v Ochodnici a prameň v oblasti Čadca - Bukov. Priamo v obci sa nachádza prameň Radoľa s výdatnosťou 1 l/s a pramene Medzipotôčky.

3.2.5 Klimatické pomery

Územie okresu Kysucké Nové Mesto patrí do mierne teplej a mierne vlhkej klimatickej oblasti. Rovnako obec Radoľa patrí do mierne teplej klimatickej oblasti Slovenska. Iba vrcholy Stien a Vretňa, s nadmorskou výškou 800 m a viac, patria do chladnej klimatickej oblasti. Minimálne 50 dní v roku dosahuje priemerná teplota nad 25 °C. Priemerná ročná teplota je 8,1°C. Vegetačné obdobie trvá približne 275 dní v roku (denná teplota 5 °C a viac), užšie vegetačné obdobie 150 dní (denná teplota 10 °C a viac). Priemerná júlová teplota je 17 °C, januárová -4,5 °C.

Oblasť patrí medzi stredne vlhké lokality Slovenska, pretože priemer zrážok predstavuje 779 mm, z čoho 474 mm pripadá na vegetačné obdobie. Snehová pokrývka býva v údolí Kysuce do 50 cm a trvá 80 až 100 dní. Mrazivých dní je v meste ročne 120 - 140, zamračených 120 - 150 a jasných 40 - 60. Celý okres sa vyznačuje častým inverzným počasím. V období trvania inverzie sú teploty v dolinách nižšie než na príľahlých svahoch pohorím, teplota s výškou narastá a na hornej hranici inverznej vrstvy sa tvorí hmla a nízka oblačnosť. Teplotné inverzie sa vyskytujú až 40% dní v roku. Najčastejšie sú však v zimných mesiacoch. Poveternostné podmienky sú podmienené cirkuláciou vo vyšších vrstvách, prevláda Z a SZ

prúdenie, najmä v oblasti hrebeňov a vyšších svahov. V nižších vrstvách sa vzdušné prúdy stáčajú do smeru a orientácie hlavných dolín.

3.2.6 Rastlinstvo a živočíšstvo

Zloženie vegetácie územia je ovplyvnené geologickým podloží, klimatickými podmienkami a závisí aj od nadmorskej výšky. Fytogeograficky územie Kysúc patrí do oblasti západokarpatskej kveteny, do obvodu západobeskydskej flóry. So stúpajúcou nadmorskou výškou možno na území rozlíšiť viacero vegetačných stupňov. Len na okraji územia, v údolí Váhu, je nížinný stupeň, ktorý siaha do nadmorskej výšky cca 200 m. Prevažná časť tohto územia sa využíva na poľnohospodárske účely (orná pôda, lúky, pasienky). Len na niektorých miestach sa zachovali zvyšky brehových porastov s jelšou. Do výšky 500 m. n. m. siaha stupeň pahorkatín. Svojím charakterom mu najviac zodpovedajú južne exponované svahy nad údolím Váhu s výskytom porastov duba i hrabu. Podhorský stupeň, siahajúci do nadmorskej výšky 900 m, je najrozšírenejším stupňom oblasti. Vyznačuje sa rozsiahlymi bukovými porastami, pri hornej hranici aj s prímiesou jedle a smreka. Antropogénna činnosť aj tu zmenila skladbu lesa - mnohé oblasti sa úplne zmenili na smrekové monokultúry. Najvyšším tu zastúpeným stupňom je horský stupeň (nad 900 m. n. m.), ktorý reprezentujú pôvodné smrekové spoločenstvá, ktoré však tiež vplyvom človeka zmenili svoju štruktúru.

Nachádza sa tu niekoľko charakteristických lesných spoločenstiev. Horský jelšový les, charakteristický prítomnosťou jelše sivej, vrby krehkej, jaseňa, čremchy strapcovitej, javora horského a pod., sprevádza toky v oblasti. V podraсте rastie záružlie močiarné, túžobník brestový, krkoška chlupavá, ale aj žihľava dvojdomá, ostružina malina, pakost smradľavý, netýkavka nedotklivá a iné. Ďalším typom je karpatský bukový les jedľový, kde základné dreviny tvoria buk lesný a jedľa biela, miestami je však hojný aj smrek, javor mliečny, jaseň a pod. Z charakteristických druhov podrastra možno spomenúť zubačku žľaznatú, srnovník purpurový, jastrabník lesný, kysličku obyčajnú, papraď samčiu a iné. So smrečinami v prirodzených stanovištiach sa možno stretnúť len v najsevernejšej časti Javorníkov, ako aj Moravsko-sliezskych Beskydách a Kysuckých Beskydách. Na mnohých miestach však smrek vytlačil z porastnej skladby buk. V podraсте sa popri často hojnej čučoriedke vyskytujú aj pre túto oblasť typické chránené druhy, ako plavúň obyčajný a pučivý, rebrovka rôznotistá a pod. Osobitné postavenie v druhovom zastúpení majú teplomilné rastlinné spoločenstvá, ktoré sa vytvorili na južne exponovaných svahoch bradlového pásma. Stalo sa tak v dôsledku prieniku panónskych druhov Považím. V bučinách má výrazné zastúpenie drieň a z ďalších teplomilných druhov najmä ruman farbiarsky, luskáč lekársky, lazerník širokolistý, jagavka vetvistá, rozchodník biely a pod. Veľké zmeny na vegetácii zanechalo tiež využívanie pôdy na pasienky - rozšírila sa tu nitrofilná vegetácia, napr. ako žihľava dvojdomá, štiav tupolistý a pod. V oblasti tzv. kameníc, ktoré vznikli zberom a ukladaním kameňov pri čistení pasienkov, sa vytvorili podmienky na uchytenie vegetácie materinej dúšky, vresu obyčajného, vratiča obyčajného, nájsť možno aj rozchodník najväčší, jastrabník chlupánik, hojné sú jahody, čučoriedky a maliny. Z významnejších u nás chránených druhov sa tu najmä vo flyšovom pásme vyskytuje napr. už spomínaná rebrovka rôznotistá a pjavúne, na malých ohrozených mokrinách zriedkavo rastie aj rosnička okrúhlostá. Zriedkavý je aj šafran Heuffelov, ľalia zlatohlavá, soldanelka karpatská a horec luskáčovitý. Na vápencoch bradiel je miestami hojnejší drieň, na okrajoch lesov možno nájsť vemenník dvojlistý.

Charakter živočíšstva zodpovedá typu západokarpatských živočíšnych spoločenstiev prevažne podhorského a horského pásma. Vyskytujú sa tu viaceré vzácne karpatské živočíchy na severozápadnom okraji areálu svojho prirodzeného rozšírenia. Je to napr.

medveď hnedý (aj keď jeho výskyt na tomto území nebol vždy stály), rys ostrovid, ale i drobné cicavce, ako piskor vrchovský, a najmä vzácna a u nás chránená myšovka vrchovská. Z druhovo početnej skupiny vtákov tu žije hlucháň obyčajný, tetov obyčajný, bocian čierny, výr skalný, pôtik kapcavý, dubník trojprstý a ďalšie. Bohaté je aj zastúpenie spevavcov, napr. muchárik malý, králik ohnivohlavý, skaliarik sivý, vodnár obyčajný, orešnica perlavá, sýkorka chochlatá, stehlík čížavý, hýľ obyčajný, trasochvost horský, škovránok stromový a ďalšie. Zo skupiny obojživelníkov sa tu vyskytuje salamandra škvrnitá, ale aj vzácny druh - mlok karpatský. Z plazov tu možno nájsť zmiju obyčajnú, v blízkosti vlhkých biotopov žije užovka obyčajná a na výlnných miestach zmijovec hladký, zriedkavý chránený druh. Jašterice zastupuje jašterica živorodá a slepúch krehký. Trieda hmyzu je tu zastúpená i viacerými vzácnymi a chránenými druhmi, sú tu aj čmeliaky, lesné mravce, bystrušky, motýle - napr. vidlochvost ovocný a feniklový. Vo vlhkých a vodných biotopoch sa vyskytuje kunka žltobruchá, ropucha obyčajná i zelená, skokan hnedý, v tokoch miestami aj hrúz Kesslerov, rak riečny i bahenný, vzácna je už vydra riečna. Z lovných rýb sa v riekach vyskytuje jalec, podustva, mrena, belička, pstruh potočný, lipieň, čerebľa a ďalšie, v Kysuci aj hlaváčka. Lesné oblasti sú domovom poľovnej zveri - jelenej i srnčej. Miestami je hojná sviňa divá, jazvec obyčajný, mačka divá a ďalšie. Na hladine vodných nádrží Váhu sa zdržiavajú viaceré druhy vodného vtáctva - kačica divá, čajka smejivá, hus slatinná a iné.

Uvedené rastlinné a živočíšne spoločenstvá sú typické aj pre širšie zázemie obce Radoľa. Z pôvodných drevín sa zachovali bučiny a jedľové bučiny, vo vyšších polohách so smrekom. Miestami si udržali prirodzený charakter, často i pralesovitý vzhľad. Významné porasty buka sa zachovali na vrchu L'adonhora. V dnešnej dobe však skôr prevažujú smrekové monokultúry. Nachádzajú sa tu i viacerí zástupcovia vzácných horských lesných druhov rastlín (perovník pštrosí, horec luskáčovitý), ako aj vzácne rastlinné druhy lúčnych a pasienkových spoločenstiev charakteristických pre toto územie (mečík strechovitý a vstavače). V Kysuckej vrchovine sa vyskytujú aj chránená prilbica žltá, orlíček obyčajný a snežienka jarná. Zo živočíchov si popri vysokej i čiernej poľovnej zveri zasluhujú pozornosť šelmy (kuna lesná, rys ostrovid, vlk obyčajný), na rozptýlenú zeleň sa viaže bohatý výskyt spevavého vtáctva, na horské toky obojživelníky (salamandra škvrnitá, mlok veľký) a na potoky vydra riečna a viacero druhov rýb. Severným okrajom Radole preteká Vadičovský potok s výskytom pstruha potočného.

3.3 Ľudské zdroje a demografický vývoj

3.3.1 Vývoj počtu obyvateľov a hustota obyvateľstva

Obec Radoľa mala k 31.12.2014 1459 obyvateľov (Zdroj ŠÚ SR). Priemerná hustota obyvateľstva obce predstavovala 217,06 obyvateľa/km². Vývoj počtu obyvateľov za posledných 6 rokov uvádza tabuľka 3.3.1.1:

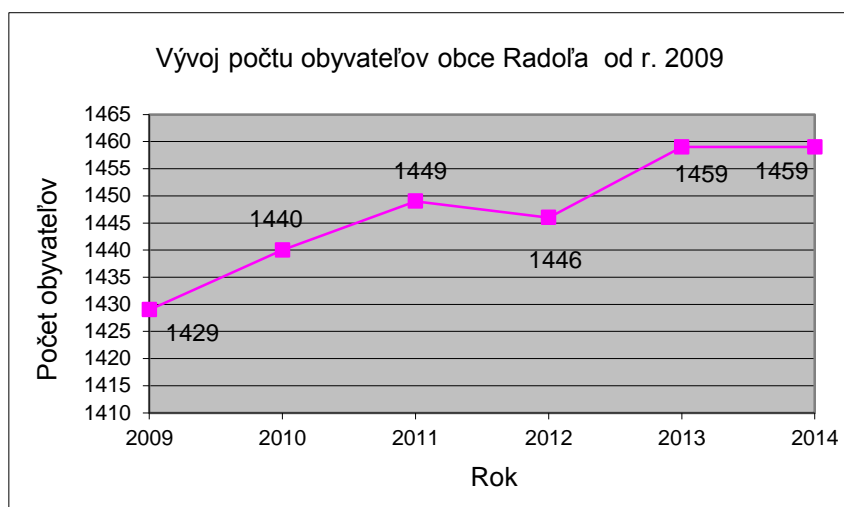
Tabuľka 3.3.1.1. Vývoj počtu obyvateľov obce od r. 2009

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1 429	1 440	1 449	1 446	1 459	1 459

Zdroj: Statistický úrad SR

Celkový vývoj počtu obyvateľstva vrátane štruktúry vývoja od r. 2009 rokov prehľadne zobrazuje graf 3.3.1.2:

Graf 3.3.1.2 Vývoj počtu obyvateľov obce od r. 2009

Zdroj: Štatistický úrad SR

Počet obyvateľstva obce je stabilizovaný s neustálym miernym nárastom. Príčiny nárastu a poklesu obyvateľstva môžeme vysvetliť pomocou nasledovných údajov (Tabuľka 3.3.1.3):

Tabuľka 3.3.1.3 Prehľad prírastkov obyvateľstva obce od r. 2009

Rok	Narodení	Zomretí	Prírastok/ úbytok	Prisťahovaní	Vystťahovaní	Prírastok/ úbytok	Prírastok celkom
2009	13	17	-4	41	16	25	21
2010	16	17	-1	31	19	12	11
2011	14	13	1	19	12	7	8
2012	13	16	-3	27	27	0	-3
2013	18	21	-3	31	15	16	13
2014	13	15	-2	23	21	2	0

Zdroj: Štatistický úrad SR,

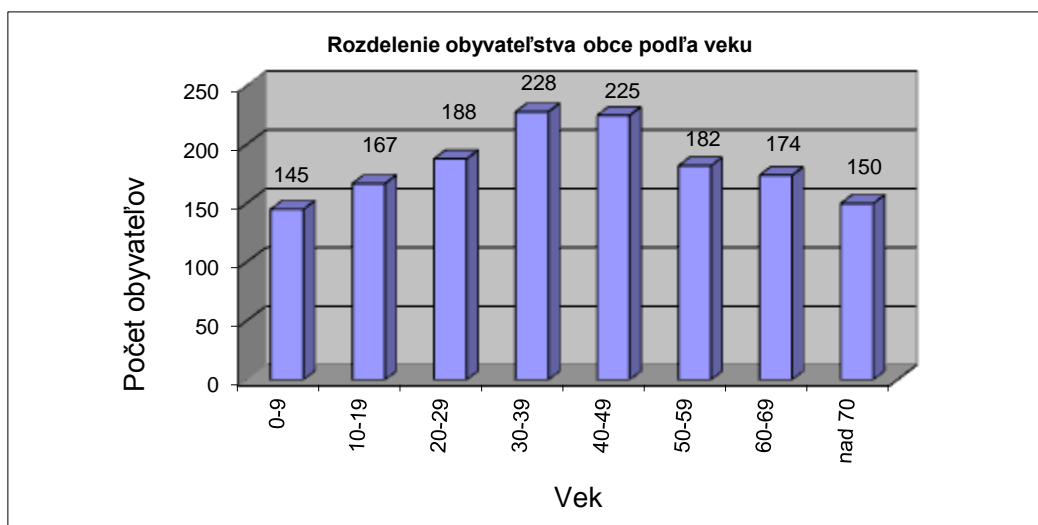
Z údajov o pohybe a mortalite obyvateľstva jednoznačne vidieť, že prirodzený vývoj v obci je skôr negatívny (rodí sa menej detí ako je zomretých občanov), rast obce je zabezpečovaný prisťahovaním obyvateľov z iných lokalít do obce.

3.3.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Údaje o zložení obyvateľstva podľa vekovej štruktúry sú pre obec dôležité z hľadiska stanovenia budúcej stratégie rozvoja, vzhľadom k tomu, že indikujú vývoj celkovej potreby služieb predovšetkým v oblastiach ako školstvo, vzdelávanie, sociálna starostlivosť a bytová výstavba v závislosti od budúceho vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva.

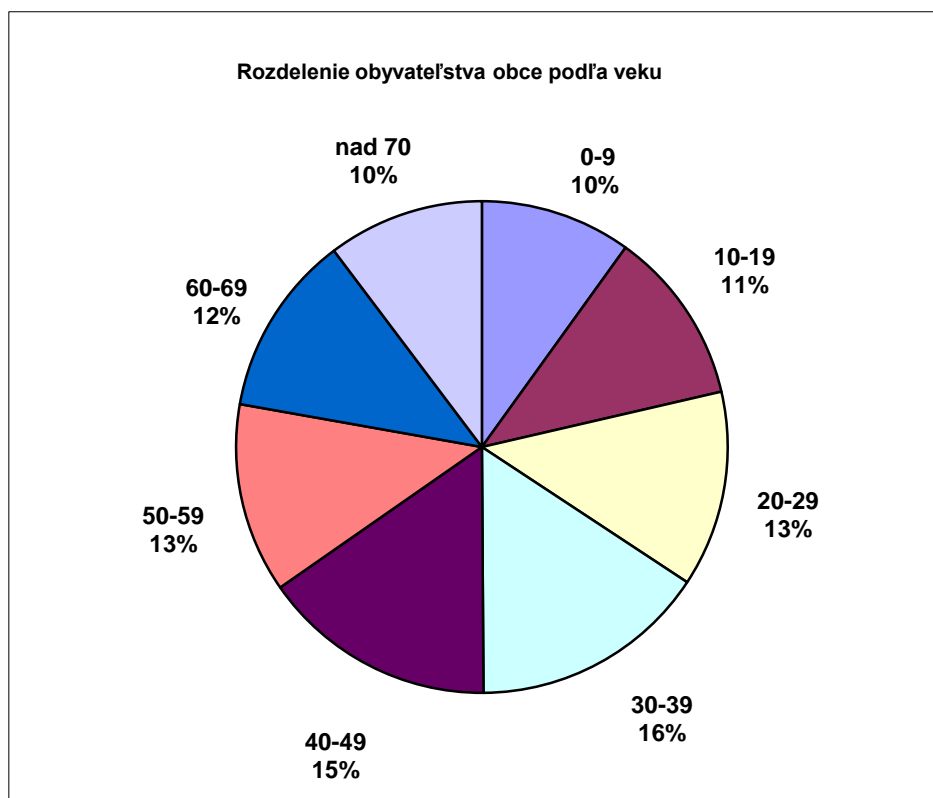
Prehľad vekovej štruktúry obyvateľstva obce k 31.12.2014 udávajú grafy 3.3.2.1 a 3.3.2.2:

Graf 3.3.2.1 Prehľad vekovej štruktúry obyvateľstva obce v r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 3.2.2.2 Veková štruktúra obyvateľstva obce v r. 2014 v %

Zdroj: Štatistický úrad SR

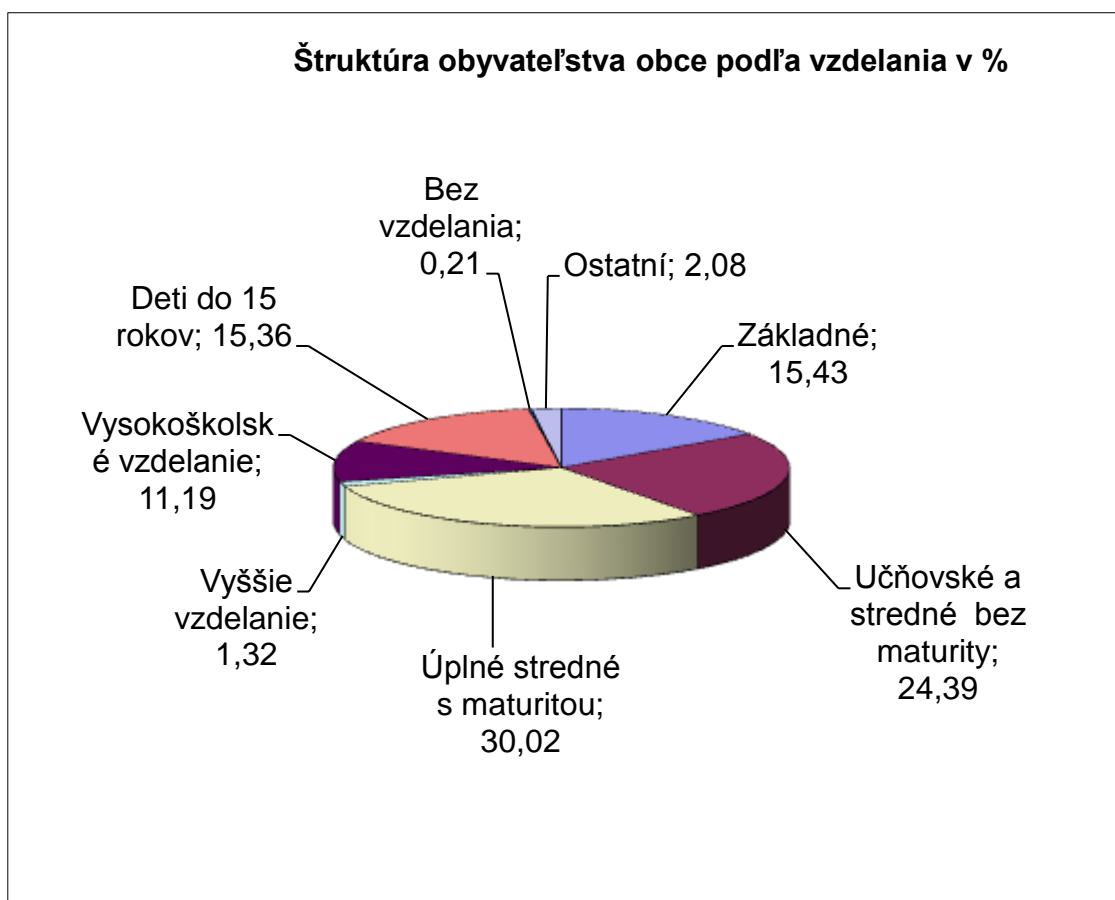
Priemerný vek obyvateľstva obce k 31.12.2014 je cca 40,6 roku, čo je mierne nad úrovňou celoslovenského priemeru (SR priemerne 39,87). Veková štruktúra obyvateľov obce je pomerne vyvážená, najväčšiu skupinu tvoria obyvatelia vo veku od 30 do 49 rokov. Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva vykazuje obec oproti celoslovenskému priemeru

výraznejšie odchýlky iba v skupine obyvateľov od 10-19 rokov a od 60 - 69 rokov, ktoré sú v obci výrazne nižšie ako je celoslovenský priemer a naopak, v obci je oproti celoslovenskému priemeru výrazne početnejšie zastúpená skupina obyvateľov od 20-29 rokov. Celkovo možno vekovú štruktúru obyvateľstva v porovnaní s celoštátnou úrovňou hodnotiť ako mierne nepriaznivejšiu. Index starnutia (udávajúci pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku) je v obci výrazne vyšší, než je celoslovenský priemer – 99,07 (SR 91,17), čo je spôsobené nižším podielom osôb v predproduktívnom veku, a tiež vyšším podielom osôb v poproduktívnom veku oproti celoslovenskému priemeru. Počet obyvateľov v produktívnom veku je nepatrne nižší ako je celoslovenský priemer. (Radoľa 70,66 %, SR 70,73%)

3.3.3 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Posledné aktuálne údaje o vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci sú k dispozícii z r. 2011. Vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva v obci podľa zdrojov Štatistického úradu SR znázorňuje graf č. 3.3.3.1.

Graf 3.3.3.1 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania má v obci najviac obyvateľov stredoškolské vzdelanie s maturitou a stredné alebo učňovské vzdelanie bez maturity. Táto skupina tvorí viac než 50 % obyvateľov mesta.

V porovnaní s celoslovenskými údajmi má obec vyšší podiel stredoškolsky vzdelaných obyvateľov s maturitou a tiež podiel obyvateľov so základným vzdelaním.

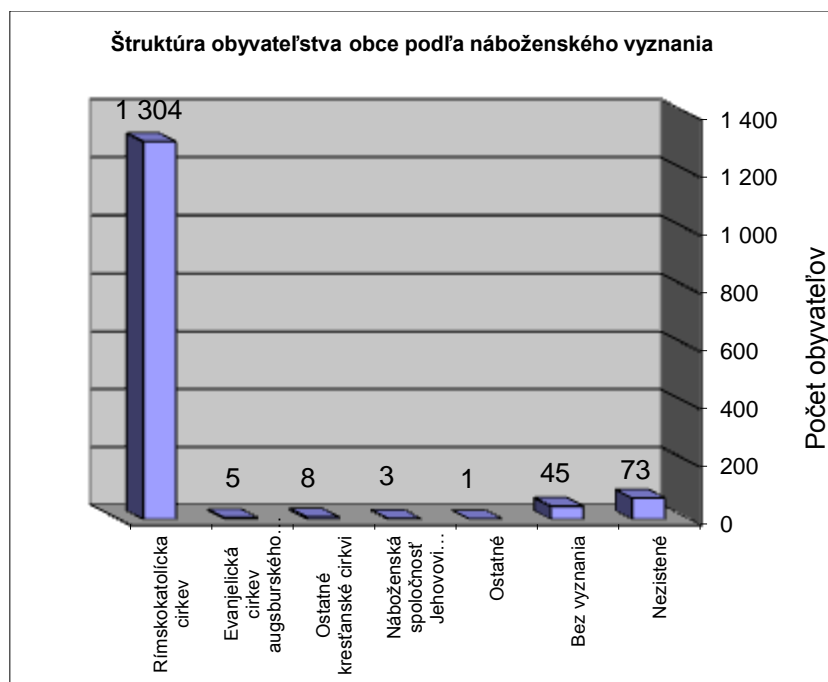
Horšie výsledky dosahuje obec pri porovnaní podielu vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva, ktorý nedosahuje ani hodnotu celoslovenského priemeru, čo je zrejme spôsobené odsťahovaním obyvateľov obce po získaní VŠ vzdelania za pracovnými príležitosťami. Celková štruktúra vysokoškolsky vzdelaných občanov je podobná celoslovenskému priemeru – 51% vysokoškolsky vzdelaných občanov má spoločenskovedné alebo humanitné vzdelanie, cca 31 % má technické vzdelanie.

3.3.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Absolútna väčšina obyvateľstva je rímskokatolíckeho vyznania (zo všetkých obyvateľov, ktorí uviedli svoje náboženské vyznanie, tvorí táto skupina až 78,9%). Druhou najväčšou skupinou obyvateľstva sú ľudia bez vyznania, ktorí tvoria 8% obyvateľov obce. Zvyšok obyvateľstva sa hlási prevažne k ostatným kresťanským vyznaniam.

Štruktúru obyvateľstva podľa náboženského vyznania v absolútnych hodnotách (podľa počtu obyvateľov) znázorňuje graf č. 3.3.4.1.

Graf 3.3.4.1 Štruktúra obyvateľov obce podľa náboženského vyznania

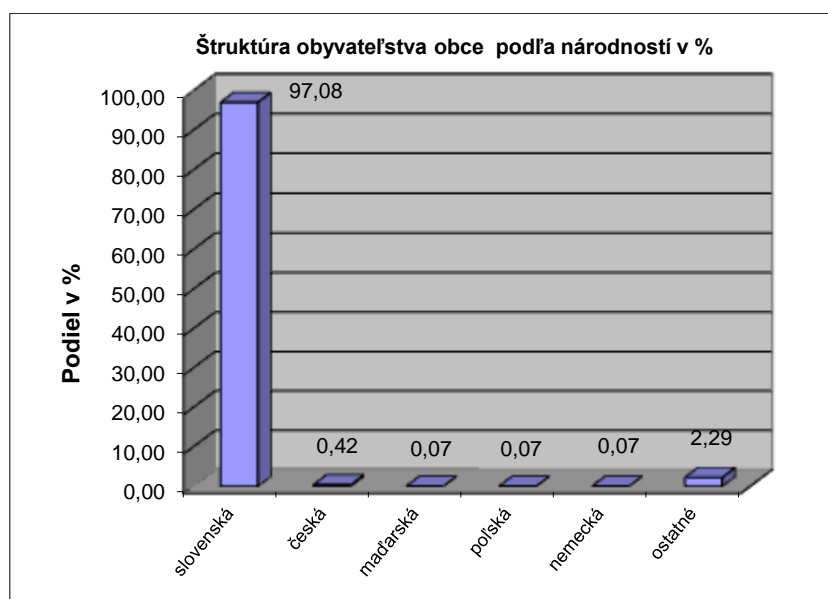
Zdroj: Štatistický úrad SR

3.3.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národností

Z hľadiska národnostného zloženia je štruktúra obyvateľstva obce homogénna s absolútnou prevahou obyvateľstva slovenskej národnosti. Národnostné menšiny sú z hľadiska veľkosti minimálne - zvyčajne len niekoľko občanov, najvyšší podiel v rámci občanov iných národností majú občania českej národnosti.

Percentuálne zastúpenie podielu jednotlivých národností na celkovom zložení obyvateľstva obce znázorňuje graf č. 3.3.5.1.

Graf 3.3.5.1 Štruktúra obyvateľov obce podľa národnosti

Zdroj: Štatistický úrad SR

Analyza predpokladaného vývoja ľudských zdrojov a demografického vývoja do r. 2020

Z hľadiska vývoja ľudských zdrojov v obci je najdôležitejší demografický vývoj z hľadiska veku, ktorý umožní odhadnúť predovšetkým budúce potreby na veľkosť a rozvoj jednotlivých služieb pre obyvateľov či už v oblasti školstva, bytovej výstavby, sociálnej starostlivosti a umožní stanoviť ich priority podľa predpokladaného vývoja.

Celkový trend vývoja demografie v obci spočívajúci v zvyšovaní priemerného veku, poklesu pôrodnosti a nárastu obyvateľstva v dôchodkovom veku sa neodlišuje od celoslovenského vývoja, mierne odchýlky sú v nižšej pôrodnosti a vyššom priemernom veku. Index ekonomického zaťaženia obyvateľov obce je 41,51 a je o niečo horší ako je celoslovenský priemer 41,39 (ukazovateľ stanovuje, koľko osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku pripadá na 100 osôb v produktívnom veku).

Na základe analýzy štatistických ukazovateľov je možné do r. 2020 predpokladať nasledovný demografický vývoj:

1. V dôsledku prirodzeného demografického vývoja do r. 2020 sa nebude výraznejšie meniť počet žiakov na ZŠ v obci. Tento predpoklad zahŕňa iba dopad prirodzeného

vývoja pôrodnosti a nedokážu odhadnúť dopad pohybu obyvateľstva, avšak bez realizácie výstavby HBV alebo výraznej IBV, ktoré by do obce prilákali mladé rodiny s deťmi prirodzený demografický vývoj nebude ovplyvnený.

2. Celkový vývoj obyvateľstva má za posledné roky relatívne stabilizovanú hodnotu a tá zrejme zostane zachovaná aj v období do r. 2020 s malými odchýlkami spôsobenými demografickým vývojom a migráciou obyvateľstva.
3. Do r. 2020 dosiahne dôchodkový vek (62 rokov) cca 100 obyvateľov, pričom pri zohľadnení priemerného veku a úmrtnosti to znamená, že môže v obci mierne stúpnúť počet obyvateľov v starobnom dôchodku v rozsahu cca 10 osôb (úmrtnosť sa nedá presne odhadnúť).
4. Do r. 2020 vstúpi do produktívneho veku cca 110 obyvateľov obce.
5. Pri zachovaní trendu pôrodnosti do r. 2020 by malo v obci pribudnúť cca 80-90 obyvateľov v predškolskom veku
6. Do r. 2020 by nemalo výrazným spôsobom dôjsť k poklesu obyvateľstva v produktívnom veku a zostane zachovaný podiel obyvateľstva v produktívnom veku, pričom početne najsilnejšiu skupinu obyvateľstva budú tvoriť stále občania vo veku 30-49 rokov (uvedený predpoklad zohľadňuje iba prirodzený demografický vývoj, nedokáže zohľadniť prisťahovanie a vystťahovanie občanov).

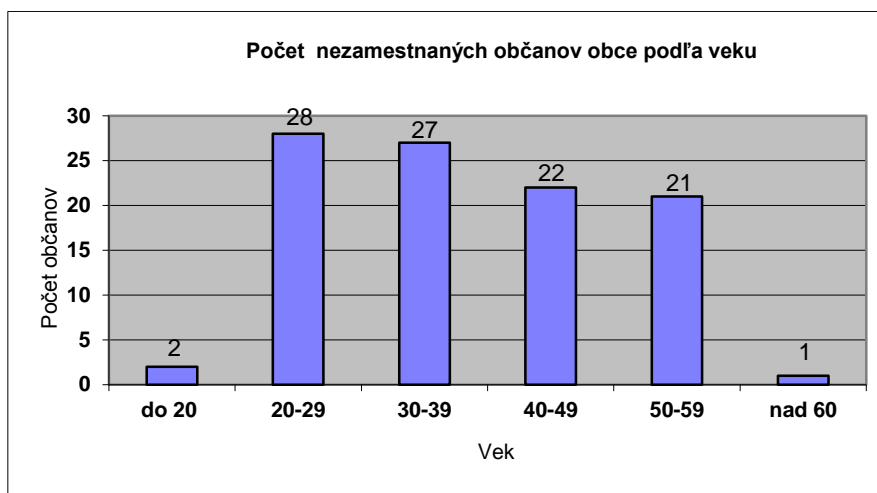
3.4 Trh práce a ekonomická aktivita obyvateľstva

3.4.1 Nezamestnanosť a trh práce

K 31.5.2015 bolo evidovaných 101 obyvateľov obce bez práce - z toho 49 žien a 52 mužov. V rámci celého okresu Kysucké Nové Mesto to bolo 2026 nezamestnaných. Celková miera nezamestnanosti v obci Radoľa bola 12,89 %. Celková miera nezamestnanosti v celom okrese Kysucké Nové Mesto bola 11,01%, čo predstavuje celkovo 34 miesto spomedzi 79 okresov SR. Okolité okresy - Čadca vykazuje mieru nezamestnanosti 11,18% a okres Žilina 7,54%. Celková nezamestnanosť na úrovni Žilinského kraja predstavovala 9,77%. V rámci Žilinského kraja patrí okres Kysucké Nové Mesto k regiónom s vyššou mierou nezamestnanosti (7. miesto z celkom 11 okresov). V porovnaní s r. 2007 je situácia na trhu práce výrazne horšia a počty nezamestnaných a miera nezamestnanosti v celom kraji a regióne je dnes výrazne vyššia, čo svedčí o tom, že trh práce sa ešte nezotavil z dôsledkov hospodárskej a ekonomickej krízy v r. 2008 -2012.

Z hľadiska štruktúry nezamestnanosti v obci najväčšie skupiny nezamestnaných tvoria nezamestnaní od 20-25 rokov a nezamestnaní od 35-40 rokov. Štruktúru nezamestnanosti obyvateľov mesta z hľadiska veku znázorňuje graf č. 3.4.1.1.

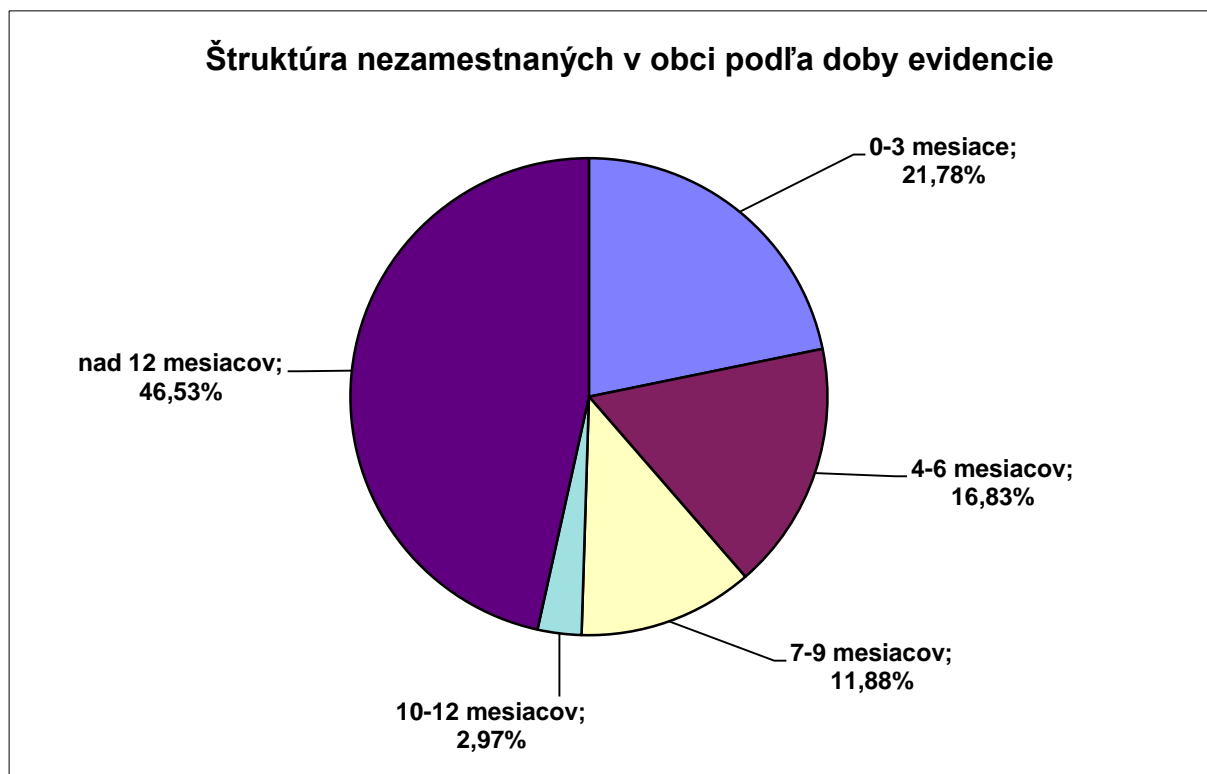
Graf 3.4.1.1 Počet nezamestnaných obyvateľov obce Radoľa podľa veku

Zdroj: UPSVAR Žilina k 31.5.2015

Značným problémom je tiež dlhodobá nezamestnanosť – 46 % nezamestnaných je v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac než 12 mesiacov (7% nezamestnaných občanov je v evidencii viac než 24 mesiacov, 10% dokonca viac než 48 mesiacov). Štruktúru nezamestnanosti v obci Radoľa podľa doby evidencie uchádzačov o zamestnanie znázorňuje graf č. 3.4.1.2.

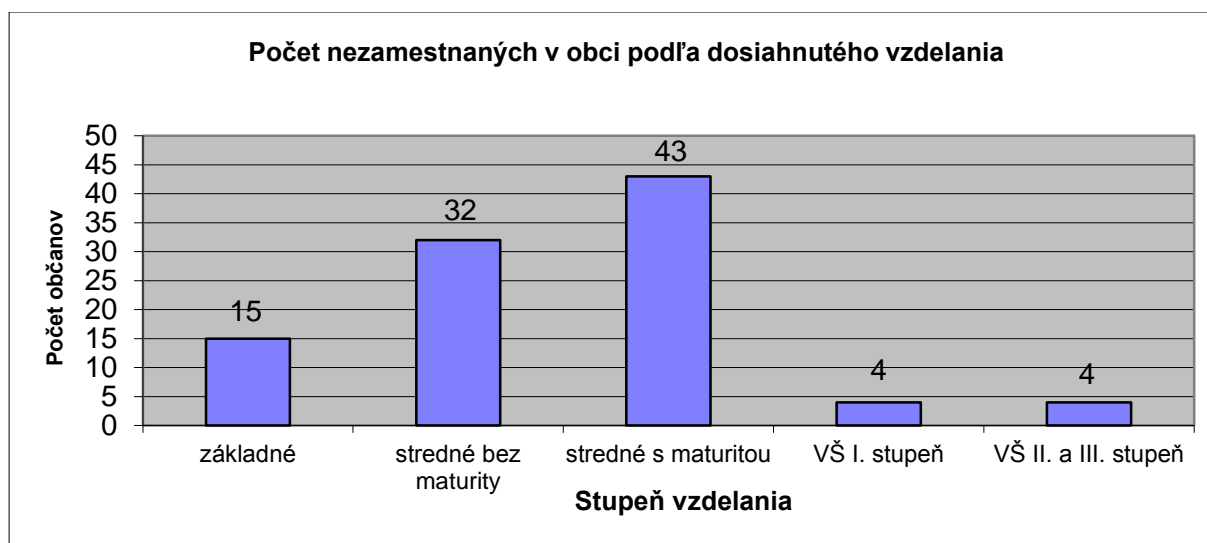
Graf 3.4.1.2 Štruktúra nezamestnaných obyvateľov obce podľa doby evidencie

Zdroj: UPSVaR Žilina k 31.5.2015

Najväčšiu skupinu nezamestnaných tvoria predovšetkým občania s učňovským vzdelaním bez maturity (32,7%), stredoškolským vzdelaním (30,3%) a občania so základným vzdelaním (19,8 %). Najnižšia nezamestnanosť je v skupine občanov s vyšším a vysokoškolským vzdelaním, ktorí tvoria len 8,1% nezamestnaných. V porovnaní s r. 2007 došlo v štruktúre nezamestnaných k posunu v neprospech vyššie kvalifikovaných zamestnancov, výrazne sa zvýšil podiel stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných uchádzačov o zamestnanie, naopak poklesol počet uchádzačov so základným vzdelaním. Prehľad rozdelenia nezamestnaných občanov mesta podľa vzdelania znázorňuje graf č. 3.4.1.3.

Graf 3.4.1.3 Počet nezamestnaných obyvateľov obce podľa dosiahnutého vzdelania

Zdroj: UPSVaR Žilina k 31.5.2015

Pozn. u 3 nezamestnaných v obci je vzdelanie uvedené ako neurčené

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny eviduje nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie tiež na základe kategórií zamestnanosti a odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, ktoré dávajú orientačný prehľad o štruktúre nezamestnaných z hľadiska ich kvalifikácie a pracovného zaradenia.

V obci Radoľa z pohľadu kategórií zamestnanosti najväčšie skupiny nezamestnaných tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (27 osôb), kvalifikovaní pracovníci a remeselníci (17 osôb), zamestnanci v obchode a službách (13 osôb) a administratívni pracovníci (9 osôb).

Uvedené údaje z hľadiska kategorizácie a odvetvovej štruktúry nezamestnaných majú len orientačnú vypovedaciu schopnosť, nakoľko značná časť nezamestnaných nie je z hľadiska uvedenej kategorizácie zaradená a sú evidovaní ako osoby bez pracovného zaradenia.

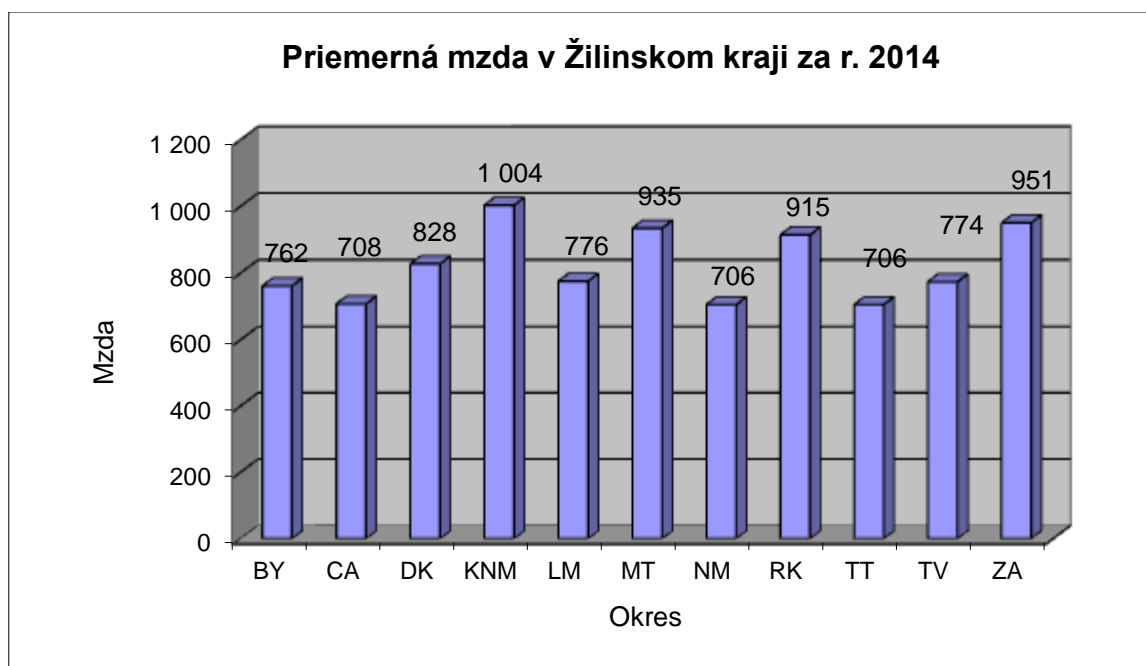
V porovnaní s obdobím pred hospodárskou krízou je počet nezamestnaných o cca 60-80 % vyšší. Uvedená skutočnosť poukazuje na to, že trh práce v obci a okrese sa po kríze v r. 2008-2009 ešte nedokázal vrátiť do predkrízového stavu.

Priemerná mesačná mzda – priemernú mesačnú mzdu nie je možné vysledovať až na úroveň obce, preto je nutné vychádzať z miezd na úrovni okresov. V okrese Kysucké Nové Mesto priemerná mesačná mzda za rok 2014 bola 1004,- EUR (Zdroj: Štatistický úrad SR,

sledované podľa metodiky ŠU SR v podnikoch bez ohľadu na počet zamestnancov). Priemerná mesačná mzda v Žilinskom kraji za to isté obdobie predstavovala 875,- EUR, priemerná mzda v rámci Slovenskej republiky za r. 2014 bola 957,- EUR.

V rámci Žilinského kraja má okres Kysucké Nové Mesto najvyššiu mzdu zo všetkých okresov, v rámci SR je na 10. mieste zo všetkých okresov. Vysoká hodnota priemernej mzdy v okrese v rámci Žilinského kraja zrejme súvisí s vysokým podielom kvalifikovanej práce v strojárskom priemysle na území okresu a tomu zodpovedajúcemu lepšiemu ohodnoteniu práce. Porovnanie priemerných miezd v Žilinskom kraji podľa okresov znázorňuje graf č.3.4.1.4.

Graf 3.4.1.4 Priemerná mzda podľa okresov v Žilinskom kraji v r. 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.4.2 Sociálna situácia obyvateľstva

V počte poberateľov sociálnych dávok v hmotnej núdzi spolu s posudzovanými osobami bol k 31.5.2015 okres Kysucké Nové Mesto na 47. mieste spomedzi 79 okresov Slovenskej republiky. V rámci okresov Žilinského kraja je okres KNM na 4. mieste v počte poberateľov dávok v hmotnej núdzi (za okresmi TT, LM a RK). Celkovo bolo v okrese KNM 922 posudzovaných osôb ako poberateľov dávok v hmotnej núdzi, z toho 14 poberateľov priamo v obci Radoľa so spoločne posudzovanými osobami. Celková miera obyvateľstva v hmotnej núdzi v okrese KNM bola k 31.5.2015 na úrovni 2,75 %. (na porovnanie okres ZA 1,61%, Slovenská republika 5,11%). V prepočte na obec je teda miera obyvateľstva v hmotnej núdzi v obci Radoľa iba cca 1%, čo svedčí o priemerne lepšej sociálnej situácii obyvateľov obce, než je priemerná sociálna situácia obyvateľov okresu a kraja.

Analýza nezamestnanosti a trhu práce

Najväčším problémom v obci je dlhodobá nezamestnanosť a nevyhovujúca kvalifikačná štruktúra uchádzačov o zamestnanie pre potreby trhu práce. Trh práce sa po prepade v rámci hospodárskej krízy 2008-2012 ešte nedostal na svoju veľkosť z doby pred krízou

a nepostačuje ani na zvládnutie prírastku pracovných síl v rámci prirodzeného demografického vývoja obyvateľstva. Hospodárstvo v rámci okresu Kysucké Nové Mesto aktuálne vykazuje známky stabilizácie a mierneho oživenia, v horizonte do r. 2020 s predpokladom mierneho nárastu výroby a zamestnanosti, čo by sa mohlo priaznivo prejavíť aj na nezamestnanosti obyvateľov obce. Problémom je existencia pomerne veľkej skupiny nezamestnaných so základným vzdelaním, ktorí nemajú dostatočné kvalifikačné predpoklady pre trh práce a zrejme budú odkázaní na príležitostné zamestnania v rámci podporných programov na znižovanie nezamestnanosti a tiež výrazná orientácia trhu práce na jedno odvetvie – strojársky priemysel. Značná časť nezamestnaných v skutočnosti pracuje na dohodu – zamestnávaním v personálnych agentúrach, ale aj priamo v strojárstve, pričom úrady práce presnú štatistiku nezamestnaných pracujúcich na dohodu nevedú. Tento stav sa nezmení, kým sa nezmenia legislatívne podmienky pre prepúšťanie nadbytočných zamestnancov, zamestnaných v pracovnom pomere.

3.5 Občianska vybavenosť

3.5.1 Infraštruktúra bývania

Podľa údajov štatistického výkazu o dani z nehnuteľností za rok 2014 úradu sa v obci k 30.6.2015 nachádzalo spolu 435 domov a 24 bytov. Obec nemá žiadne sociálne byty, k dispozícii je 1 nájomný byt pre správcu športového areálu priamo v budove v areáli pri Vadičovskej ceste. UPD obce nepočíta s hromadnou bytovou výstavbou, obec má pripravené na individuálnu bytovú výstavbu lokalitu Tehelňa s pripravenou infraštruktúrou a pre rekreačné stavby je k dispozícii lokalita Kozlovice, kde chýba plyn, kanalizácia a verejný vodovod. Od r. 2009 bola na území obce vydaných 28 stavebných povolení.

Analýza stavu infraštruktúry bývania:

Drvivá väčšina obyvateľov obce žije vo vlastných rodinných domoch. Obec má pripravenú ďalšiu lokalitu na IBV podľa potrieb občanov, ktorá je už vybavená potrebnou infraštruktúrou, preto je rozvoj IBV v obci závislý iba od záujmu a finančných možností obyvateľov a záujemcov o bývanie v obci. Obec neplánuje žiadnu výstavbu nájomných bytov pre svojich obyvateľov, rozvoj infraštruktúry bývania je zameraný výlučne na rozvoj IBV a UPV obce nepočíta s rozvojom HBV. Obec počíta so zahustením výstavby zastavaním prieluk v intraviláne obce a budúcim intenzívnejším využívaním rodinných domov, ktoré sú v súčasnosti využívané 1-2 osobami. Významný podiel na stavebnej činnosti majú prestavby, prístavby a nadstavby rodinných domov.

3.5.2 Školská infraštruktúra

Školskú infraštruktúru v obci tvorí **Základná škola s materskou školou v Radoli**. Základná škola v Radoli a Materská škola v Radoli boli do 31.08.2014 samostatnými právnymi subjektami. Dňom 1. septembra 2014 vznikol ich zlúčením nový právny subjekt

Základná škola s materskou školou, Radoľa 326. Zriaďovateľom je Obec Radoľa. Súčasťou ZŠ s MŠ je Školský klub detí a Školská jedáleň. Základná škola poskytuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie pre žiakov 1. až 9. ročníka. Materská škola poskytuje predprimárne vzdelávanie pre deti vo veku 3 až 6 rokov.

Základná škola - Základná škola v Radoli je plno-organizovaná štátna škola. Bola zriadená v r. 1962. Škola má dve budovy. V jednej budove sú triedy pre ročníky 1. – 4., gymnastická sála, zrkadlová sála, školská jedáleň, počítačová učebňa, jazyková učebňa a školská dielňa. V druhej budove sa nachádzajú učebne pre ročníky 5. – 9. a špeciálna fyzikálno-chemická učebňa, jazyková učebňa, počítačová učebňa a tiež školská knižnica, ktorá slúži aj občanom obce. Škola má spolu 50 ks PC pre potreby vzdelávania žiakov (3,12 žiaka/PC) a 5 ks interaktívnych tabúl. Technicky je škola v dobrom stave, prešla tiež rozsiahlou rekonštrukciou a zateplením v rámci realizácie projektu z fondov EÚ. Pre dosiahnutie optimálneho stavu objektu a areálu by bolo potrebné uskutočniť ešte drobné stavebné úpravy a rekonštrukčné práce: izolovať strechu skladu školskej jedálne (IPA) , lokálne rozšíriť oplatenie areálu ZŠ – oddeliť areál ZŠ od dvora novej školskej bytovky, upraviť uhol nájazdu asfaltovej komunikácie pre zásobovanie školskej jedálne, vybudovať kryty nad vchodmi do budovy ZŠ a do športovej haly z dôvodu bezpečnosti v zimnom období, upraviť vysoké dreviny v areáli ZŠ - orezať agáty medzi dvomi budovami školy a gaštan pri detskom ihrisku, prebudovať prístupový chodník a priestranstvo pred vchodom do budovy školy - zmeniť živý plot prístupového chodníka, vydláždiť priestranstvo pred vstupom do starej budovy a opraviť či prebudovať ostatné komunikácie v areáli ZŠ – výtlky, ohyby asfaltu a jamy v povrchu chodníkov, cesty a parkoviska. Pre bezpečnosť žiakov by bolo vhodné vybudovať tiež spojovacie chodby medzi dvomi budovami ZŠ a budovou športovej haly tak, aby žiaci po vstupe do školy nemuseli počas vyučovania opúšťať budovy. Pre zlepšenie vybavenia školy je potrebné zakúpiť vybavenie pre športovú halu (mobilné basketbalové koše, tyč, lano, hrazdu, mostík a pod.) a tiež zlepšenie vybavenia školských dielní.

V areáli školy je vybudovaná športová hala, multifunkčné (umelé) ihrisko s rozmermi 20 x 40 m, bežecká dráha, pomocné basketbalové a tiež volejbalové ihrisko. Zaujímavosťou v areáli sú tiež tzv. „skate – rampy“. V školskom roku 2014/2015 navštevovalo školu 156 žiakov. Celková kapacita školy je 271 žiakov. Základná škola má 26 zamestnancov, z toho 18 pedagógov. V budove školy je zriadený tiež školský klub detí na mimovyučovaciu činnosť.

Materská škola - Materská škola je dvojtriedna. Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou školskou dochádzkou, taktiež škola poskytuje deťom aj možnosť poldenného pobytu. Okrem detí z obce sú často v MŠ umiestňované aj deti z mesta Kysucké Nové Mesto a obce Lopušné Pažite. Z dôvodu ľahšej adaptácie dieťaťa možno prijať dieťa na čas adaptačného pobytu, v ktorom zákonný zástupca privádza dieťa do MŠ postupne na hodinu, dve, najviac na štyri hodiny, spolupracuje s pedagogickými zamestnancami a po prevzatí dieťaťa z MŠ zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa. Materská škola je umiestnená v prízemnej účelovej budove. Zariadenie tvorí vstupná chodba, šatňa, dve triedy s príslušnými priestormi, dve stabilné spálne, miestnosti pre učiteľky a riaditeľku, stabilná jedáleň a kuchyňa s príslušenstvom. V suteréne je plynová kotolňa ústredného kúrenia a dve voľné miestnosti, tiež pivnica. K MŠ patria aj vonkajšie sklady na hračky na pobyt vonku a na bielizeň pre potreby MŠ. K vybaveniu škôlky patrí počítač pre deti a dve interaktívne tabule. V záhrade je besiedka, ktorá slúži deťom pri pobyte vonku v prípade nepriaznivého počasia. Škola má 6 zamestnancov, z toho 4 pedagógov. V školskom roku 2014/2015 navštevovalo materskú

školu 47 detí. Štandardná kapacita MŠ je 42 detí. Objekt, v ktorom sídli MŠ patrí cirkvi, vzhľadom na energetickú neefektívnosť budovy je potrebné riešiť jej zateplenie. Vzhľadom na vek objektu je potrebné uskutočniť rekonštrukciu kanalizácie a podkrovia budovy. Okrem toho je tiež potrebné znížiť strop v chodbe budovy (napr. OSB doska na bočných stenách + nosné hranoly), prerobiť vstup do budovy – zakryť prístreškom vstupné schodisko a vyriešiť problém s otváraním dverí smerom von na plošinu, ktorá je týmto nebezpečná. Je tiež potrebné vymaľovať triedy a kuchyňu a zakúpiť a osadiť nové dvere do tried a chodby. Dvere musia byť s priehľadným bezpečnostným sklom pre účely vizuálnej kontroly dozorujúceho pedagogického pracovníka. Z vybavenia školy by bolo potrebné vybaviť šatne pre zamestnancov MŠ novými skrinkami a zakúpiť plachty na detské postele a pre deti detské kolobežky v počte aspoň 4 ks a šliapacie autíčka v počte aspoň 2 ks. V areáli MŠ je vhodné tiež vybudovať malý okruh pre jazdu na kolobežkách či malých autíčkach, prípadne pre iné telovýchovné aktivity (predpoklad položenia zámkovej dlažby alebo betónu v dĺžke približne 30-40 metrov).

Analýza stavu školskej infraštruktúry:

Obec má vybudovanú školskú infraštruktúru pre obyvateľov na úrovni základného a materského školstva. Kapacita zariadení plne postačuje obyvateľom obce a nie je potrebný žiaden ďalší rozvoj z hľadiska kapacity. Z hľadiska technického stavu objektov sú potrebné menšie rekonštrukčné práce a stavebné úpravy, z hľadiska vybavenia objektov sa bude obec snažiť zabezpečiť pre žiakov vybavenie na úrovni pre dosiahnutie čo najvyššej možnej kvality vzdelávania a rozvíjať ho podľa aktuálnych potrieb. Rozvoj školskej infraštruktúry na úrovni stredného školstva v obci nie je možný ani potrebný. Vzhľadom k tomu, že kapacita MŠ neposkytuje rezervu na prijatie ďalších detí do MŠ, je potrebné tiež riešiť opatrenia na mierne navýšenie kapacity MŠ pre prípad populačne silnejšieho ročníka resp. vyššej zamestnanosti rodičov s potrebou umiestnenia detí do MŠ (už teraz sa umiestňuje každý rok 5-6 detí na výnimku).

3.5.3 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra

V obci nie je vybudovaný samostatný kultúrny dom, jeho funkciu nahrádzajú priestory v budove Obecného úradu. Zasadacia miestnosť s kapacitou 20 miest a viacúčelová sála s kapacitou 100 miest.

V oblasti kultúry sa v obci realizuje pomerne bohatá činnosť. Medzi najväčšie kultúrne akcie usporadúvané v obci každoročne patria fašiangový pochod masiek, oslava dňa matiek, cyrilometodské slávnosti, cyrilometodský výstup na Vreťeň, stretnutie s Mikulášom, štefanský výstup na Vreťeň, fašiangové oslavy, karneval pre dôchodcov. Počas leta sa organizujú posedenia pri hudbe v Pivárni u Kultana. Zo spoločenských a záujmových združení je v obci činná Jednota dôchodcov Slovenska.

Kultúrne pamiatky

V obci sú evidované 3 národné kultúrne pamiatky, ktoré sú zapísané v zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok.

Názov pamiatky	Popis
Kysucké Múzeum – Kaštieľ	kaštieľ z 3. štvrtiny 16. storočia. Objekt je dvojpodlažný, pôvodne zrejme opevnený hradobným múrom, ktorého časť sa zachovala. Charakter kaštieľa získal v 17. storočí rozsiahlymi úpravami z pôvodne poschodovej vežovej tvrdze z tretej štvrtiny 16. storočia. Po rekonštrukcii sa v objekte nachádzajú expozície Kysuckého múzea.
Socha sv. Jána Nepomuckého	socha z r. 1796 pri kaplnke Panny Márie (pôvodne umiestnená pri starom moste do KNM cez rieku Kysuca)
Neodkrytá ruina kostola	ruina kostola z 2. polovice 13. Storočia v lokalite Koscelisko, kde sa tiež nachádzajú pamiatky z doby bronzovej

Analýza stavu kultúrno-spoločenskej infraštruktúry:

Základným všeobecným problémom kultúry je trvalý nedostatok financií na činnosť kultúrnych telies a spolkov a realizáciu kultúrnych akcií. Tento problém je všeobecným javom a možnosti obce na jeho riešenie sú limitované možnosťami obecného rozpočtu. Kultúrny a spoločenský život v obci je tiež výrazne ovplyvnený tesnou blízkosťou mesta Kysucké Nové Mesto (obec bola v minulosti mestskou časťou, obec je urbanisticky plynule spojená s mestom a od mesta je oddelená prakticky iba cestou a riekou Kysuca), takže obyvatelia obce vo veľkej miere využívajú kultúrne zariadenia navštevujú kultúrne akcie v meste.

V oblasti stavu technickej infraštruktúry sú problémy predovšetkým s technickým stavom budovy obecného úradu, kde je umiestnená viacúčelová spoločenská sála. Spoločenská sála bola rekonštruovaná v r. 2010. Pre potreby modernizácie kultúrno - spoločenskej sály by bolo ešte potrebné rozšíriť kuchynku a prestavať a zmodernizovať pódium vrátane zákulisia, osvetlenia a ozvučenia a nahradiť podlahu a obloženie v sále, ktoré už má niekoľko desiatok rokov.

3.5.4 Športová infraštruktúra

Obec má k dispozícii nasledovné zariadenia športovej infraštruktúry:

- futbalové ihrisko,
- stolnotenisová sála,
- športová hala,
- viacúčelové ihrisko s umelým povrchom,
- bežecká dráha škvárová,
- basketbalové a volejbalové asfaltové ihrisko.

Okrem uvedených zariadení je na území obce situovaný lyžiarsky areál na vrchu Veľké Ostré s lyžiarskym vlekom. Športová infraštruktúra obce je situovaná do dvoch areálov:

Športový areál s futbalovým ihriskom – je lokalizovaný na západnom okraji obce pri ceste smerom na obec Horný Vadičov. Súčasťou areálu je budova so stolnotenisovou sálou, v budove sa tiež nachádza nájomný byt správcu, kancelária futbalového oddielu ŠK Radoľa, šatne a sociálne zariadenia pre futbalový oddiel, pracovňa so zázemím, archív obecného úradu, pohostinstvo s veľkou biliardovou sálou a dvoma menšími salónikmi a sklad pohostinstva. Budova patrí obci. Ide o starší objekt ešte zo 70-tych rokov 20. storočia. Vzhľadom na technický stav objektu je potrebná minimálne rekonštrukcia kúrenia, výmena okien a zateplenie budovy a rekonštrukcia strechy. Rekonštrukciou strechy zo súčasnej rovnej na sedlovú by obec získala ďalšie spoločné priestory na využívanie pre obyvateľov obce.

V areáli je tiež súkromná budova Zväzu telovýchovných družstiev, kde sú priestory pre vzpieračov a ubytovacie priestory v nadzemnom podlaží s kapacitou 20 lôžok. Ubytovacie priestory boli pôvodne vybudované pre účely ubytovania športovcov pri sústreďeniach či počas turnajov. V súčasnosti tam bývajú niekoľkí dlhodobo ubytovaní a tiež skupiny stavebných robotníkov zo vzdialeného regiónu. Súčasťou budovy je tiež bar Santa Fe.

Športový areál pri základnej škole - v areáli sa nachádza športová hala, multifunkčné (umelé) ihrisko s rozmermi 20 x 40 m, bežecká dráha, pomocné basketbalové a tiež volejbalové ihrisko. Zaujímavosťou v areáli sú tiež tzv. „skate – rampy“. V areáli je potrebné rozšírenie ihriska pre najmenších (preliezačky, pieskovisko) a pre využívanie areálu na atletické disciplíny by bolo potrebné jeho doplnenie o bežecký ovál s prenosnými prekážkami, pieskové doskočisko, vytýčenie a minimálna úprava priestoru pre vrh guľou či hod granátom. Je tiež potrebná úprava plôch exteriérového volejbalového a basketbalového ihriska a oprava hospodárskej budovy v areáli spolu s rekonštrukciou drobnej zdevastovanej stavby na náradovňu, sklad fúrikov a podobných potrieb.

V obci je aktívny Športový klub od r. 1956 – aktuálne zastrešuje Stolnotenisový klub Radoľa a Futbalový klub Radoľa.

Analýza stavu športovej infraštruktúry:

Vzhľadom na svoju veľkosť má obec veľmi dobre rozvinutú športovú infraštruktúru a vytvorené podmienky pre športové aktivity občanov. Obec má dlhú históriu vo futbale a tiež vo vzpieraní, kde bolo v areáli obce vytvorené tréningové stredisko pre vzpieračov a konali sa aj mnohé súťaže. Domáci vzpierači tiež dosiahli mnohé celoštátne aj medzinárodné úspechy. Športový areál na západnom okraji obce pochádza ešte z čias socializmu a vzhľadom na vek objektu potrebuje vykonať rekonštrukčné práce. Športový areál pri ZŠ má novú športovú halu, pre zachovanie aktuálneho stavu postačuje rekonštrukcia plôch basketbalového a volejbalového ihriska. Obec má spracovanú projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu 150 m škvárového bežeckého areálu na modernejší povrch. Na rozvoj areálu je potrebné doplnenie o ďalšie športoviská a rekonštrukcia hospodárskej budovy a drobnej stavby v areáli.

3.5.5 Zdravotnícka infraštruktúra

Obec nemá vlastnú zdravotnú infraštruktúru. Obyvatelia obce využívajú zdravotnícku infraštruktúru mesta Kysucké Nové Mesto, kde je na základe rajonizácie zdravotníctva určený pre obyvateľov obce 1 všeobecný lekár, 1 detský lekár a 1 zubný lekár. Obyvatelia

obce rovnako využívajú všetky odborné ambulancie polikliniky v Kysuckom Novom Meste, ktorá je vzdialená cca 5 minút chôdze od obecného úradu v Radoli.

Rýchla záchranná zdravotnícka služba - pre obyvateľov obce je zabezpečovaná prostredníctvom ambulancie rýchlej lekárskej pomoci FALCK záchranná, a.s. , ktorá sídli v areáli polikliniky v Kysuckom Novom Meste.

Lekárska služba prvej pomoci pre dospelých – pre obyvateľov obce je zabezpečovaná v budove polikliniky v Kysuckom Novom Meste v pracovné dni od 15.00 do 07.00, cez víkendy a sviatky nepretržite.

Lekárska služba prvej pomoci pre deti – v obci a celom okrese Kysucké Nové Mesto nie je zabezpečená vôbec, obyvatelia obce musia dochádzať s deťmi do areálu nemocnice s poliklinikou v Žiline, vzdialenej cca 12 km.

Zubná lekárska služba prvej pomoci – v obci a celom okrese Kysucké Nové Mesto nie je zabezpečená vôbec, akútne stavy ošetrojú zubné pohotovostné služby v Žiline alebo Čadci počas ich ordinačných hodín.

Ošetrovateľské služby v obci poskytuje Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS APEX, s.r.o Kysucké Nové Mesto, ktorá sídli v budove mestskej polikliniky. Domáca ošetrovateľská starostlivosť zahŕňa komplexné poskytovanie ošetrovateľských služieb osobám so zdravotnými problémami, ktoré z dôvodu svojho fyzického alebo duševného stavu nie sú schopné opustiť domáce prostredie pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti, alebo nie je dôvod na hospitalizáciu. Služby agentúry sa poskytujú na základe odporúčania ošetrojúceho lekára a sú čiastočne hrazené zo zdravotného poistenia (niektoré úkony si musia klienti doplácať).

Obyvatelia obce môžu tiež na základe slobodnej voľby lekára využívať tiež služby zdravotných stredísk v budove KINEX KLF a INA Kysuce, s.r.o v Kysuckom Novom meste.

Analýza stavu zdravotníckej infraštruktúry

Napriek absencii vlastnej zdravotníckej infraštruktúry je možné považovať zabezpečenie služieb zdravotnej infraštruktúry pre obyvateľov obce za vyhovujúce vzhľadom k tomu, že Poliklinika v Kysuckom Novom Meste, ktorá zabezpečuje zdravotnícke služby pre obyvateľov obce je od okraja obce vzdialená cca 0,5 km a je dostupná aj pešou chôdzou. Problémy s dopravou k lekárovi môžu mať hlavne starší obyvatelia a obyvatelia s obmedzenou schopnosťou pohybu, pre ktorých je pešia doprava problematická. Ostatné problémy zdravotnej infraštruktúry spočívajú predovšetkým v nedostupnosti niektorých služieb v rámci okresu Kysucké Nové Mesto, za ktorými musia obyvatelia obce dochádzať do Žiliny alebo Čadce.

Napriek zavádzaniu nových metód a pokroku liečby sa dlhodobo zhoršuje dostupnosť lekárskeho služieb pre obyvateľov obce predovšetkým obmedzovaním počtu ambulancií v okrese KNM a výkonov zo strany zdravotných poisťovní a nezáujmom resp. nemožnosťou uplatnenia nových lekárov. Dlhodobu sa napr. znižuje počet zubných ambulancií pracujúcich z verejného zdravotného poistenia, odborné ambulancie sú doslova zavalené pacientmi, čo spôsobuje dlhé čakacie lehoty na vyšetrenie. Ide však o systémový jav v slovenskom zdravotníctve, ktorý nie je možné vyriešiť zo strany obce.

Problematické z pohľadu občanov obce je tiež zabezpečenie služieb LSPP pre deti a zubnej LSPP.

Detská LSPP bola v okrese KNM zrušená, takže občania s malými deťmi z celého okresu musia dochádzať na lekársku pohotovosť do NsP Žilina, čo je hlavne u malých detí dosť problematické a pre rodinu, ktorá nemá k dispozícii automobil je táto služba vo večerných a nočných hodinách prakticky nedostupná z dôvodu obmedzenej verejnej dopravy, môžu sa spoľahnúť len na služby záchrannej zdravotnej služby v prípade kritického zdravotného stavu.

Zubná ambulancia LSPP v okrese KNM nie je zabezpečovaná vôbec, akútne a bolestivé stavy musia dochádzať na LSPP do Žiliny alebo Čadce, čo znamená pre obyvateľov bez vlastného automobilu z dôvodu obmedzenej verejnej dopravy praktickú nedostupnosť tejto služby vo večerných a nočných hodinách.

Lekárne a výdajne zdravotníckych pomôcok – na území obce nie sú, občania obce využívajú infraštruktúru mesta Kysucké Nové Mesto, kde sú celkom 4 lekárne. Počas týždňa je ponuka dostatočná, počas víkendov sú zabezpečené pohotovostné služby v lekárňach do 12.00 hod., v prípade nedostupnosti lieku priamo na LSPP musia pacienti, ktorí akútne potrebujú liek na recept navštíviť najbližšiu pohotovostnú lekáreň v Žiline. Okrem lekární sú v meste tiež dve výdajne zdravotníckych pomôcok pre pacientov.

3.5.6 Sociálna infraštruktúra

Obec nemá vlastné zariadenia sociálnych služieb, obyvatelia obce môžu využívať sociálnu infraštruktúru okresu Kysucké Nové Mesto, kde sa nachádzajú tri sociálne zariadenia v správe Žilinského samosprávneho kraja (2 v meste Kysucké Nové Mesto, 1 v obci Horný Vadičov). Obec zabezpečuje opatrovateľskú službu odkázaným občanom prostredníctvom 2 opatrovateľiek. Poskytuje tiež zvýhodnené obedy dôchodcom zo školskej jedálne aj s rozvozom.

Analýza stavu v oblasti sociálnej infraštruktúry:

V oblasti poskytovania sociálnych služieb pre postihnutých občanov je situácia relatívne dobrá. Existujúce zariadenia v okrese zatiaľ kapacitne pokrývajú potreby obce a regiónu a sú v dobrom technickom stave, čo umožňuje zaistiť kvalitnú starostlivosť pre ich klientov.

V oblasti starostlivosti o dôchodcov je situácia horšia, existujúce sociálne zariadenia v okrese kapacitne nepostačujú potrebám regiónu, dôsledkom čoho sú dlhé lehoty na umiestnenie v zariadení. V okrese tiež chýba zariadenie poskytujúce starostlivosť dlhodobo chorým a osamelým občanom. Vzhľadom na demografický vývoj a trendy vývoja obyvateľstva bude potrebné zvýšenie kapacity zariadení sociálnych služieb v rámci okresu a zavádzanie nových služieb. Obec nemá prostriedky na budovanie vlastných zariadení, preto bude odkázaná na infraštruktúru okresu a kraja. Zavádzanie nových sociálnych služieb bude obec realizovať podľa požiadaviek obyvateľov na poskytované služby.

3.5.7 Štátna a verejná správa

V obci Radoľa sa nenachádzajú žiadne úrady štátnej správy, obyvatelia využívajú úrady v rámci okresu Kysucké Nové Mesto resp. okresov Čadca a Žilina. Z hľadiska verejnej správy jediným subjektom v obci je Obecný úrad v Radoli, ktorý zabezpečuje pre obyvateľov základné služby verejnej správy.

Analýza stavu v oblasti štátnej a verejnej správy

V okrese Kysucké Nové Mesto bol výrazne zredukovaný počet úradov štátnej a verejnej správy a občania musia preto za úradmi dochádzať predovšetkým do Čadce, resp. Žiliny. Vzhľadom na pokračujúcu centralizáciu štátnej správy nie je predpoklad rozširovania úradov štátnej a verejnej správy v okrese Kysucké Nové Mesto.

3.5.8 Komerčná vybavenosť

Komerčnú vybavenosť v obci predstavuje:

Obchody:

- COOP Jednota – samoobsluha s rozličným tovarom,
- 2 obchody s rozličným tovarom s pultovým predajom,
- Predajňa základných čerstvých výrobkov z mlieka pri Poľnohospodárskom a obchodnom družstve Radoľa,
- Veľká predajňa stavebného materiálu s vlastným skladovacím priestranstvom - RISS,
- STAVBYT – predaj kobercov, podlahových krytín a pod.,
- Predajňa mäsa a údenín,
- 2 čerpacie stanice s predajňami rozličného tovaru pre motoristov a cestujúcich,
- Predajňa náhradných dielov pre automobily pri motoreste Skalka,
- Malá predajňa upomienkových predmetov v kaštieli Radoľa.

Pohostinstvá, reštaurácie a bary:

- Motorest Skalka – reštaurácia,
- U Kultana – pohostinstvo,
- U Mičiana – pohostinstvo,
- Santa Fe – nočný bar a herňa (aj s dennou prevádzkou),
- Snooker Club – pohostinstvos veľkou biliardovou sálou a profesionálnymi stolmi pre hru,
- Bufet – rekreačné stredisko „Ostré“.

Ostatné služby:

- Motorest Skalka – sauna a masáže pre verejnosť,
- Holičstvo a kaderníctvo – Denisa,
- Požičovňa výbavy pre stavebné činnosti (napr. lešenie) – v predajni stavebnín RISS,
- Kysucké múzeum – kaštieľ Radoľa sa aj s nádvorím využíva pre umelecké výstavy a vystúpenia umeleckých súborov,
- Turisticko-športový areál „Ostré“ – Lyžiarsky vlek s upravenou zjazdovkou s možnosťou umelého zasnežovania,

- Turisticko-športový areál „Ostré“ – Tenisové kurty (v areáli rekreačného strediska Ostré je aj veľká turistická chata s parkoviskom, ktorú v súčasnosti nikto neprevádzkuje, vo veľmi zanedbanom stave sa tam nachádza aj bazén s dĺžkou cca 20 metrov).

Ubytovacie zariadenia v obci sú : motorest Skalka. (36 lôžok) a ŠK Olymp Radoľa (20 lôžok). V obci sa nachádza tiež pobočka pošty s úradovňou Poštovej banky, na ktorej je klientom k dispozícii poštomat.

Analýza stavu v oblasti komerčnej vybavenosti:

Obyvatelia obce majú zabezpečený predovšetkým nákup potravín a stavebného materiálu. Dostatočná je ponuka pohostinstiev, zo služieb holičstvo a kaderníctvo. Obyvatelia obce môžu bez problémov využívať komerčnú infraštruktúru v susediacom Kysuckom Novom Meste.

3.5.9 Cestovný ruch

Cestovný ruch v celej oblasti dolných Kysúc nie je dostatočne rozvinutý a táto oblasť nie je dostatočne zastrešená žiadnym regionálnym subjektom. Z hľadiska regionalizácie cestovného ruchu je región Dolných Kysúc začlenený do severopovažského regiónu bez výraznejších predpokladov na rozvoj cestovného ruchu. Celkovo má obec predpoklady na rozvoj prímestského cestovného ruchu vzhľadom na geografickú polohu a prítomnosť historických pamiatok, chýba však moderná infraštruktúra pre CR na území obce a podnikateľské subjekty v oblasti cestovného ruchu.

Cestovný ruch v regióne poskytuje možnosti na celoročnú turistiku, dobré lyžiarske terény, krásnu prírodnú scenériu, účasť na regionálnych kultúrnych a folklórnych slávnostiach v Ochodnici a Hornom Vadičove. Medzi chránené územia patria prírodné rezervácie Kysucká brána, Ľadonhora (vrch nad Horným Vadičovom), prírodné pamiatky Ochodnický prameň a Veľké Ostré. Kultúrne dedičstvo tvorí veľmi zaujímavá archeologická lokalita Koscelisko pri Radoli a kultúrne pamiatky ako: renesančný kaštieľ v Radoli, obytný dom č. 255 v Povine – osada Tatári, obytný dom č. 147 v Dolnom Vadičove, v Kysuckom Novom Meste meštianske domy č. 75, 163, 164 a 195, horná fara (dnes Hotel Kriváň), hotel Mýto, pivovar (č.174), 2 kostoly a 31 hnutelných pamiatok v celom okrese.

Analýza stavu v oblasti cestovného ruchu

Cestovný ruch v obci nemá vytvorené dostatočné podmienky pre rozvoj. Obec môže turistom ponúknuť iba návštevu kaštieľa a archeologického náleziska, v zime sú vhodné podmienky pre lyžovanie v areáli Veľké Ostré.

Ubytovacie kapacity v obci sú na rozvoj cestovného ruchu nepostačujúce a chýbajú predovšetkým služby pre ubytovaných turistov v oblasti trávenia voľného času. Pri súčasnom stave infraštruktúry je mesto skôr vhodné len na dočasné zastavenie sa turistov, nie na dlhodobé trávenie času, nakoľko neposkytuje dostatočne rozvinutú infraštruktúru pre turistický ruch.

V letnom období chýba možnosť kúpania, v okolí obce sa dajú nájsť možnosti na pešiu turistiku, prípadne cykloturistiku – v okolí sú ihličnaté lesy, ktoré poskytujú príležitosť pre zber

húb a lesných plodov. Bez rozvoja služieb pre turistov resp. atrakcií na prilákanie turistov však rozvoj cestovného ruchu v obci nie je možný.

3.6 Technická infraštruktúra

3.6.1 Sídelná infraštruktúra

Obec Radoľa leží na rozvojovej Žilinsko - Kysuckej osi I. stupňa – Žilina – Čadca – hranica ČR. Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry, podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vytvárajúci podmienky pre dostupnosť k infraštruktúre.

3.6.2 Vodné hospodárstvo

Vodné hospodárstvo, ochrana kvality a množstva vôd a ich racionálneho využívania je zabezpečovaná v zmysle platnej legislatívy:

- zákon NR SR č. 364/2002 Z.z o vodách v znení platných noviel,
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do r. 2015 (schválený Uznesením vlády SR č. 117 / 2006),
- Generel využívania vôd a ich ochrana (schválený Uznesením vlády SR č. 117/2002),
- vodohospodárske plány čiastkových povodí,
- hydroekologické plány čiastkových povodí.

Ochrana vodných tokov

Katastrálnym územím obce preteká Vadičovský potok, ktorý je zaradený medzi vodohospodársky významné toky. Potok sa vlieva do rieky Kysuca. Zaradením Vadičovského potoka medzi vodohospodársky významné toky nemá obec možnosť realizácie protipovodňových opatrení na tomto toku vzhľadom k tomu, že správcom toku zo zákona je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. a jediným oprávneným realizátorom protipovodňových opatrení je SVP, š.p. v zastúpení povodím Váhu Piešťany.

V roku 1982 Povodie Váhu, š.p., pracovisko Nitra spracovalo Generel rieky Kysuca – Žilina – Makov. V roku 1992 bol Povodím Váhu, š.p. pracovisko Piešťany spracovaný Vodohospodársky plán povodia Kysuce, ktorého cieľom bolo usmerniť rozvoj vodného hospodárstva a v oblasti nárokov na vodu tak, aby vodný tok povodia bol zveľaďovaný a zlepšila sa jeho kvalita.

Zásobovanie úžitkovou a pitnou vodou

Spotreba vody z verejného vodovodu v r. 2014 bola v obci Radoľa 43 050 m³, z toho pre domácnosti bola spotreba 38 284 m³.

Obec je zásobovaná vodou z nasledujúcich zdrojov:

- vodná nádrž Nová Bystrica,
- vodný zdroj Radoľa Za kaštieľom,
- vodný zdroj Radoľa Medzipotôčky.

Všetky uvedené vodné zdroje sú zaústené do skupinového vodovodu Nová Bystrica – Žilina.

V obci je spolu 425 evidovaných odberných miest. Celková dĺžka vodovodného potrubia v obci je 6,2 km, celková dĺžka vodovodných prípojok je 2,8 km. Rozvodné potrubie vody je dimenzované od DN 80 do DN 150. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Vodovodná sieť, hlavne kvôli materiálu, z ktorého sú vyrobené potrubia, vykazuje u starších doposiaľ nerekonštruovaných úsekov známky poškodenia. Hlavným prejavom poškodenia je stratovosť vodovodu, ktorá sa v budúcom období môže prejaviť aj trvalými výpadkami dodávky pitnej vody.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V r. 2014 bolo na kanalizačnú sieť v obci napojených 323 prípojok s napojením cca 1000 obyvateľov. Celková dĺžka kanalizácie v obci je 8,5 km, z toho je 0,2 km tlakovej kanalizácie, ostatná kanalizácia je gravitačná. Odkanalizovaná je v podstate celá obec okrem časti Kozlovce a lokality okolo cesty I/11, kde výstavbu kanalizácie nepovolil správca komunikácie.

V súčasnosti sú všetky odpadové vody odvádzané do ČOV. Kanalizácia obce je napojená na čistiareň odpadových vôd v Kysuckom Novom Meste – čistiareň prešla rozsiahlou rekonštrukciou v r. 2011 - 2013 s miernym zvýšením kapacity a v súčasnej dobe kapacitne a technologicky postačuje pre potreby regiónu. V súčasnosti ide o čistiareň mechanicko – biologickú s maximálnou kapacitou 5700 m³/deň.

3.6.3 Energetika

Elektrifikácia obce je na 100%. V areáli obce sú 4 trafostanice, ktoré postačujú na pokrytie potrieb obce. V súčasnej dobe sú elektrické NN rozvody napájané zo štyroch trafostaníc - trafostanica č. 1 je štvorstíková oceľová s výkonom 630 kVA, trafostanica č. 2 je priehradová oceľová s výkonom 160 kVA, trafostanica č. 3 je priehradová oceľová s výkonom 400 kVA, trafostanica č. 4 je murovaná. Rozvody NN sú väčšinou realizované vzdušným vedením s použitým nasledovných typov vedení - AlFe 3x70+50 mm², AlFe 3x50+35 mm², AlFe 4x42/7 mm², AlFe 4x25 mm², AlFe 4x25/4 mm². Káblové rozvody sú realizované káblami AYKY 4Bx120+70 mm², AYKY 4Bx25 mm², AYKY 4Bx16 mm². V obci ani v celom okrese nie je situovaný žiadny významnejší zdroj elektrickej energie a neuvažuje sa o ňom ani v strednodobom výhľade.

3.6.4 Telekomunikácie

Vzhľadom k tomu, že obec bola v minulosti mestskou časťou mesta Kysucké Nové Mesto, je napojená priamo na digitálnu telefónnu ústredňu mesta. V meste sa nachádza:

- sídlo uzlovej ústredne (ďalej UTO),
- sídlo hlavnej ústredne.

UTO tvoria štyri telefónne obvody:

- miestny telefónny obvod (ďalej MTO) KNM,
- MTO Horný Vadičov,
- MTO Stará Bystrica,
- MTO Nová Bystrica.

Telefónna sieť je riešená vzdušným vedením na drevených stĺpoch.

V obci je dostupný signál všetkých mobilných operátorov na celom území obce. Internetové pripojenie je dostupné prostredníctvom DSL liniek s obmedzenou rýchlosťou do 5 Mbit/s (k 30.6.2015).

3.6.5 Zásobovanie teplom, teplou úžitkovou vodou a plynom

Zásobovanie teplom sa v obci rieši decentralizovaným spôsobom prostredníctvom samostatných domových zdrojov tepla. Na vykurovanie sa využíva pevné palivo, plyn a elektrická energia. V obci je vybudovaná regulačná stanica plynu s kapacitou 6500 m³/hod. Je to murovaná stanica klasického typu, jej kapacita sa využíva aj pre niektoré ďalšie obce v regióne (Dolný Vadičov, Horný Vadičov, Lopušné Pažite). Regulačná stanica sa nachádza v severozápadnej okrajovej časti obce, v ochrannom pásme vo vzdialenosti 30 m od obytných objektov. Plynovodné rozvody v obci sú DN 100,80 a DN 50 mm. Potrubia novej výstavby sú z 1PE D 63 mm. Tlak plynu v sieti podľa údajov správcu plynovodu je 0,3 MPa (strednotlakový rozvod). Plynifikácia bola vyvolaná nutnosťou zmeny paliva na zemný plyn naftový v súlade s ekológiou v tejto oblasti. Koncept rozvoja plynifikácie predpokladá takú štruktúru plynovodnej siete, ktorá účelne nadväzuje na súčasnú sieť a v budúcnosti umožní napojiť na odber všetkých plánovaných odberateľov. Jednotliví odberatelia sú pripojení cez vlastné regulátory plynu, umiestnené spolu s plynomermi v spoločných skrinkách, podľa možnosti na oplotení rodinných domov. Výroba TUV je riešená individuálne v rodinných domoch aj obecných objektoch. Plyn je zavedený v celej obci okrem lokality Kozlovice. Všetky obecné budovy vrátane školy sú vykurované plynom so samostatným vykurovaním.

Analýza stavu technickej infraštruktúry

Celková technická infraštruktúra obce je vyhovujúca v oblasti telekomunikácií, elektrickej energie, zásobovania vodou, plynom, teplom, teplou vodou. Na kanalizáciu nie sú pripojení všetci obyvatelia. Lokalita Kozlovice nemá ani plyn ani kanalizáciu vzhľadom k tomu, že je vedená ako rekreačná oblasť. Napriek tomu sú tam postavené rodinné domy na trvalé bývanie.

3.7 Dopravná infraštruktúra

3.7.1 Dopravné súvislosti

Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest z roku 2001 prináša zásadné zmeny v pomenovaní siete diaľnic a rýchlostných ciest. V k.ú. obce sa tieto zmeny prejavujú výstavbou diaľnice D3, ktorá je trasovaná v línii Hričovské Podhradie – Žilina/Strážov – Žilina/Brodno – Kysucké Nové Mesto – Čadca – Svrčinovec – Skalité – štátna hranica SR / PR.

Diaľnica D3 je súčasťou multimodálneho koridoru č. VI. v trase Gdańsk – Katowice – Zwardoń – štátna hranica SR / PR – Čadca – Žilina v trase študovanej vysokorýchlostnej trate, diaľnice D3, modernizovaných železničných tratí č. 127 a 129. Na poľskej strane bude slovenská diaľnica D3 pokračovať ako rýchlostná cesta S69 Bielsko-Biala – Żywiec – Zwardoń s dĺžkou 46 km.

Smerom na Čadcu a ďalej hranice SR/ČR/PR je navrhovaná trasa rýchlostnej komunikácie R5. Rýchlostná cesta R5 -Svrčinovec diaľnica D3 – štátna hranica SR/ČR Mosty u Jablunkova bude mať prirodzené pokračovanie ako R68 + R67 v trase Mosty u Jablunkova – Třinec – R48 – Havířov – Ostrava – Bohumín diaľnica D47. Význam diaľnice D3 na Slovensku sa tak posilní, keď okrem jej väzby na poľskú rýchlostnú cestu Zwardoń – Bielsko-Biala – Katowice pribudne i rovnocenná priama väzba na moravský rýchlostný ťah R68 + R67. Uvedené fakty budú mať priamy dosah na dopravné zaťaženie k.ú. Kysucké Nové Mesto a Radoľa.

Diaľnica D3 bola v platnom územnom pláne regiónu, na hranici k.ú. KNM a Radoľa pôvodne navrhovaná tunelovým riešením, aktuálne sa uvažuje s vyvedením diaľnice na nadúrovňové mostné teleso. Diaľnica mala byť pôvodne dobudovaná už v r. 2013, avšak v r. 2015 stavba ani nezačala, preto uvažovať s reálnymi termínmi výstavby nie je možné, i keď sa pravdepodobne Národná diaľničná spoločnosť bude snažiť diaľnicu dobudovať s financovaním z projektov EU v rámci programovacieho obdobia 2014-2020.

3.7.2 Základný dopravný systém obce

Základný dopravný systém obce tvoria:

- cesty miestneho, regionálneho a nadregionálneho významu,
- parkovacie plochy.
-

Cestná a železničná doprava

Dopravnú cestnú sieť v k.ú. obce tvoria:

- cesta pre medzinárodnú premávku E75 - cesta I. triedy I/11,
- cesty III. triedy : III/01165 KNM – Radoľa - Horný Vadičov,
- miestne komunikácie.

V poslednom období došlo k enormnému celkovému nárastu dopravy na ceste pre medzinárodnú premávku E75 a tiež ťažkej kamiónovej dopravy smerom na Poľsko a do mesta Kysucké Nové Mesto. Všetka táto doprava prechádza katastrom obce. Riešenie tejto situácie nie je možné bez vybudovania diaľnice (a tým odkloneniu dopravy z terajšej hlavnej cesty). Z hľadiska bezpečnosti cestnej dopravy táto zostáva nebezpečnou hlavne pre chodcov, i keď prechod do Radole je vyriešený svetelnou signalizáciou križovatky.

Pozornosť je nutné tiež venovať celkovej rekonštrukcii stavu miestnych komunikácií v obci, ktoré sú na mnohých miestach hlavne v dôsledku budovania kanalizácie vo veľmi zlom stave. Približná dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca 8 km.

Autobusová doprava

Pravidelnú autobusovú dopravu vykonáva podnik SAD Žilina, a.s., ktorá zabezpečuje plošnú obsluhu územia. Obyvatelia obce majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami SAD Žilina, ako aj diaľkovými linkami so zastávkou v obci na ceste I. triedy. Linky medzimestskej dopravy premávajú po štátnej ceste č. 1/11 (smerom do Kysuckého Nového Mesta) a tiež po ceste č. III/01166 smerom na Lopušné Pažite, Dolný a Horný Vadičov. SAD Žilina zabezpečuje aj mestskú hromadnú dopravu (MHD), ktorá má v obci 6 zastávok.

Smerom na Kysucké Nové Mesto a Žilinu majú obyvatelia možnosť využiť služby autobusových liniek v priebehu dňa v intervaloch cca každých 10 - 15 minút, pričom spoje zvyčajne nevyžadujú prestup. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o cca 4:40 hodine a posledný priamo do Kysuckého Nového Mesta o 21.17, posledný do Žiliny o 22:40. Frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za dostatočnú.

Železničná doprava

Hoci intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie Kysuckého Nového Mesta, ktorým prechádza hlavná elektrifikovaná dvojkolajová elektrifikovaná trať ŽSR 320 Žilina – Čadca – Bohumín so železničnou stanicou III. triedy Kysucké Nové Mesto, ktorá je spoločná pre osobnú i nákladnú dopravu.

Vodná doprava

V obci neexistuje žiadna možnosť vodnej dopravy.

Letecká doprava

V obci sa nenachádza letisko miestneho, regionálneho alebo celoštátneho významu. Najbližšie letisko s osobnou leteckou dopravou a pripojením na medzinárodné letecké trasy sa nachádza v obci Dolný Hričov (cca 20 km) a v Mošnove, Česká republika (cca 100 km).

Parkovanie

Obec má k dispozícii nasledovné parkoviská: malé parkovisko pre zákazníkov obchodu COOP Jednota, malé parkovisko pri novom cintoríne (príležitostne s veľmi nedostačujúcou kapacitou), parkovisko pri športovom ihrisku a parkovisko v rekreačnej oblasti Ostré. Obyvatelia parkujú často popri domoch na miestnych komunikáciách, čím zhoršujú a obmedzujú ich prejazdnosť, najvhodnejšie by bolo parkovanie v areáloch rodinných domov. Potrebné je rozšírenie parkoviska pri novom cintoríne a v súvislosti s výstavbou kostola, bude potrebné nové parkovisko aj pri kostole.

Analýza stavu dopravnej infraštruktúry

Problémom obce je hlavne zlý stav miestnych komunikácií na mnohých úsekoch, ktoré bude potrebné rekonštruovať, ďalej výrazný nárast dopravy a tiež devastácie existujúcich komunikácií. Problémom obce je tiež chýbajúca infraštruktúra pre pešiu dopravu – chodníky. Väčšina miestnych komunikácií je veľmi úzka a bez akýchkoľvek chodníkov, preto musia chodci používať komunikáciu súčasne s automobilmi, čo je dosť nebezpečné. Problémom je tiež parkovanie automobilov popri domoch na miestnych komunikáciách, čo zhoršuje a obmedzuje ich prejazdnosť.

V oblasti dostupnosti verejnej dopravy počas dňa je stav uspokojivý, vo večerných hodinách došlo k redukcii spojov a v nočných hodinách verejná doprava nefunguje. Určitou výhodou je tesná blízkosť mesta Kysucké Nové Mesto, ktoré je ľahko dosiahnuteľné aj bez využitia verejnej dopravy pešou chôdzou v rozmedzí cca 5-25 min. v závislosti od konkrétnej lokality obce. Dopravnú obslužnosť obce výrazne zlepšil tiež intenzívny rozmach súkromných taxislužieb, ktorých je dostatočný počet a ceny na krátke vzdialenosti sú prijateľné. Obec potrebuje ešte skompletizovať dopravné riešenie územia osadením niekoľkých značiek s označením hlavnej cesty. Potrebné je rozšírenie kapacity parkoviska pri novom cintoríne a v súvislosti s výstavbou kostola v obci bude potrebné aj nové parkovisko pri kostole.

3.8 Životné prostredie

3.8.1 Environmentálna regionalizácia

Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (Správa o stave životného prostredia, 2013) patrí údolie Kysuce od Kysuckej brány po sever katastrálneho územia Kysuckého Nového Mesta do regiónu 2. environmentálnej kvality (regióny s mierne narušeným prostredím) nazvaného Podjavornický. Údolie rieky Kysuca má charakter prostredia mierne narušeného. Obec nepatrí do žiadnej zo 7 environmentálne najviac zaťažených oblastí SR.

Územný systém stresových faktorov (ÚSSF)

Údolím Kysuce prechádza extrémne zaťažený dopravný koridor Žilina – Čadca, predstavujúci líniovú bariéru pre migráciu organizmov. V okolí obce sa nachádzajú poloprirodno - antropogénne areály. Z okolitých vplyvujúcich území sa v Žiline nachádza jadro ÚSSF veľmi silno zaťažené a v Kysuckom Lieskovci jadro ÚSSF slabo zaťažené. Podľa zaťaženia okresov sa zaraduje okres Kysucké Nové Mesto do skupiny veľmi silno zaťažených so silným znečistením ovzdušia, poškodením lesnej vegetácie, kontamináciou pôdy a svahovými procesmi.

3.8.2 Ovzdušie

V samotnej obci je ovzdušie mierne znečistené, prevládajú klasické produkty spaľovania fosílnych palív a dreva, sú to najmä exhaláty kotolní rodinných domov. Na čistote ovzdušia

sa kladne prejavil prechod na plynové vykurovanie. Znečistenie sa viac prejavuje vo vykurovacom období, trvajúcim 230-240 dní v roku. Lokálne sa na znečisťovaní ovzdušia obce tiež podieľa priemysel mesta Kysucké Nové Mesto. Ďalšie škodliviny vznikajú v doprave (napr. CO, olovo a jeho zlúčeniny, SO₂ a pod.), ich vplyv sa prejavuje najmä pri hlavnej ceste Žilina - Čadca. Pri pôsobení južných vetrov sa prejavuje vplyv priemyselných exhalátov zo Žiliny. Priemerné ročné koncentrácie NO₂ dosahujú 5-10 µg.m⁻³, priemerné ročné koncentrácie SO₂ predstavujú 1-5 µg.m⁻³, priemerné ročné koncentrácie CO dosahujú 200-600 µg.m⁻³ (Zdroj: SHMU 2008).

3.8.3 Odpady

Na území obce bolo v roku 2014 vyprodukovaných celkovo 264,02 ton komunálneho odpadu. Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje pre obec spoločnosť T+T, a.s. Žilina. V obci je zavedená separácia odpadu na celom území obce okrem chatovej oblasti Ostré, odkiaľ nie je možné v zimných mesiacoch odpad vyvážať. Táto oblasť má však k dispozícii na separovaný zber kontajnery, umiestnené v časti obce Kozlovice. V rámci separovaného zberu bol v r. 2014 v obci vyseparované celkovo 60,01 ton odpadu, z toho 7,03 t papiera, 29,95 ton skla, 14,57 ton plastov, viacvrstvové kombinované materiály (tetrapak a pod.) 1,67 ton, kovové odpady 0,51 ton a odpadové jedlé oleje 0,081 ton. Samostatne sa tiež zbiera šatstvo s využitím na charitu – v r. 2014 1,6 ton. Obec zabezpečuje tiež zber vyradených elektrických a elektronických zariadení rôznych kategórií – v r. 2014 4,1 ton a opotrebovaných pneumatík – 0,59 ton. Biologický odpad sa spracúva priamo v obci kompostovaním. Obec spracúva biologický odpad z verejných priestranstiev vo viacerých menších kompostéroch, ktoré sú umiestnené na obecných pozemkoch. Väčšina občanov využíva vlastný biologický odpad na produkciu vlastného kompostu pre svoje záhrady.

Náklady na zber odpadov sú priebežne v dostatočnej výške pokryté poplatkami od občanov a výnosmi zo separovaného zberu odpadov. Na území obce sa k 30.6.2015 nachádzali 3 drobné a 1 väčšia nelegálna skládka (stavebný odpad pri Vadičovskom potoku pod Ostrým), ktoré bude musieť obec sanovať z vlastných zdrojov.

3.8.4 Voda

Celé územie Kysúc patrí od roku 1973 do vodohospodársky dôležitej oblasti, v súčasnosti nazvanej chránená vodárenská oblasť Beskydy a Javorníky. Rieka Kysuca je na zozname vodárenských tokov a ich povodí a v povodí Vadičovského potoka sa nachádza pásmo hygienickej ochrany podzemných vôd 2. stupňa. Využiteľné množstvo podzemných vôd v hydrogeologickom regióne tvorenom náplavmi Kysuce a jej prítokov predstavuje vyše 10 l.s⁻¹.km⁻². Z hľadiska hodnotenia chemického stavu povrchových vôd je rieka Kysuca hodnotená ako stupeň „nedosahujúci dobrý“, z hľadiska ekologického stavu ako priemerná. Uvedené hodnotenie svedčí o zlome kvality vody v rieke so znečistením porovnateľným s riekou Váh. Vadičovský potok nedosahuje také vysoké hodnoty znečistenia ako rieka Kysuca vzhľadom na absenciu priemyselných zdrojov znečistenia.

3.8.5 Pôda

Poľnohospodárske podniky dávajú v súčasnej dobe na Kysuciach viac dôraz na trvalé trávne plochy a menej prístupná pôda ostáva ležať ladom, postupne na nej prebieha sekundárna sukcesia a vznikajú porasty pionierskych drevín. Katastrálne územie obce patrí do krmovinárskej, pšenično-jačmennej krajiny. Rovina okolo Kysuce je pôdnou eróziou postihnutá nepatrne až slabo, na svahoch miestami až veľmi silne. Erózia je zvýšená po kolektivizácii rušením medzí i remízok a tiež orbou po spádnici. Pôdny fond v oblasti obce je zaradený do kategórie pôdy s obsahom rizikových prvkov presahujúcich limitné hodnoty B (Atlas krajiny SR, 2010).

3.8.6 Ochrana prírody a krajiny

Z hľadiska územnej ochrany patrí obec do do 1. (najnižšieho) stupňa ochrany. Do extravilánu zasahuje územie prírodnej rezervácie L'adonhora (oblasť Stien) v 5. (najvyššom) stupni ochrany. V blízkom okolí obce je prírodná pamiatka Veľké Ostré. Z veľkoplošných chránených území sa najbližšie k obci nachádza CHKO Kysuce a NP Malá Fatra.

Ochranu prírody a krajiny je zabezpečovaná v zmysle platnej legislatívy SR:

- zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- zákon NR SR č. 15/2005 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín,
- zákon NR SR č. 151/2002 Z.z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov.

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000 v k.ú. obce Radoľa

V k.ú. obce Radoľa sa nenachádza ani doň nezasahuje žiadne chránené vtáčie územie ani navrhované územie európskeho významu.

Národná sústava chránených území

V k.ú. obce sa nenachádza ani doň nezasahuje žiadne veľkoplošné chránené územie. V blízkosti sa rozprestiera CHKO Kysuce.

Katastrálne územie obce leží na západnom okraji západokarapatskej podprovincie biogeografickej provincie stredoeurópskych lesov, na hranici dvoch socioekoregiónov – v oboch je kostra ekologickej stability vo vyhovujúcom stave.

V blízkosti katastrálneho územia obce sa nachádzajú resp. územím obce prechádzajú a nachádzajú sa tu významné biokoridory a biocentrá lokálneho až nadregionálneho významu.

Tabuľka č. 3.8.6.1: Prehľad biocentier nachádzajúcich sa v blízkosti resp. prechádzajúcich k.ú. obce

Názov	Význam	Funkčná kategória	Štruktúrna kategória	Plocha (ha)
Malé Vreteno	nadregionálny	NRBc	EVKC	42

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015-2020

Veľké Vretno	nadregionálny	NRBc	EVKC	69
Veľké Ostré	nadregionálny	NRBc	EVKC	40

Tabuľka č. 3.8.6.2 : Prehľad biokoridorov nachádzajúcich sa v blízkosti resp. prechádzajúcich k.ú. obce

Názov	Význam	Funkčná kategória	Štruktúrna kategória	Plocha (ha)
Rochovica - Brodnianka - Veľké Vretno - Steny	nadregionálny	RBk terestrický	EVLS	34
rieka Kysuca	nadregionálny	RBk hydrický	EVLS	41

3.9 Hospodárstvo obce

3.9.1 Hospodárstvo obce

Celkovo bolo na území obce evidovaných k 30.6.2015 138 aktívnych organizácií so sídlom v obci, z toho 96 fyzických osôb a 43 právnických osôb. (Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015). Z uvedených subjektov 104 organizácií nemalo žiadnych zamestnancov.

Všetky aktívne organizácie v obci podľa kategorizácie činností udáva nasledovná tabuľka

Tabuľka 3.9.1.1. Počet aktívnych organizácií so sídlom v obci v rozdelení podľa SK NACE

kategória	názov sekcie SK NACE	Počet subjektov
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4
B	Ťažba a dobývanie	0
C	Priemyselná výroba	25
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1
E	Dodávka vody – čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	0
F	Stavebníctvo	42
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a	30

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015-2020

	motocyklov	
H	Doprava a skladovanie	3
I	Ubytovacie a stravovacie služby	2
J	Informácie a komunikácia	3
K	Finančné a poisťovacie činnosti	0
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	3
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	4
N	Administratívne a podporné služby	3
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	1
P	Vzdelávanie	2
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1
R	Umenie, zábava a rekreácia	5
S	Ostatné činnosti	9
T	Činnosti domácnosti ako zamestnávateľov	0
U	Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0

Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015

Tabuľka 3.9.1.2. Rozdelenie organizácií so sídlom v obci z hľadiska zamestnanosti

Počet zamestnancov	Počet subjektov
0	104
3-4	2
5-9	3
10-19	5
nezistený	24

Zdroj: INFOSTAT databáza organizácií k 30.6.2015

Najväčšími zamestnávateľmi spomedzi organizácií so sídlom v obci sú:

- Základná škola s MŠ Radoľa,
- Poľnohospodárske obchodné družstvo Radoľa,
- Ing. Anton Súkeník (čerpacia stanica),
- AUTOSTOP SKALKÁ, s.r.o (motel),
- STAVEX TOP, s.r.o.,

- RISS Plus, s.r.o. (stavebniny).

3.9.2 Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Celková výmera katastra obce je 672,1533 ha. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy na území obce je 288,89 ha, čo predstavuje 42,98 % celkového územia obce. Rozdelenie výmery jednotlivých plôch v obci udáva nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 3.9.2.1. Výmery plôch v obci podľa druhu

Druh pôdy	Výmera
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	343 730
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	125 419
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	2 419 778
Poľnohospodárska pôda - spolu	2 888 927
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 980 974
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	142 233
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	490 238
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	219 161
Nepoľnohospodárska pôda – spolu	3 832 606

Priamo v obci je iba jeden podnikateľský subjekt, ktorý sa zaoberá poľnohospodárskou výrobou a to Poľnohospodársko obchodné družstvo Radoľa. Družstvo sa zaoberá živočíšnou výrobou – chovom dojníc a oviec a s tým súvisiacimi aktivitami. K 30.6.2015 nebol na území obce evidovaný žiaden samostatne hospodáriaci roľník (databáza INFOSTAT uvádza k 30.6.2015 8 samostatne hospodáriacich roľníkov s ukončenou činnosťou čakajúcich na výmaz z úradnej evidencie). Ostatná živočíšna výroba v obci je zastúpená drobným chovateľstvom domácich zvierat pri rodinných domoch.

V okolí obce sa nachádzajú prevažne ihličnaté lesy. Celková výmera lesných pozemkov v katastri obce je 298,09 ha. Na území obce sú evidované dve pozemkové spoločenstvá – Pozemkové spoločenstvo Urbár Radoľa a Pozemkové spoločenstvo Súkromné lesy Radoľa. Priemerná ročná ťažba dreva v r. 2014 bola cca 2000 m³

Analýza stavu v oblasti hospodárskej infraštruktúry

Hospodársky potenciál obce je obmedzený. Na území obce sú zastúpené predovšetkým služby a poľnohospodárska výroba. Na území obce je iba niekoľko väčších zamestnávateľov (čerpacia stanica, motel, základná škola, poľnohospodárske družstvo, stavebná spoločnosť). Obyvatelia obce sú zamestnaní v prevažnej miere vo firmách v Kysuckom Novom Meste, ktoré má silnú priemyselnú infraštruktúru hlavne v oblasti strojárstva a poskytuje zamestnanie obyvateľom celého regiónu, v menšej miere dochádzajú za prácou predovšetkým do Žiliny a iných miest.

3.10 Informatizácia a internetizácia na úrovni obce

Informatizácia a internetizácia v obci sa rozvíja postupne s rozvojom informatizácie a internetizácie celej spoločnosti. Na území obce je dostupné DSL pripojenie, avšak iba rýchlosťou do 5 Mbit/s a WI-FI pripojenie poskytované rôznymi providermi. V regióne prechádza akademická optická sieť SANET na trati Žilina- Katowice s rýchlosťou až 1Gb/s, avšak najbližší možný prípojný bod sa nachádza na Nábřežnej ulici v Kysuckom Novom Meste, teda na privedenie optickej siete do obce by bolo nutné natiahnuť pripojenie minimálne na vzdialenosť cca 1 -2 km z Kysuckého Nového Mesta.

Informatizácia verejnej správy – na úrovni obce je využívaná IKT technika na spracovanie agendy úradu a občanov. Obecný úrad má k dispozícii celkom 4 PC. Pripojenie na internet je zabezpečované prostredníctvom DSL pripojenia s rýchlosťou 5Mbit/s. V rámci obecného úradu nie je vybudovaná počítačová sieť, ktorá by spájala jednotlivé pracoviská úradu. Obec spravuje svoju vlastnú internetovú stránku, využívanú na informovanie o dianí v obci a poskytovanie informácií pre záujemcov. Z hľadiska ďalšieho rozvoja elektronizácie a informatizácie verejnej správy bude obec postupovať v rámci všeobecného rozvoja a trendu elektronizácie verejnej správy na Slovensku a realizácie celoslovenských projektov.

Informatizácia základného školstva – základná škola v správe obce má vybudovanú vlastné počítačové učebne, interaktívne tabule a IKT pre potreby vyučovacieho procesu. Škola má spolu 50 ks žiackych PC a 5 ks interaktívnych tabúl. Všetky základné školy sú pripojené na internet bezplatne v rámci projektu Infovek2 prostredníctvom DSL prípojky. Toto pripojenie je pre súčasnú prácu na veľkom množstve PC kapacitne nepostačujúce a spomaľuje prácu s internetom pri väčšom počte žiakov. V programovacom období 2007-2013 sa výrazne zvýšilo vybavenie školy PC z realizovaného projektu v rámci Regionálneho operačného programu. Vybavenie školy PC pre žiakov (3,12 žiaci /PC) je vyššie, ako je priemer Európskej únie (v r. 2013 bol priemer EU 4 žiaci/PC, priemer na Slovensku bol 6 žiakov/PC).

Ďalší rozvoj informatizácie a IKT vybavenia základnej školy by sa mal rozvíjať v závislosti od stupňa využívania PC vo vzdelávacom procese na základe posúdenia riaditeľa školy.

Dostupnosť využitia IKT a internetu pre občanov

Domáce využívanie internetu poskytujú občanom a organizáciám jednotliví provideri prostredníctvom ADSL alebo WI-FI pripojenia. Občania, ktorí nemajú prístup k IKT môžu pre pripojenie na internet a komunikáciu využívať bezplatný internet v knižnici ZŠ a MŠ v Radoli. Za bezplatné VPBI (verejne prístupné body do internetu) pre verejnosť možno považovať do doby ukončenia implementácie projektov v prípade záujmu jedine PC učebne v ZŠ získané z prostriedkov EU.

Analýza stavu v oblasti informatizácie a internetizácie:

Celková úroveň informatizácie a internetizácie sa v posledných rokoch výrazne zlepšila, v školstve je dokonca výrazne lepšia než priemer Slovenska a dokonca aj priemer EU. Rozvoj internetizácie je obmedzovaný kapacitnou dostupnosťou internetu v obci je iba na 5 Mb/s DSL pripojenie a WI-FI pripojenia od internetových providerov, vysokorýchlostné pripojenie obce nie je dostupné a v súčasnosti aj technicky takmer neriešiteľné. V rámci

postupného rozvoja poskytovania elektronických verejných služieb občanom bude potrebné neustále zlepšovať IKT vybavenie obecného úradu, aby zodpovedalo aktuálnym potrebám. Obec sa bude zapájať do celoslovenských projektov zameraných na elektronizáciu verejnej správy, aby podporila celkový rozvoj informatizácie a internetizácie v obci. V r. 2015 pripravuje spoločnosť AntechNet, s.r.o. Kysucké Nové Mesto tiež pilotný projekt zavedenia optickej dátovej siete na distribúciu signálu káblovej televízie a vysokorýchlostného internetu na území obce. Obec bezplatne poskytne stĺpy verejného osvetlenia a bývalého verejného rozhlasu na vzdušné umiestnenie kabeľáže.

3.11 Využívanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie

Obec Radoľa získala v rámci výziev z programovacieho obdobia 2007 – 2013 finančné prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu základnej školy. Prehľad projektov a stav ich realizácie udáva tabuľka 3.11.1:

Tabuľka 3.11.1 Realizované projekty zo štrukturálnych fondov EU

Názov projektu	Rozpočet v tis. EUR	Stav
Zvýšenie kvality vzdelávacieho procesu na ZŠ Radoľa prostredníctvom rekonštrukcie a zlepšenia vybavenia školy	517,717	Schválený a zrealizovaný

Zdroj: OcU k 30.6.2015

3.12 Stav projektovej prípravy investícií

Tabuľka 3.12.1 Stav projektovej prípravy plánovaných investícií OcU

Názov investície	Rok spracovania dokumentácie	Predpokladaný rozpočet investície v EUR s DPH	Platné stavebné povolenie (áno/nie) do roku	Potreba dopracovania dokumentácie resp. aktualizácie rozpočtu
Atletická dráha v areáli ZŠ	2011	55 000	Nie je potrebné	Potrebná aktualizácia rozpočtu

Zdroj: OcU k 30.6.2015

3.13 Prieskum názorov a potrieb obyvateľstva

Prieskum spokojnosti a názorov občanov obce pre tvorbu PHSR

Obec pri tvorbe PHSR poskytla občanom možnosť vyjadrenia ich názorov a pripomienok prostredníctvom dotazníka, ktorý bol doručený do každej domácnosti v obci a tiež zverejnenej výzvy občanom a zverejneného dotazníka na www.radola.sk, kde mohli obyvatelia obce vyjadriť svoje názory a potreby.

Ku dňu ukončenia spracovania PHSR obce bolo od občanov doručených celkovo 8 dotazníkov. Vzhľadom na minimálne množstvo vrátených dotazníkov k celkovému počtu obyvateľov obce je štatistické vyhodnotenie bezpredmetné, preto spomenieme iba hlavné podnety od občanov z doručených dotazníkov. Najčastejšie sa opakujúcimi požiadavkami občanov sú : obmedzenie parkovania automobilov na miestnych komunikáciách, výstavba chodníkov, revitalizácia potoka a jeho okolia, väčšia starostlivosť o zelené plochy v obci, zvýšenie počtu kultúrnych podujatí a možností trávenia voľného času, väčšie množstvo verejne dostupných športovísk a možnosti kompostovania biologického odpadu. Okrem uvedeného sú častejšie tiež sťažnosti na znečisťovanie prostredia výkalmi psov, vypaľovanie trávy. Väčšina dotazníkov označuje ako najväčší problém obce nezamestnanosť, následne alkoholizmus a vandalizmus. Obec by mala riešiť najskôr oblasti kultúry, športu, trávenia voľného času, zdravotníctva, rozvoja podnikania a životného prostredia. V oblasti znečistenia ŽP sa ako problém najčastejšie opakovalo znečistenie verejných priestranstiev a skládky odpadov. Ako chýbajúce služby sa najčastejšie spomínali zdravotnícke služby a sociálne služby a cyklotrasy. Ojedinele sa objavili požiadavky na predĺženie otváracích hodín OcU a pošty, tribúny na ihrisku, spomaľovače na cestách v obci pre zníženie rýchlosti automobilov, celodedinské športové hry, detské ihrisko, zástavka autobusov pod Ostrým, nájomné byty v HBV, budovanie infraštruktúry k lokalitám na IBV do rôznych častí obce, vhodné miesto na čakanie žiakov pred školou na MHD a pod.

Uvedené podnety od občanov budú zohľadnené pri vypracúvaní realizačnej časti tohto dokumentu, avšak vzhľadom na minimálny počet vrátených dotazníkov ich nemožno vyhodnotiť ako prevládajúcu potrebu občanov obce, iba individuálne vyjadrené názory. Opakované požiadavky však dávajú istú indikáciu zvýšenej potreby riešenia predmetnej problematiky. Z hľadiska plnenia požiadaviek občanov je potrebné si uvedomiť predovšetkým obmedzené možnosti rozpočtu obce a v oblasti chodníkov tiež technické obmedzenia vzťahujúce sa k šírkam komunikácií a súhlasom vlastníkov komunikácií I, II a III triedy s ich výstavbou.

3.14 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia zahŕňa identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a ich vplyvu na možný vývoj situácie v území. Základom identifikácie hlavných

faktorov je tzv. STEEP analýza, čiže analýza sociálnych, technologických ekonomických, ekologických a politických vplyvov vonkajšieho prostredia na možný rozvoj územia. Základnú STEEP analýzu udáva tabuľka č. 3.14.1.

Tabuľka 3.14.1. STEEP analýza obce

Faktory vplyvu				
Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Zmena populácie a jej vekovej štruktúry	Úroveň technológie	Nové trhy a príležitosti pre podnikateľov	Politika životného prostredia	Politika vlády v regióne
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Technológie využívané obyvateľmi a podnikateľmi	Pokles trhov v oblasti strojárstva a automobilových o priemyslu	Prísnejšia legislatíva v oblasti ŽP	Politika VUC v rámci regiónu dolných Kysúc
Zmeny sociálneho postavenia vybraných väčších skupín obyvateľstva	Využívanie technológií vo verejnej správe	Dostupnosť finančných zdrojov pre podnikateľov, obyvateľstvo a samosprávu	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmeny legislatívy
Zmeny v systéme sociálnej starostlivosti	Rast elektronizácie a informatizácie	Vplyv daňovej politiky štátu a systému podielových daní	Nepredvídané ekologické havárie a živelné udalosti	Zmena prístupu vlády k vybudovaniu diaľnice D3
-	-	Rast úrovne miezd v regióne	Nevyriešenie systému dopravy hlavných cestných ťahov v regióne	Presúvanie kompetencií zo štátu a VUC na samosprávy bez potrebného finančného krytia
-	-	Zmena systému financovania samospráv	-	Dostupnosť energetických zdrojov z politických dôvodov

Zdroj: vlastné spracovanie

Identifikácia vplyvu hlavných faktorov na možný vývoj situácie v území je spracovaná na základe STEEP analýzy a umožňuje samospráve mesta pripraviť si alternatívne riešenia pre prípad nepriaznivej zmeny prostredia v dôsledku zmeny identifikovaných vonkajších faktorov. Príprava opatrení v prípade nepriaznivej zmeny jednotlivých identifikovaných faktorov presahuje rámec tohto dokumentu a je predmetom pre samostatné spracovanie.

Z hlavných identifikovaných vonkajších faktorov rozvoja je možné stanoviť ich základný vplyv na možný rozvoj situácie v riešenom území nasledovne:

Sociálne faktory

- Zmena populácie a jej vekovej štruktúry – v prípade výraznej zmeny populácie v mladom veku môže z pohľadu obce vyvolať predovšetkým potrebu nových služieb, rast podpory bývania, rast podpory školstva, kultúry a pod., naopak pri neustálom poklese mladej populácie nižšiu potrebu uvedených služieb, v prípade výraznej zmeny populácie v dôchodkovom veku môže z pohľadu mesta vyvolať predovšetkým potrebu nových služieb pre dôchodcov, rast nákladov na poskytované sociálne služby a zavedenie nových druhov sociálnych služieb pre obyvateľov, opačný trend – trend poklesu populácie v dôchodkovom veku je vzhľadom na celkové starnutie populácie a predlžovanie priemerného veku výrazne nepravdepodobný
- Zmeny postojov a správania obyvateľstva – môžu vyvolať potrebu nových služieb resp. nezáujem o niektoré poskytované služby a potrebu reorganizácie, resp. zvýšenia nárokov na obecný rozpočet
- Zmeny sociálneho postavenia vybraných väčších skupín obyvateľstva – v prípade zhoršenia sociálnej situácie môžu vyvolať predovšetkým potrebu nových sociálnych služieb a zvýšenia nárokov na obecný rozpočet, v prípade zlepšenia potrebu poskytovania nových služieb, resp. ďalšieho rozvoja infraštruktúry obce so zodpovedajúcimi nárokmi na obecný rozpočet
- Zmeny v systéme sociálnej starostlivosti – v prípade neustáleho pokračovania trendu presúvania zodpovednosti za starostlivosť o starých a odkázaných obyvateľov zo strany štátu a VUC na úroveň obce bez zodpovedajúceho finančného krytia zo strany štátu to vyvolá neúmerný tlak na rozpočet obce a nutnosť zvýšeného financovania poskytovania sociálnych služieb

Technologické faktory

- Úroveň technológie – ovplyvňuje hlavne podnikateľský sektor v obci a regióne a jej zvládnutie a využívanie má sekundárny dopad na mzdy a zamestnanosť s následným vplyvom na poskytované služby zo strany obce
- Technologické využívané obyvateľmi a podnikateľmi – v prípade nezvládnutia trendov zo strany podnikateľov hrozí pokles výroby, zamestnanosti a rast nárokov na sociálne služby, naopak v prípade zachytenia vhodných trendov môžeme očakávať opačný efekt. V prípade obyvateľstva nezvládanie nových technológií vedie k nedostatočnej kvalifikácii a problémom uplatnenia na trhu práce, rastu nezamestnanosti a nárokov na poskytované sociálne služby. Naopak kvalifikovaná pracovná sila je základom pre pritiahnutie nových investorov a rozvoj podnikania a zamestnanosti.
- Využívanie technológií vo verejnej správe – trend zvýšeného používania informačných technológií vyvoláva zvýšené nároky na vzdelávanie zamestnancov

verejnej správy a investície do IKT vybavenia a tým zvýšené nároky na rozpočet obce

- Rast elektronizácie a informatizácie – vyvoláva zvýšené nároky na vybavenie škôl, vzdelávací proces, vzdelávanie pedagógov a tiež zamestnancov obce a investície do IKT technológií, rozvoj infraštruktúry internetu a optických sietí a tým zvýšené nároky na rozpočet obce

Ekonomické faktory

- Nové trhy a príležitosti pre podnikateľov - môžu mať priaznivý dopad na zamestnanosť a zvýšenie príjmov obecného rozpočtu, ako aj potrebu zvýšených nárokov obecného rozpočtu na investície do potrebnej infraštruktúry
- Pokles trhov v oblasti strojárstva a automobilového priemyslu – môže mať na región Dolných Kysúc vzhľadom na jednostrannú orientáciu priemyslu na tento segment trhu až drastický dopad v prípade intenzívneho poklesu resp. odchodu zahraničných investorov z regiónu. Vyvolal by veľmi výrazný nárast nezamestnanosti a celkový prepád sociálnej situácie veľkých skupín obyvateľstva vrátane nárastu migrácie hlavne mladších vekových skupín obyvateľstva. Uvedené skutočnosti by vyvolali tiež výrazne nižší prísun prostriedkov do obecného rozpočtu a tlak na výdavky.
- Dostupnosť finančných zdrojov pre podnikateľov, obyvateľstvo a samosprávu – dobrá dostupnosť zdrojov umožňuje financovanie potrebného rozvoja infraštruktúry, rozvoja podnikania a tiež bytovej výstavby. Obmedzenie dostupnosti má negatívny vplyv na nemožnosť realizácie niektorých investícií do potrebnej infraštruktúry, podnikania a bytovej výstavby.
- Vplyv daňovej politiky štátu a systému podielových daní – môže ohroziť rozpočet obce nižším prísunom financií, zvýšenie prísunu financií by vytvorilo nové zdroje na rozvoj infraštruktúry a poskytované služby obyvateľstvu (vzhľadom na doterajší vývoj sa javí ako problematické)
- Rast úrovne miezd v regióne – má pozitívny vývoj na výšku obecného rozpočtu, situáciu obyvateľstva, vyvoláva potrebu nových služieb a rozvoja infraštruktúry a tým nároky na financovanie z obecného rozpočtu
- Zmena systému financovania samospráv – v negatívnom prípade môže ohroziť príjmy obecného rozpočtu a financovanie poskytovaných služieb obyvateľom a rozvoj infraštruktúry, v pozitívnom prípade zvýšiť príjmy obce a umožniť jej rýchlejší rozvoj

Ekologické faktory

- Politika životného prostredia – existujúce trendy EU smerujú k sprísňovaniu politiky ŽP, čo predpokladá do budúcnosti nárast nákladov v danej oblasti
- Prísnejšia legislatíva v oblasti ŽP – vyvoláva zvyčajne potrebu zavedenia nových opatrení a nároky na financovanie zo zdrojov obce
- Podpora tvorby a ochrany ŽP – okrem finančnej stránky sa v prípade zvýšenia záujmu obyvateľov o danú oblasť môže prejavovať potrebou poskytovanie nových služieb občanom

- Nepredvídané ekologické havárie a živelné udalosti – postupuje sa podľa krízových plánov
- Nevýriešenie systému dopravy hlavných cestných ťahov v regióne – vyvolá časom (horizont max. 10-15 rokov) kolaps dopravy v celom regióne, výrazne skomplikovanie a spomalenie dopravy a následný dopad na zamestnanosť, dochádzanie do práce a záujem podnikateľov o región

Politické faktory

- Politika vlády v regióne – môže napomôcť rozvoju regiónu, resp. ho spomaliť, je potrebné sledovať aktuálne trendy
- Politika VUC v rámci regiónu dolných Kysúc – v prípade uprednostňovania investícií v iných regiónoch bude zaostávať infraštruktúra v regióne s následným dopadom na zamestnanosť a záujem podnikateľov, aktuálny je predovšetkým problém diaľnice D3
- Zmeny legislatívy – zvyčajne vyvolávajú zvýšené nároky na obecný rozpočet či už priamo zabezpečovaním nových aktivít a služieb, resp. nepriamo zvýšením agendy pre zamestnancov obce
- Zmena prístupu vlády k vybudovaniu diaľnice D3 – v prípade nevybudovania diaľnice hrozí kolaps dopravy a prepád zamestnanosti a atraktivity regiónu pre podnikanie
- Presúvanie kompetencií zo štátu a VUC na samosprávy bez potrebného finančného krytia – vyvoláva zvýšené nároky na obecný rozpočet a nedostatok financií na financovanie rozvoja infraštruktúry a poskytovaných služieb
- Dostupnosť energetických zdrojov z politických dôvodov – v obci je to hlavne zemný plyn používaný na vykurovanie. V prípade vyhrotenia rusko – ukrajinskej krízy a zastavenia dodávok plynu môžu nastať problémy v zabezpečení zásobovania plynom pre obyvateľstvo a podnikateľov

3.15 Zhodnotenie súčasného stavu územia

Na základe predchádzajúcej komplexnej analýzy všetkých oblastí bola spracovaná analýza silných a slabých stránok obce, príležitostí rozvoja a ohrození ďalšieho rozvoja mesta – SWOT analýza.

SWOT analýza obce Radoľa	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• dostatok pracovnej sily, ktorá je k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky,• dobrá dopravná dostupnosť obce	<ul style="list-style-type: none">• nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít,

<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Kysucké Nové Mesto a krajského mesta Žilina, • napojenie na MHD Kysuckého Nového Mesta, • možnosť využitia železničnej dopravy v zázemí Kysuckého Nového Mesta, • vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, • dobré predpoklady ďalšieho rozvoja miestnej infraštruktúry, • dobré predpoklady pre vytvorenie lokálneho podnikateľského inkubátora • vybudovaná technická infraštruktúra pre dodávky elektriny, vody a plynu na väčšine územia obce • existencia zdrojov pitnej vody na území obce, • digitálna telekomunikačná sieť, • dobré pokrytie signálom mobilných operátorov, • z funkčného hľadiska vyhovujúci systém verejnej dopravy • prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami, • veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu, • blízkosť Chránenej krajinskej oblasti Kysuce, • opatrovateľská služba zabezpečená obcou • rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v príľahlých sídlach, • dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení v príľahlom meste Kysucké Nové Mesto, príp. v meste Žilina • Rozvinutá školská infraštruktúra postačujúca obyvateľom obce • zrekonštruovaná základná škola • existencia materskej školy, • vybudovaná športová infraštruktúra v obci, • dlhodobá tradícia a existencia športových klubov v obci • existencia rybolovného revíru, • prítomnosť kultúrnych pamiatok (archeologické nálezisko Koscelisko, Kaštieľ Radoľa), • stála expozícia Kysuckého múzea v 	<ul style="list-style-type: none"> • nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, • chýba informačný systém na efektívnu komunikáciu samospráva - podnikatelia - občania, príp. aj vzdelávacie inštitúcie, • nedostatok vlastných zdrojov investičného kapitálu, • neexistencia koncentrovanej priemyselnej zóny • nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, potreba dobudovania, • potrebná rekonštrukcia časti zastaraného miestneho vodovodu, ktorého technický stav nezodpovedá súčasným podmienkam, • zlý technický stav miestnych komunikácií, • zlý technický stav autobusových zastávok • zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, • nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, • nevyhovujúci stav nehnuteľného majetku obce - obecný úrad, základná škola, materská škola, športový areál, školská bytovka, • nevyhovujúci stav ďalších objektov - zvonica, kaplnka, Dom smútku, • nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, • absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce, • obmedzená rýchlosť DSL pripojenia • relatívne nízka dostupnosť verejného prístupu k Internetu, • chýba pripojenie káblovej televízie • prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov a v zimných mesiacoch aj prachu z posypových materiálov, • absencia primeranej oddychovej zóny pre obyvateľov • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb • absencia ambulancie a návštev lekára priamo v obci • nedostatočné vybavenie MŠ,
--	---

<p>Kaštieli Radoľa,</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastné spoločenské priestory slúžiacich na kultúrne podujatia v budove obecného úradu množstvo turistických chodníkov, množstvo cykloturistických trás prechádzajúcich územím obce nástupisko turistických a cykloturistických trás pri kaštieli v obci 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočná starostlivosť o starších občanov neexistencia samostatnej budovy kultúrneho domu nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, zlý stav spoločenských priestorov v budove obecného úradu, slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce, absencia občianskych združení v obci málo rozvinutý cestovný ruch, nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, nedostatočná regionálna spolupráca v oblasti cestovného ruchu,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, rozvoj malých výrobných prevádzok s cieľom zvyšovania zamestnanosti a stability obyvateľstva, rozvoj služieb a maloobchodnej siete, rozvoj informačných technológií - lepší prístup k informáciám, zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, rozvoj environmentálne vhodných technológií, zahraničné investície, podpora rozvojových investícií, budovanie diaľnice D3 s prepojením na územie Poľskej republiky, 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok zdrojov na výstavbu, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry a objektov občianskej infraštruktúry, administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, nedostatok investičného kapitálu, nezáujem obyvateľov a neochota zapájať sa do diania v obci Neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, neochota obyvateľov investovať a zapájať sa do ďalšieho vzdelávania malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, stagnujúca výstavba diaľnice D3 zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej automobilovej

<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, • spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), • rozvoj cestovného ruchu a s tým súvisiacich obslužných činností, • cezhraničná spolupráca v rámci Euroregiónu Beskydy, ktorého je obec súčasťou, • zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a rozvoj celoživotného vzdelávania, • vytvorenie priemyselnej zóny v intraviláne miestneho poľnohospodárskeho družstva • vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, • rozvoj technickej infraštruktúry obce • rekonštrukcia budov občianskej infraštruktúry • rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, • zlepšenie dopravného napojenia na krajské mesto Žilina po výstavbe diaľnice, • rozširovanie rozvodov plynu a kanalizácie, • napojenie na optickú sieť SANET • príprava pozemkov pre budúcu priemyselnú zónu v obci, • vhodné lokality na realizáciu IBV s vybudovanou infraštruktúrou • budovanie technickej infraštruktúry k ďalším zónam rozvoja obce – priemyselným zónam a zónam IBV • úprava verejných plôch a zelene, • zintenzívnenie úrovne separácie TKO, • výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, • rekonštrukcia futbalového ihriska so zázemím, rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, 	<p>dopravy a hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, • zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, • znečistenie ovzdušia novými zdrojmi znečistenia, • zníženie biodiverzity, • nárast množstva vyvázaných odpadov, • potenciálne nízka ochota obyvateľov podieľať sa na separácii TKO, • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi • zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, • vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), • nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, • nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, • slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC, • posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, • nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce, • nedostatok organizácií v obci zaoberajúcich sa prácou s mládežou • nízky rozvoj podnikateľských aktivít na území obce, • zvyšovanie náročnosti získavania úverových zdrojov.
--	---

<ul style="list-style-type: none">• využívanie obnoviteľných zdrojov energie• vybudovanie zberového dvora pre komunálny odpad a odpad z priemyselnej zóny• rozšírenie opatrovateľskej služby,• zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby,• rozšírenie usporadúvania kultúrnych podujatí v obci,• cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou v Českej republiky oblasti kultúry,• lepšia propagácia kultúrnych aktivít obce,• výstavba izby folklóru a zvyklostí obce,• výstavba remeselného dvora,• obnova zanikajúcich tradícií,• vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii,• zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,• možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí,• možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov,	
--	--

4. Stratégia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2015-2020

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a s cieľom dosiahnutia strategickkej vízie pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého rozvoja územia. Obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja obce.

4.1 Východiskové strategické dokumenty

Pri tvorbe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa boli zohľadnené predovšetkým nasledovné základné dokumenty a ich stratégie:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS) – schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001 zo dňa 31. októbra 2001 v znení KURS 2011,
- Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch r. 2014-2020 zo dňa 20.6.2014
- Operačné programy Partnerskej dohody
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 296/2010
- Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR schválená uznesením vlády SR č. 222/2014
- Program stability Slovenskej republiky na r. 2015 – 2018 schválený uznesením vlády SR č. 215/2015
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja
- Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VUC, február 2015
- Územný plán obce Radoľa, schválený 23.3.2000

4.2 Strategická vízia rozvoja obce

Strategickou víziou rozvoja obce Radoľa je

„ dosiahnutie optimálneho stavu rozvoja infraštruktúry s dostatkom pracovných príležitostí pre obyvateľov a dostatočnou ponukou služieb pre obyvateľov každého veku tak, aby obec dokázala poskytnúť svojim obyvateľom najvyššiu možnú kvalitu života “

Na strategickú víziu nadväzuje hlavný strategický cieľ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorým je

„Zabezpečenie vyváženého rozvoja obce pre dosiahnutie maximálnej kvality života obyvateľov obce Radoľa“

Tento hlavný strategický cieľ je zabezpečovaný pomocou súboru globálnych cieľov, ktoré stanovujú prioritné oblasti rozvoja. Tieto sú následne rozvinuté pomocou sústavy stanovených cieľov a konkrétnymi opatreniami a aktivitami na ich naplnenie.

4.3 Stanovenie kľúčových disparít a globálnych cieľov rozvoja

Potreba určenia kľúčových disparít a nimi podmienených globálnych cieľov rozvoja je daná nutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti tohto programového dokumentu. Určenie disparít a globálnych cieľov rozvoja obce vychádza zo zhodnotenia aktuálneho stavu územia a stanovuje základné smerovanie cieľov na odstránenie, alebo zmiernenie identifikovaných disparít územia.

Predmetom nasledovnej tabuľky je stanovenie kľúčových disparít územia na základe posúdenia aktuálneho stavu a globálnych cieľov na ich odstránenie pre zabezpečenie vyváženého rozvoja územia.

Tabuľka 4.3.1. Stanovenie disparít, priorít a globálnych cieľov rozvoja

Identifikované disparity	Priorita	Globálne ciele
1. Nedostatočná úroveň rozvoja bytovej výstavby a infraštruktúry	Občianska infraštruktúra a služby pre obyvateľov	1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti
2. Nevyhovujúci stav niektorých zariadení školskej infraštruktúry		
3. Nevyhovujúci stav zariadení kultúrnej infraštruktúry		
4. Nevyhovujúci stav niektorých zariadení športovej infraštruktúry		
5. Nedostatok zariadení športovej infraštruktúry		
		2. Rozvoj služieb pre obyvateľov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015-2020

6. Chýbajúca zdravotná infraštruktúra priamo v obci		
7. Neúplný rozsah poskytovaných sociálnych služieb		
8. Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu		
9. Rozdielna a nedostatočná úroveň technickej infraštruktúry v jednotlivých lokalitách na území obce		
1. Nevyhovujúca dopravná infraštruktúra a preťaženosť komunikácií	Dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť	3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry
2. Zlá dopravná situácia a preťaženosť hlavných prístupových komunikácií do obce		
1. Environmentálne zaťaženie prostredia	Kvalita životného prostredia	4. Zvyšovanie kvality životného prostredia
2. Nevyhovujúci stav verejnej zelene		
1. Nedostatočná energetická efektívnosť	Energetická efektívnosť	5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti
1. Vysoká nezamestnanosť a ohrozenie chudobou hlavne u vybraných skupín obyvateľstva	Zamestnanosť a podpora podnikania	6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia
2. Nedostatok pracovných príležitostí v regióne pre obyvateľov s nesterajarským vzdelaním		
3. Nedostatočná úroveň podnikania a konkurencieschopnosti podnikov a služieb		7. Podpora podnikania
1. Nedostatočná úroveň elektronizácie a poskytovania služieb verejnej správy	Verejná správa	8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy

4.4 Stanovenie špecifických cieľov

Špecifické ciele rozvoja stanovujú naplnenie jednotlivých globálnych cieľov. Ich vlastné napĺňanie sa realizuje pomocou opatrení, v rámci ktorých sa realizujú konkrétne aktivity. Na základe potrieb naplnenia globálnych cieľov si obec pre ich dosiahnutie stanovila nasledovné špecifické ciele.

Tabuľka 4.3.2. Stanovenie špecifických cieľov

Globálne ciele	Špecifické ciele
1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby
	1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení
	1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry
	1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
	1.5 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
	1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry
2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania
	2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku
	2.4 Podpora cezhraničnej spolupráce
3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania
	3.2 Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia
	4.3 Zvýšenie úrovne separácie odpadu
	4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
	4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie
	4.6. Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu
5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov
6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest
	6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou
7. Podpora podnikania	7.1 Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov
8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy
	8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

4.5 Stanovenie územných cieľov rozvoja

Územné ciele rozvoja sa viažu k preferovanému rozvoju vybraných území a stanovujú prierezovo napĺňanie globálnych a špecifických cieľov na vybranom území obce. Sú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce.

Základnými územnými cieľmi obce sú:

1. Realizovať individuálnu bytovú výstavbu vo vybraných lokalitách
2. Realizovať výstavbu chýbajúcej a rekonštrukciu existujúcej technickej infraštruktúry vo vybraných lokalitách
3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry, výstavba chodníkov a možností parkovania vo vybraných lokalitách

Ich naplnenie sa uskutočňuje prierezovo v rámci opatrení a aktivít na naplnenie jednotlivých stanovených špecifických cieľov rozvoja.

4.6 Spôsob napĺňania cieľov

Plnenie hlavného strategického cieľa sa dosiahne prostredníctvom súboru špecifických cieľov a opatrení. Každé opatrenie obsahuje definovaný súbor aktivít rozdelených podľa stupňa priority, realizáciou ktorých bude obec naplňať jednotlivé priority. O konkrétnom spôsobe realizácie navrhnutých aktivít a ich rozsahu rozhodne obec s prihliadnutím na aktuálny stav a možnosti financovania. Okrem definovaných aktivít obec môže v priebehu realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja realizovať aj iné aktivity, ktoré budú v súlade so stanovenými globálnymi cieľmi rozvoja obce a budú napomáhať napĺňaniu hlavného strategického cieľa Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa.

5. Program rozvoja obce na roky 2015-2020

Programová časť PHSR obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Všetky opatrenia a aktivity sú stanovené na základe určenia špecifických cieľov rozvoja a vo väzbe na tieto špecifické ciele.

5.1 Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti

Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 1.1. Podpora rozvoja bytovej výstavby
- 1.2. Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení
- 1.3. Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry
- 1.4. Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry
- 1.5. Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
- 1.6. Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

5.1.1 Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby

Riešenie rozvoja infraštruktúry bývania patrí k najdôležitejším prioritám obce ako aj samotných obyvateľov. Rozvoj priemyslu a vznik nových pracovných príležitostí podporujú rozvoj regiónu a vytvárajú podmienky a potrebu rozvoja bytovej výstavby. Obec v rámci realizácie aktivít na naplnenie cieľa počíta iba s realizáciou IBV, pre HBV nie sú určené lokality v UPD obce a obec vzhľadom na to, že nevlastní žiadne vhodné pozemky pre HBV, finančnú náročnosť výstavby a možnosti obecného rozpočtu nepočíta s výstavbou HBV zo zdrojov obce. Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov obce.

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

Zámery opatrenia: hlavným zámerom opatrenia je vytvoriť podmienky pre ďalší rozvoj IBV vo vybraných lokalitách obce ako aj zahustenie existujúcej IBV v prielukách domov.

Charakteristika opatrenia: Obec bude rozvoj bytovej výstavby riešiť prostredníctvom podpory IBV dvoma základnými spôsobmi:

- podporou výstavby domov súkromného vlastníctva v rámci IBV vo vybraných lokalitách
- podporou zahusťovania výstavby zastavaním prieluk v intraviláne obce

Vzhľadom k tomu, že IBV je predmetom súkromných investícií obyvateľov, obec sa v rámci opatrenia sústreďí hlavne na aktivity spojené s prípravou územia – vybudovaním komunikácií a inžinierskych sietí k lokalitám určeným na bytovú výstavbu.

V rámci plánov zástavby bude obec budovať miestne komunikácie a potrebnú infraštruktúru k IBV vo vybraných lokalitách podľa potreby obyvateľov.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Podpora infraštruktúry bývania

	Aktivita	Priorita
1.1.1	Vybudovať infraštruktúru v lokalitách budúcej IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami (SEVAK, SSE-D, SPP-D a pod.) podľa potrieb obyvateľov a rozvoja obce	Vysoká
1.1.2	Vytvárať podmienky pre zástavbu prieluk v intraviláne obce napojením stavieb na existujúcu technickú infraštruktúru resp. jej rozšírenie	Stredne vysoká
1.1.3	Dostavba konkrétnych komunikácií ku konkrétnym lokalitám - Kozlovice, Novina – Nad Sádkom	Stredne vysoká
1.1.4	Aktualizácia a schválenie novej UPN obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Štandardná
1.1.5	Podpora malých pozemkových úprav na území obce v zónach vhodných pre výstavbu	Štandardná

5.1.2 Špecifický cieľ 1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení

Školská infraštruktúra v obci je vyhovujúca a postačuje pre potreby obce. Špecifický cieľ je zameraný predovšetkým na zlepšenie nevyhovujúceho technického stavu školských a predškolských zariadení, ich potrebné rekonštrukcie a prípadné potrebné zvýšenie kapacity. Zvýšenie kvality vzdelávania a vybavenia základných a materských je riešené v rámci globálneho cieľa č. 2 Rozvoj služieb pre obyvateľov.

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dokončenie komplexnej rekonštrukcie a modernizácia základnej školy v obci a potrebná rekonštrukcia objektu MŠ vrátane potrebného mierneho zvýšenia kapacity.

Charakteristika opatrenia: predpokladaný demografický vývoj obyvateľstva v sledovanom období 2015-2020 stanovuje udržanie existujúceho počtu žiakov ZŠ. Stanovenie vývoja počtu žiakov MŠ na sledované obdobie je komplikované, pretože nie je možné vopred odhadnúť vývoj pôrodnosti a rovnako faktor zamestnania sa matiek po MD a následnú potrebu umiestnenia detí do MŠ. Pri zachovaní súčasného priemerného stavu by mala byť kapacita škôlky postačujúca, vhodné by však bolo aspoň mierne zvýšenie kapacity pre prípad nástupu populačne silnejšieho ročníka alebo výraznejšieho nárastu zamestnanosti matiek. Už v súčasnosti je štandardná kapacita tried prekročená a zariadenie umiestňuje deti na výnimku z platných predpisov. Výraznejší rozvoj individuálnej bytovej výstavby môže prilákať do obce ďalšie mladé rodiny s deťmi a tým sa môže počet žiakov ZŠ resp. MŠ zvýšiť.

V r. 2009 až 2010 obec realizovala prostredníctvom úspešného projektu z Regionálneho operačného programu rekonštrukciu základnej školy pre zlepšenie vzdelávacieho procesu.. Napriek tejto rekonštrukcii, ktorá výrazne zlepšila stav objektov a vybavenia školy, neboli ešte zrealizované všetky potrebné rekonštrukčné práce vzhľadom na obmedzenia pridelených prostriedkov a zostali ešte potreby rekonštrukcie a modernizácie niektorých súčastí objektov (úprava oplotenia, chodníka, krytov na vchody, športového areálu a pod.) U objektu materskej školy ide o starší objekt vo vlastníctve cirkvi, kde je potrebné vyriešiť energetickú efektívnosť budovy, rekonštrukciu kanalizácie a iné opravy pre zlepšenie stavu objektu a využívanie detí vrátane úprav na mierne zvýšenie kapacity.

Pre skvalitnenie výučby a využitie voľného času bude obec podporovať dobudovanie športového areálu pri škole. Zlepšenie vybavenia škôl je zahrnuté v rámci aktivít špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

	Aktivita	Priorita
1.2.1	Dokončenie rekonštrukcie a modernizácia objektov a areálu základnej školy v obci	Vysoká
1.2.2	Rekonštrukcia a modernizácia objektu a areálu materskej školy v potrebnom rozsahu	Vysoká
1.2.3	Postupná rekonštrukcia, doplnenie a modernizácia športového areálu pri ZŠ	Vysoká
1.2.4	Zabezpečiť zriadenie, resp. možnosť využívania dopravného ihriska pre deti a žiakov, materských, základných a stredných škôl	Stredne vysoká
1.2.5	Rekonštrukcia a zlepšenie vybavenia kuchýň školských zariadení	Stredne vysoká

5.1.3 Špecifický cieľ 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na riešenie problémov kultúrnej infraštruktúry a jej rekonštrukcie. Podpora rozvoja kultúry na území obce je riešená v rámci špecifického cieľa 2.2..

a) opatrenie Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dosiahnuť optimálny technický stav jediného existujúceho zariadenia kultúrnej infraštruktúry v obci – spoločenskej sály v budove obecného úradu.

Charakteristika opatrenia: obec nemá samostatný dom kultúry, disponuje však spoločenskou sálou v budove obecného úradu, ktorá sa využíva na spoločenské a kultúrne podujatia v obci. Z hľadiska skvalitnenia zariadenia je potrebná výmena podlahy, obložení, rekonštrukcia pódia, modernizácia osvetlenia a ozvučenia a pod.

Opatrenia na samotný rozvoj a podporu kultúry sú súčasťou špecifického cieľa 2.2.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v rámci opatrenia Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.3.1	Rekonštrukcia a modernizácia spoločenskej sály v budove OcU	Vysoká

5.1.4 Špecifický cieľ 1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj a rekonštrukciu športovej infraštruktúry v obci pre zlepšenie podmienok športovania pre obyvateľov.

a) opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom je podpora rozvoja športovej infraštruktúry v obci a zabezpečenie dostatku športovísk pre zlepšenie možností športovania obyvateľov ako spôsobu trávenia voľného času pre obyvateľov so zameraním hlavne na mládež

Charakteristika opatrenia: kľúčovými objektami športovej infraštruktúry v obci je športový areál s multifunkčnou športovou halou pri základnej škole a areál s ihriskom a budovou so stolnotenistovou sálou pri Vadičovskej ceste v západnej časti obce. Školský areál je v pomerne dobrom stave, vyžaduje si iba rekonštrukciu niektorých športovísk a doplnenie vybavenia. Areál s futbalovým ihriskom v západnej časti obce pochádza zo 70 tých rokov minulého storočia, budova si vyžaduje hlavne zateplenie a potrebné rekonštrukčné práce.

Obec bude tiež podporovať budovanie ďalších športových areálov v na celom území obce podľa svojich finančných a územných možností. Obec bude tiež iniciovať a podporovať všetky možné aktivity na podávanie projektov v oblasti budovania športovísk v obci a

podporovať všetky aktivity podávania projektov na rozvoj v oblasti športu a telesnej kultúry všetkých organizácií a záujmových združení v obci. Opatrenia na podporu rozvoja športu sú riešené v rámci špecifického cieľa 2.2..

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.4.1	Rekonštrukcia a rozvoj športového areálu pri ZŠ	Vysoká
1.4.2	Rekonštrukcia a rozvoj športového areálu s futbalovým ihriskom pri Vadičovskej ceste	Vysoká
1.4.3	Budovanie siete športových ihrísk po celom území obce podľa územných a finančných možností obce	Stredne vysoká
1.4.4	Podporovať vybudovanie cyklotrás na území obce a prepojenia súčasných cyklotrás v spolupráci s VUC	Štandardná
1.4.5	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Štandardná

5.1.5 Špecifický cieľ 1.5 Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu

Cieľ je zameraný na rozvoj a podporu cestovného ruchu ako zdroja príjmov, tvorby pracovných príležitostí a propagácie obce a regiónu. Podpora cestovného ruchu je celospoločenskou záležitosťou, ktorej bude do budúcnosti venovaná veľká pozornosť vzhľadom na perspektívnosť tohto odvetvia hospodárstva.

a) opatrenie Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je systematická podpora rozvoja cestovného ruchu v regióne za účelom jeho cieleného rozvoja a vytvorenia podmienok pre rozvoj tohto odvetvia v obci a spolupráci celého regiónu dolných Kysúc.

Charakteristika opatrenia: cestovný ruch v obci je slabo rozvinutý. V okolí obce sa nachádzajú vhodné podmienky pre turistiku, lyžiarske terény a pekná príroda, avšak obec nemá vybudovanú turistickú infraštruktúru pre organizovanú turistiku na dlhodobjšie pobyty. Pre rozvoj cestovného ruchu chýbajú ako ubytovacie zariadenia, tak predovšetkým služby pre turistov na trávenie voľného času, športové a kultúrne vyžitie a vytvorenie zaujímavého programu pre návštevníkov na niekoľko dní. Výrazne absentuje napr. možnosť letného a celoročného kúpania – v celom okrese nie je ani jedno kúpalisko.

Opatrenie nepredpokladá priame investície obce do výstavby infraštruktúry cestovného ruchu, ale podpora a vytváranie podmienok pre súkromné subjekty na realizáciu výstavby takejto infraštruktúry. Prínosom obce v tejto oblasti bude predovšetkým prípadná podpora rozvoja infraštruktúry v lokalitách so zámerom na výstavbu zariadení cestovného ruchu

súkromných subjektov. Otázka priameho vstupu do investícií v tejto oblasti obce je nepravdepodobná, teoreticky ostáva otvorenou iba v prípade verejno - súkromného partnerstva s umožnením čerpania dotácie zo zdrojov EU bez výrazných nárokov na vlastné zdroje obce.

Obec bude podporovať rozvoj ubytovacích kapacít pre turistov a najmä služby, ktoré sú zamerané na trávenie voľného času pre turistov. Propagácii regiónu a podpore cestovného ruchu by tiež prospelo v spolupráci s okolitými obcami regiónu zriadenie regionálnej kancelárie na podporu cestovného ruchu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu:

	Aktivita	Priorita
1.5.1	Podpora vzniku regionálnej turistickej a informačnej kancelárie na podporu rozvoja cestovného ruchu v celej oblasti dolných Kysúc	Stredne vysoká
1.5.2	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Stredne vysoká
1.5.3	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu a skupinových vzájomných návštev občanov jednotlivých partnerských obcí	Štandardná
1.5.4	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu v podnikateľskej aj verejnej sfére	Štandardná

5.1.6 Špecifický cieľ 1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

Špecifický cieľ je zameraný na dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry na území obce, rekonštrukciu existujúcej a na rozvoj infraštruktúry v nových lokalitách určených pre bytovú výstavbu prípadne alebo rozvoj podnikania.

a) opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je dobudovanie technickej infraštruktúry v obci podľa aktuálnej potreby a jej rozširovanie do vybraných lokalít podľa plánu územného rozvoja obce.

Charakteristika opatrenia: obec má vybudovanú kompletnú technickú infraštruktúru v oblasti vodovodov, verejného osvetlenia, rozvodov elektrickej energie a rozvodu plynu. V oblasti kanalizácie chýba kanalizácia v malej časti obce. Výnimkou je časť Kozlovice, ktorá nemá vybudovanú infraštruktúru vzhľadom na jej zaradenie na účely výstavby rekreačných stavieb. Telekomunikačná infraštruktúra je vyhovujúca v pokrytí telefónnymi službami pevných liniek a mobilných operátorov, relatívne vyhovujúca v dostupnosti internetového pripojenia – v obci je štandardne dostupný DSL internet s maximálnou kapacitou 5 Mb/s, avšak v závislosti od niektorej lokality môže byť dostupnosť služieb obmedzená. V oblasti územného rozvoja mesta bude obec postupovať podľa schváleného územného plánu. Obec bude postupne budovať siete technickej infraštruktúry do jednotlivých lokalít, kde sa plánuje IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami a spoločnosťami (SSE-D, SEVAK, SPP-D). Obec

vzhľadom na hustotu osídlenia nepočíta s priemyselným parkom. Je nevyhnutné, aby podnikateľské aktivity v obci boli kompatibilné s požiadavkou obyvateľov na kvalitné životné prostredie.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
1.6.1	Vybudovanie optickej siete v obci na zavedenie vysokorýchlostného internetu a káblovej televízie	Vysoká
1.6.2	Dobudovanie technickej infraštruktúry v miestnej časti Kozlovice	Vysoká
1.6.3	Budovať technickú infraštruktúru v zónach plánovanej IBV	Stredne vysoká
1.6.4	Postupná rekonštrukcia zastaralých rozvodov pitnej vody v celej obci spolupráci so správcom a majiteľom rozvodov	Stredne vysoká
1.6.5	Postupná rekonštrukcia rozvodov elektriny v celej obci	Štandardná

5.2 Globálny cieľ 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov

Globálny cieľ 2. Služby pre obyvateľov sa bude naplňať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 2.1. Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov
- 2.2. Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania
- 2.3. Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku
- 2.4. Podpora cezhraničnej spolupráce

5.2.1 Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie a rozvoj poskytovaných zdravotníckych a sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj rozvoj podnikateľských a komerčných služieb na území obce tak, aby obyvatelia obce mali dostupné maximálne množstvo potrebných služieb priamo v obci a nemuseli za nimi dochádzať do mesta.

a) opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

Zámery opatrenia: rozšíriť poskytované služby na území obce pre obyvateľstvo podľa jeho požiadaviek a zabezpečiť obyvateľom všetky potrebné služby komerčnej infraštruktúry priamo na území obce

Charakteristika opatrenia: komerčná vybavenosť v obci je pomerne obmedzená, je žiadúce jej doplnenie, aby obyvatelia obce nemuseli dochádzať za nákupmi a službami do Kysuckého Nového Mesta, čo je problémom hlavne pre starších občanov. Je zrejmé, že vzhľadom na počet obyvateľov nemôžu nové prevádzky v akejkoľvek oblasti podnikania počítať s rentabilitou, ak budú mať iba zákazníkov z obce. Je preto potrebné vytvoriť podmienky, aby novovytvorené služby využívali aj zákazníci z blízkeho okolia obce. Z tohto dôvodu je potrebné skvalitniť dopravnú infraštruktúru, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, vytvoriť nové parkovacie miesta a umiestniť cyklostojany a podporiť nemotorovú dopravu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry:

	Aktivita	Priorita
2.1.1.	Vytvárať podmienky pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové vyžitie občanov	Štandardná

b) opatrenie Podpora a rozvoj zdravotníckych služieb

Opatrenie je zamerané na zabezpečenie chýbajúcich zdravotníckych služieb, za ktorými musia obyvatelia obce dochádzať mimo územia obce.

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb pre obyvateľov

Charakteristika opatrenia: v obci sa nenachádza ani jeden lekár, zdravotná starostlivosť pre občanov je zabezpečovaná na poliklinike v Kysuckom Novom Meste. Napriek relatívnej blízkosti polikliniky k obci (cca 5-25 minút pešej chôdze) je podľa názorov niektorých občanov vhodné zriadiť ambulanciu lekára priamo v obci, hlavne všeobecného lekára a stomatológa, aby obyvatelia nemuseli za lekárom dochádzať do mesta. Zriadenie ambulancie všeobecného lekára však nevyrieši problém dochádzania bez zriadenia lekárne vzhľadom k tomu, že obyvatelia by aj tak museli dochádzať do mesta pre lieky tak ako doteraz. Špecifickosť opatrenia spočíva v tom, že obec nemá zákonné možnosti ovplyvniť podmienky poskytovania zdravotných služieb na území obce, preto sa všetky aktivity opatrenia musia sústrediť iba na podporné činnosti a vytváranie podmienok pre lekárov. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti ovplyvňujú predovšetkým VUC, ktoré rozhoduje o prideľovaní ambulancií a predovšetkým zdravotné poisťovne, od ktorých závisí zazmluvnenie lekára poskytujúceho zdravotnú starostlivosť z verejného zdravotného poistenia. Druhým problémom je zabezpečenie vhodných priestorov na zriadenie ambulancií pre lekárov v obci.

Problémom je tiež absencia LSPP pre deti a zubnej LSPP v okrese - obe existovali, no boli zrušené. Občania musia dochádzať do Žiliny alebo Čadce, čo pre občanov bez auta znamená v nočných hodinách nedostupnosť lekárskeho služieb a sú odkázaní iba na rýchlu zdravotnícku pomoc. Vzhľadom k tomu, že tento problém je problémom celého okresu Kysucké Nové Mesto je nevyhnutné sa zaoberať všetkými prostriedkami o jeho riešenie a obnovenie týchto služieb pre obyvateľov mesta a tým aj celého okresu, čo je však vzhľadom na existujúcu legislatívu v oblasti zdravotníctva problém.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora a rozvoj zdravotníckych služieb

	Aktivita	Priorita
2.1.2	Zabezpečiť zriadenie ambulancie všeobecného lekára v obci	Stredne vysoká
2.1.3	Zabezpečiť zriadenie ambulancie stomatológa v obci	Stredne vysoká
2.1.4	Zabezpečiť zriadenie ambulancie pediatra v obci	Stredne vysoká
2.1.5	Zintenzívnenie komunikácie s VUC a zdravotnými poisťovňami pre zabezpečovanie ambulancií a lekárov na území obce	Stredne vysoká
2.1.6	Zriadenie lekárne v obci	Štandardná

c) opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb

Opatrenie súvisí s predpokladaným demografickým vývojom obyvateľstva obce a je zamerané na skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb pre obyvateľov v takom rozsahu, aby postačovali pokračujúcemu nárastu obyvateľstva v dôchodkovom veku, sociálne odkázaných ľudí a zlepšovaniu podmienok pre mladé rodiny.

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť poskytovanie sociálnej starostlivosti o občanov minimálne v zmysle povinností obce podľa §80 zákona č. 448/200/ Z.z. o sociálnych službách

Charakteristika opatrenia: obec poskytuje obyvateľom opatrovateľskú službu a zabezpečovanie stravy zo školskej jedálne. V rámci okresu existujúce zariadenia sociálnych služieb v správe VUC nepostačujú potrebám obce a regiónu. Obec nemá dostatok zdrojov na výstavbu a prevádzku vlastného sociálneho zariadenia. Obec sa bude predovšetkým snažiť vytvárať podmienky pre maximálnu starostlivosť o potrebných občanov v rodinnom prostredí podporou opatrovateľskej služby, podporou vzniku a činnosti mimovládnych neziskových organizácií a občianskych združení v oblasti starostlivosti o starých, zdravotne postihnutých a na pomoc odkázaných občanov, ako aj podporou stravovania pre dôchodcov.

Matkám s malými deťmi sa bude obec snažiť poskytnúť kvalitnú starostlivosť o deti v predškolských zariadeniach a tým im umožniť návrat do pracovného procesu. Pre matky na materskej dovolenke je cieľom vybudovanie detského ihriska a oddychových plôch tak, aby

mali vhodné priestory na prechádzky a oddych s kočíkmi a na hranie najmenších detí pod dozorom matiek.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb:

	Aktivita	Priorita
2.1.7	Vybudovať v obci minimálne jedno detské ihrisko pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite	Vysoká
2.1.8.	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov predovšetkým terénnych služieb	Stredne vysoká
2.1.9	Podpora vzniku a činnosti súkromných zariadení sociálnych služieb pre obyvateľov na území obce	Stredne vysoká
2.1.10	Rozširovať poskytovanie opatrovateľskej služby pre odkázaných obyvateľov obce tak, aby táto bola poskytnutá každému oprávnenému žiadateľovi, a pri poskytovaní opatrovateľskej služby boli naplnené požiadavky zákona o rodine	Štandardná
2.1.11	Podpora činnosti klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov.	Štandardná
2.1.12	Podpora vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Štandardná

5.2.2 Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

Špecifický cieľ je zameraný na rozvoj aktivít a služieb pre občanov, poskytovaných v oblasti kultúry, športu a vzdelávania.

a) opatrenie Podpora rozvoja kultúry

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvýšenie počtu kultúrnych podujatí pre obyvateľov a podpora činností kultúrnych telies na území obce

Charakteristika opatrenia: obec bude vytvárať podmienky pre rozvoj kultúry a realizáciu kultúrnych podujatí. Bude pokračovať v tradíciách realizácie doposiaľ organizovaných kultúrno - spoločenských akcií pre obyvateľov s perspektívou ich rozšírenia. Obec bude tiež podporovať zakladanie kultúrnych telies a súborov na území obce.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja kultúry:

	Aktivita	Priorita
2.2.1	Zabezpečenie kvalitného vybavenia na osvetlenie a ozvučenie pre realizáciu kultúrnych akcií v kultúrnospoločenskej sále	Vysoká

2.2.2	Vytváranie priestoru pre rozvoj a vznik nových kultúrnych a umeleckých súborov a telies a podpora ich činnosti	Stredne vysoká
-------	--	----------------

b) opatrenie Podpora rozvoja športu

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora športu ako zmysluplného trávenia voľného času pre obyvateľov a mládež a podpora športovcov, reprezentujúcich obec na športových podujatiach.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať činnosť FC Radoľa a podľa svojich možností tiež činnosť všetkých ostatných športových oddielov, klubov a združení na území obce a organizovanie športových súťaží a podujatí. Bude podporovať účasť oddielov a športovcov zastupujúcich obec v rôznych športových súťažiach. Vytvorí podmienky na rozvoj športovísk s cieľom prilákať k športovaniu hlavne mládež v rámci trávenia voľného času aj ako prevenciu pred negatívnymi spoločenskými javmi. Všetkými dostupnými formami a prostriedkami bude obec podporovať prioritne rozvoj mládežníckeho športu a rekreačného športu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja športu :

	Aktivita	Priorita
2.2.3	Vytvárať podmienky pre športové vyžitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia voľného času a vhodného spôsobu života	Vysoká
2.2.4	Rozšírenie vybavenia športovej haly o nové športové náradie a vybavenie	Vysoká
2.2.5	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Štandardná
2.2.6	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Štandardná
2.2.7	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Štandardná
2.2.8	Podpora podávania projektov na podporu športu športových organizácií a záujmových združení	Štandardná
2.2.9	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Štandardná
2.2.10	Zriadenie verejne prístupných športovísk – workoutová dráha, dráha pre inline korčuľovanie, ihrisko vhodné pre inline hokej, hokejbal v lete a na vytvorenie prírodného ľadu v zime	Štandardná

c) opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zvýšenie kvality vzdelávania na ZŠ aj MŠ v obci, podpora nadaných žiakov a vytváranie podmienok pre rozvoj celoživotného vzdelávania pre obyvateľov mesta, ako aj zlepšenie materiálno – technického vybavenia všetkých školských zariadení v správe obce na vytvorenie podmienok pre takéto zvyšovanie kvality vzdelávania.

Charakteristika opatrenia: na zlepšenie úrovne a kvality vzdelávacieho procesu na ZŠ obec bude podporovať jeho ďalší rozvoj a zlepšovanie ako aj rozvoj vybavenia školy odbornými učebňami a učebnými pomôckami. Obec bude tiež podporovať nadaných žiakov predovšetkým mimo vyučovacieho procesu vo voľnočasových aktivitách.

V rámci predškolskej výchovy bude obec podporovať zlepšenie vybavenia materskej školy pre deti predškolského veku pre zlepšenie zaškolenosti detí a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelávania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky.

Obec bude tiež podporovať celoživotné vzdelávanie občanov podľa ich záujmu.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora rozvoja vzdelávania:

	Aktivita	Priorita
2.2.11	Podpora všetkých druhov mimoškolských a voľnočasových aktivít mládeže v oblasti vzdelávania za účelom zmysluplného trávenia voľného času a prevencie sociálnopatologických javov mládeže	Vysoká
2.2.12	Vytváranie podmienok pre rozvoj talentu a nadania detí prostredníctvom mimo vyučovacej činnosti škôl a školských zariadení	Vysoká
2.2.13	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia ZŠ pre potreby vzdelávania žiakov	Stredne vysoká
2.2.14	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ pre potreby vzdelávania detí	Štandardná

5.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku

V súčasnom období pretrváva celková zvýšená miera kriminality v spoločnosti a je vysoký aj výskyt nežiadúcich javov ako vandalizmus, krádeže, alkoholizmus, drogová závislosť a pod. Špecifický cieľ je celkovo zameraný na zlepšenie bezpečnosti v obci a prevenciu trestnej činnosti na území obce.

a) opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je pôsobiť na zníženie vandalizmu, poškodzovania majetku a trestnej činnosti na území obce ako aj zvýšenie celkovej miery bezpečnosti obyvateľov obce. Aktivity opatrenia sa zameriavajú hlavne preventívne na zníženie rizika páchania trestnej činnosti.

Charakteristika opatrenia: opatrenie sa zameriava na posilnenie ochrany obecných objektov a ich areálov (škola, škôlka a športoviská), ako aj vybraných lokalít v obci na zamedzovanie prejavom vandalizmu inštaláciou kamerového monitorovacieho systému podľa finančných možností obce, ktoré monitorujú najkritickejšie oblasti v obci. Ďalší rozvoj monitorovacieho kamerového systému závisí od finančných možností obce.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v meste:

	Aktivita	Priorita
2.3.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci rozšírením bezpečnostného kamerového systému	Vysoká
2.3.2	Posilnenie spolupráce s políciou pri riešení deliktov na území obce	Štandardná
2.3.3	V spolupráci so vzdelávacími inštitúciami koordinovať postupy v oblasti prevencie a ochrany zdravia mladých (protispoločenské javy, recidíva, atď.).	Štandardná

5.2.4 Špecifický cieľ 2.4 Podpora cezhraničnej spolupráce

Špecifický cieľ je zameraný na rozširovanie cezhraničnej spolupráce predovšetkým s partnerskými mestami a obcami v zahraničí, prioritne s partnerskými obcami v Poľsku a Českej republike s podporu využitia financovania spoločných projektov z operačných programov cezhraničnej spolupráce.

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

Zámery opatrenia: zámerom je rozšíriť poznávanie vzájomnej kultúry a života občanov partnerských obcí a ich krajín a vymieňať si skúsenosti z rôznych oblastí života a riešenia problémov v jednotlivých krajinách, ktoré by mohli byť pozitívnou inšpiráciou aj pre riešenie problémov obce a prispieť k skvalitneniu života jeho obyvateľov.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať a rozvíjať spoluprácu s partnermi v zahraničí v oblasti kultúry, športu, vzdelávania. Rovnako sa bude snažiť vytvoriť podmienky pre vzájomnú spoluprácu medzi podnikateľmi v obci a podnikateľmi z regiónu zahraničných partnerov.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora cezhraničnej spolupráce:

	Aktivita	Priorita
2.4.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačných programov cezhraničnej spolupráce ČR - SK a PL- SK	Vysoká
2.4.2	Realizácia spoločných podujatí s partnerskými obcami v oblasti	Štandardná

	kultúry a športu	
2.4.3	Realizácia spoločných podujatí s partnerskými obcami v oblasti vzdelávania	Štandardná
2.4.4	Organizovanie vzájomných spoločných stretnutí podnikateľov z partnerských miest a regiónov	Štandardná
2.4.5	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách Európskej únie	Štandardná

5.3 Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry rieši optimalizáciu a rozvoj dopravnej infraštruktúry obce. Stav komunikácií, dopravy a parkovania patrí k najväčším problémom obce. Naplnenie cieľa sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov

3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a zlepšenie možností parkovania

3.2. Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

5.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie stavu miestnych komunikácií s dôrazom na vybrané lokality, výstavbu chodníkov pre zvýšenie bezpečnosti chodcov a budovanie nových komunikácií na zabezpečenie dopravnej obslužnosti lokalít plánovanej IBV a HBV ako aj zlepšenie parkovania v obci

a) opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zlepšiť celkový stav miestnych komunikácií, zabezpečiť komplexnú dopravnú obslužnosť celého územia obce a zvýšiť bezpečnosť chodcov budovaním chodníkov popri komunikáciách.

Charakteristika opatrenia: napriek opakovaným investíciám do opravy miestnych komunikácií, tieto trpia vysokou intenzitou dopravy v obci, čo spôsobuje ich zvýšené opotrebovanie a poškodzovanie a neustálu potrebu nových rekonštrukcií a opráv. Miestne komunikácie v obci sú často veľmi úzke, tak že nedovoľujú prejazd dvoch automobilov v protismere. Chodníky popri komunikáciách nie sú vybudované, čo zvyšuje ohrozenie chodcov. Z hľadiska parkovania parkuje veľa obyvateľov pred rodinnými domami na komunikáciách, čím obmedzujú dopravu a znižujú prejazdnosť komunikácií.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania:

	Aktivita	Priorita
3.1.1	Zabezpečovanie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce	Vysoká
3.1.2	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti – možno rozdeliť na viac aktivít s konkrétnymi názvami lokalít	Vysoká
3.1.3	Obmedzenie parkovania automobilov v úsekoch, kde znižujú priechodnosť komunikácií	Vysoká
3.1.4	Rekonštrukcia autobusových zástaviek v obci	Vysoká

5.3.2 Špecifický cieľ 3.2. Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

Špecifický cieľ je zameraný na vybudovanie plnohodnotného premostenia vodných tokov k obytným lokalitám v obci.

a) opatrenie Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zabezpečenie plnohodnotného premostenia vodných tokov k obytným lokalitám, ktoré sú dnes premostené mostíkmi, ktoré kapacitne nepostačujú potrebám obyvateľov

Charakteristika opatrenia: z hľadiska obce ide predovšetkým o premostenie Vadičovského potoka do lokality Kozlovice a na Veľké Ostré, do časti Kuriakovci a vybudovanie novej lávky pre peších a cyklistov do športového areálu v Riekach zo Štepnice. Pre zabezpečenie plnohodnotnej dopravnej dostupnosti týchto lokalít je potrebné zabezpečiť modernizáciu a rekonštrukciu existujúceho premostenia.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným lokalitám:

	Aktivita	Priorita
3.2.1	Rekonštrukcia a modernizácia premostenia Vadičovského potoka do lokality Kozlovice a Veľké Ostré	Vysoká
3.2.2	Rekonštrukcia a modernizácia premostenia do časti Kuriakovci	Vysoká

3.2.3	Vybudovanie novej lávky pre peších a cyklistov do športového areálu v Riekach zo Štepnice	Vysoká
-------	---	--------

5.4 Globálny cieľ 4. Zvyšovanie kvality životného prostredia

Globálny cieľ 4. sa bude realizovať prostredníctvom nasledujúcich špecifických cieľov:

- 4.1. Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene
- 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia
- 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu
- 4.4. Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží
- 4.5. Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie
- 4.6. Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu

5.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene

Špecifický cieľ je zameraný na skvalitnenie životného prostredia obyvateľov obce prostredníctvom rozvoja verejnej zelene.

a) opatrenie Rozvoj verejnej zelene

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je zlepšovanie životného prostredia obyvateľstva v obci rekonštrukciou existujúcich plôch zelene a budovaním nových plôch zelene.

Charakteristika opatrenia: hlavnou úlohou obce je zabezpečiť rozvoj a rozšírenie plôch verejnej zelene na území obce, ich potrebnú kvalitu a revitalizáciu existujúcich plôch verejnej zelene.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Rozvoj verejnej zelene:

	Aktivita	Priorita
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Vysoká
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Stredne vysoká

4.1.3	Zabezpečovať pravidelnú kontrolu všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnú opravu ich poškodení	Štandardná
-------	---	------------

5.4.2 Špecifický cieľ 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia

a) opatrenie Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia

Zámery opatrenia: zámermi opatrenia je zabezpečiť znižovanie znečisťovania prostredia exhalátmi, hlukom a odpadmi.

Charakteristika opatrenia: v obci je ovzdušie mierne znečistené, prevládajú klasické produkty spaľovania fosílnych palív, sú to najmä exhaláty kotolní rodinných domov. Výrazný vplyv na čistotu ovzdušia v obci má aj stále rastúca doprava, predovšetkým doprava po medzinárodnej ceste Žilina-Čadca. Prevádzka Poľnohospodárskeho obchodného družstva obťažuje zápachom priľahlú obytnú zónu v závislosti od počasia do vzdialenosti niekoľko sto metrov.

Obec nebude na svojom území podporovať realizáciu výstavby žiadnych zariadení, ktoré by mali negatívny vplyv na čistotu ovzdušia alebo významné znečisťovanie životného prostredia.

Hlavným zdrojom hluku v obci je doprava. Pri znečisťovaní obce odpadom má hlavnú úlohu nedisciplinovanosť obyvateľov resp. nedostatočná kapacita zberných nádob v danej lokalite. Obec bude pravidelne monitorovať vznik divokých skládok a ich odstraňovanie, naďalej bude zabezpečovať tiež občasný zber bežne neseparovaného odpadu ako elektroodpad a pod. Obec bude tiež priebežne monitorovať stav vodných tokov na území obce a ich prípadné znečistenie vyhodnenými odpadmi a zabezpečí ich čistenie podľa aktuálnych potrieb.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia:

	Aktivita	Priorita
4.2.1	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodneného odpadu	Vysoká
4.2.2	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu a eliminácia ich vzniku	Stredne vysoká
4.2.3	Starostlivosť o čistotu verejných priestranstiev	Štandardná
4.2.4	Zvyšovať enviromentálne povedomie občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Štandardná

5.4.3 Špecifický cieľ 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu

a) opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je rozšírenie separácie komunálneho odpadu a tým znižovanie množstva odpadu vyskladňovaného na skládku TKO

Charakteristika opatrenia: obec má zavedený separovaný zber odpadu nasledovných komodít: papier, sklo, plasty, viacvrstvové kombinované materiály, kovový odpad a textil. So zavedením separovaného zberu odpadov úzko súvisí aj vyriešenie otázky využitia biologického odpadu z verejnej zelene a domácností. Podľa zákona je nutné mať zavedený aj separovaný zber biologického odpadu aj z domácností. Biologický odpad je nutné buď kompostovať alebo využívať alternatívnym spôsobom napr. na výrobu energie - vzhľadom k zákazu jeho vývozu na skládky. Obec musí tento problém riešiť buď využívaním iných kompostární alebo tiež systémom drobných kompostovacích zariadení pre obyvateľov. V rámci opatrenia sa bude obec tiež sústreďovať na podporu zvýšenia separácie existujúcich komodít a prípadne rozšírenie množstva separovaných komodít či už trvalým alebo jednorazovým spôsobom. Bolo by vhodné tiež umiestnenie kontajnerov na odpad pod úroveň zeme – z estetických a hygienických dôvodov (zápach, vyberanie kontajnerov asociálnymi osobami a následný neporiadok)

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvýšenie úrovne separácie odpadu

	Aktivita	Priorita
4.3.1	Prijať trvalé riešenie likvidácie biologického odpadu a v nadväznosti na vybrané riešenie realizovať potrebné technické resp. investičné opatrenia	Vysoká
4.3.2	Umiestnenie kontajnerov na separovaný odpad pod úroveň zeme	Vysoká
4.3.3	Prehodnotiť kapacitnú dostatočnosť zberných miest separovaného odpadu v jednotlivých lokalitách	Štandardná
4.3.4	Zvyšovať separáciu existujúcich komodít odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním existujúcich kontajnerov na separovaný zber	Štandardná
4.3.5	Organizovanie akcií nepravidelného zberu vybraných komodít odpadu (elektronický odpad a pod.)	Štandardná
4.3.6	Vytvorenie skladovacieho priestoru na krátkodobé dočasné uskladnenie odpadov z domácností, ktoré sa neseparujú štandardne a celoročne ako napr., elektroodpad, nábytok, koberce	Štandardná

5.4.4 Špecifický cieľ 4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

a) opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

Zámery opatrenia: cieľom opatrenia je odstraňovanie existujúcich environmentálnych záťaží predovšetkým v podobe nelegálnych skládok odpadu

Charakteristika opatrenia: na území obce priebežne vznikajú na rôznych miestach nelegálne skládky odpadu, ktoré obec likviduje a následne sa opätovne objavujú buď na pôvodných miestach alebo v iných lokalitách. Obec zabezpečí odstránenie nelegálnych skládok a bude tiež potrebné neustále monitorovať stav a zabezpečovať predchádzanie vzniku nelegálnych skládok a v prípade ich zistenia zabezpečovať ich urýchléné odstránenie. Na území obce sa nachádzala veľká čierna skládka pri cintoríne, evidovaná ako environmentálna záťaž životného prostredia, ktorá bola rekultivovaná a zakrytá vrstvou zeminy.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží:

	Aktivita	Priorita
4.4.1	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Vysoká
4.4.2	Zvýšená prevencia pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadávaním a stanovením vinníkov vzniku skládky	Vysoká
4.4.3	Odstraňovanie zabetónovaných a vyasfaltovaných plôch, ktoré narúšajú kolobeh vody a ich nahrádzanie spevnenými plochami s priepustným podložím	Štandardná

5.4.5 Špecifický cieľ 4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Zámery a ciele opatrenia: cieľom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií v obci.

Charakteristika opatrenia: obec bude podporovať využívanie akýchkoľvek obnoviteľných zdrojov energie na svojom území s výnimkou tých, ktoré by rôznym spôsobom narúšali životné prostredie (napr. solárne elektrárne na ornej pôde, veterné turbíny v blízkosti intravilánu, vodné elektrárne nerešpektujúce biokoridory a migráciu druhov a pod.)

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Využívanie obnoviteľných zdrojov energie:

	Aktivita	Priorita
4.5.1	Podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie na území obce	Stredne vysoká

5.4.6 Špecifický cieľ 4.6 Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Znižovanie vizuálneho smogu

Zámery a ciele opatrenia: špecifickým prípadom zaťaženia životného prostredia je tzv. vizuálny smog, predstavujúci neprimerané zahltenie prostredia rôznymi billboardami a reklamnými panelmi ako aj nevhodné umiestnenie napr. kontajnerov na odpad a pod.

Charakteristika opatrenia: obec sa bude snažiť minimalizovať úroveň vizuálneho smogu v katastri obce a nebude schvaľovať ďalšie aktivity, ktoré by zvyšovali úroveň tohto smogu na jej území. Vizuálny smog je najmarkantnejší pri hlavnej ceste Žilina-Čadca, okolie ktorej je na území obce zahltené reklamnými billboardami, ktoré môžu rozptyľovať pozornosť vodičov v kritickom úseku dopravy pred svetelnou križovatkou do Kysuckého Nového Mesta. Osobitný prípad predstavujú kontajnery na odpad na území obce, ktorých umiestnenie pred domami narúša vzhľad obce a bolo by vhodné ich umiestniť pod zem.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Znižovanie vizuálneho smogu:

	Aktivita	Priorita
4.5.1	Redukcia počtu reklamných billboardov na území obce	Stredne vysoká
4.5.2	Riešenie umiestnenia kontajnerov na odpad, aby nenarúšali estetický vzhľad obce	Stredne vysoká

5.5 Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti

Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

5.1. Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

5.2. Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

5.5.1 Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe energií verejných budov vo vlastníctve obce a maximálnu efektívnosť v spotrebe energií pri poskytovaní verejnoprospešných služieb obyvateľom (verejné osvetlenie a pod.)

Charakteristika opatrenia: pokles energetickej náročnosti obecných objektov a dosahovanie maximálnych úspor energie je dôležité predovšetkým z hľadiska úspory nákladov. Najdôležitejšou oblasťou je predovšetkým úspora tepla, kde je možné najvýraznejšie znižovanie nákladov. Obec bude podporovať všetky opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti v obecných budovách a zariadeniach. (zatepľovanie, zmena vykurovacích systémov, zavádzanie regulačných systémov a pod.)

V oblasti znižovania spotreby elektrickej energie bude obec ovplyvňovať výšku spotreby energie prostredníctvom úsporných osvetľovacích telies a výrobkov. Verejné osvetlenie by malo komplexne prejsť na úsporné osvetľovacie telesá.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb:

	Aktivita	Priorita
5.1.1.	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Vysoká
5.1.2	Postupne rekonštruovať a modernizovať verejné osvetlenie s využitím najmodernejších úsporných osvetľovacích telies	Vysoká
5.1.3	Podpora znižovania spotreby energií obyvateľstvom obce	Stredne vysoká

5.5.2 Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť maximálne úspory v spotrebe tepla a energií u bytových domov v obci

Charakteristika opatrenia: Obec má na svojom území 3 bytové domy, vybudované ešte v 20. storočí, z ktorých iba jeden je zateplený. Zateplenie zvyšných dvoch bytových domov by prinieslo všeobecne výrazné zníženie spotreby tepla v týchto objektoch. Obec bude preto v spolupráci so správcami bytových domov vytvárať podmienky na zatepľovanie takýchto objektov a možnosti využívania všetkých dotácií a zdrojov EU na tieto aktivity.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov:

	Aktivita	Priorita
5.2.1	Podporovať aktivity na zatepl'ovanie bytových domov v obci	Stredne vysoká
5.2.2	Spolupráca so správcami bytových domov pri spracúvaní a realizácii projektov na zatepl'ovanie bytových domov zo štátnych dotácií a zdrojov EU	Štandardná

5.6 Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia

Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

- 6.1. Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest
- 6.2. Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

5.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zabezpečiť vytváranie pracovných miest pre obyvateľov obce, predovšetkým pre dlhodobo nezamestnaných obyvateľov a mladých ľudí. Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať programy zamestnanosti ponúkané UPSVaR na vytváranie aspoň dočasných miest pre obyvateľov ako aktivačné práce a podobne. Okrem toho bude tiež podporovať realizáciu programov na podporu zamestnanosti na území obce a regiónu, financovaných prostredníctvom európskych fondov, ktoré sú určené na vytváranie pracovných miest pre mladých ľudí, čo môže pozitívne ovplyvniť vysoký odliv mladých ľudí z obce. Obec sa bude snažiť tiež v rámci svojich možností podporovať využívanie takýchto programov zamestnanosti u organizácií a podnikateľov v obci.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

	Aktivita	Priorita
6.1.1.	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Vysoká
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Vysoká

5.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je podpora začlenenia skupín ohrozených chudobou do spoločnosti.

Charakteristika opatrenia: obec bude aktívne využívať všetky možnosti na začleňovanie skupín obyvateľstva ohrozených chudobou do spoločnosti ako napr. podporou sociálnej práce s takýmito obyvateľmi, podporou aktívnych prác, udržateľnosti bývania, podporou ekonomickej integrácie na trh práce, podporou pracovného prostredia a pod. Na financovanie týchto aktivít je možné tiež využiť programy financované z fondov EÚ, do ktorých sa bude obec zapájať podľa svojich možností.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

	Aktivita	Priorita
6.2.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Vysoká
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Stredne vysoká

5.7 Globálny cieľ 7. Podpora podnikania

Globálny cieľ 7. Podpora podnikania sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

7.1. Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

5.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

Predmetný špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

Zámery a ciele opatrenia: zámerom opatrenia je podpora konkurencieschopnosti obce v rozvoji podnikania a podpora miestnych podnikateľov

Charakteristika opatrenia: priame investičné možnosti obce v rámci opatrenia sú minimálne, obec sa bude snažiť predovšetkým o získavanie nových investorov, ktorí by otvárali prevádzky v rámci obce a vytváranie možností na rozvoj podnikania pre miestnych podnikateľov napr. prenájmom pozemkov, vybudovaním sietí k prevádzke a pod. Najvhodnejším typom investorov pre obec sú spoločnosti, ktoré vytvoria pracovné miesta pre nezamestnaných obyvateľov obce, prednostne zamerané na využívanie inovačného potenciálu a výroby s vysokou pridanou hodnotou, príp. výskum a vývoj (ktoré sú najmenej ohroziteľné aj v čase krízy) a tiež so zameraním mimo strojárskoho a automobilového priemyslu vzhľadom na štruktúru priemyslu v regióne.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

	Aktivita	Priorita
7.1.1	Prehodnotiť územné možnosti a potenciál obce pre vstup investorov	Vysoká
7.1.2	Vytvárať podmienky na vstup investorov a rozvoj priemyslu a služieb	Stredne vysoká
7.1.3	Nadviazať spoluprácu so štátnymi orgánmi pri vyhľadávaní potenciálnych investorov po prehodnotení možností a potenciálu mesta na vstup nových investorov	Stredne vysoká
7.1.4	Snažiť sa o získanie investora s nižšími nárokmi na kvalifikáciu zamestnancov za účelom vytvorenia pracovných príležitostí pre dlhodobu nezamestnaných a nezamestnaných s nižšou kvalifikáciou	Stredne vysoká

5.8 Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy

Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

8.1. Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

8.2. Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

5.8.1 Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Podpora elektronizácie verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie elektronizácie verejnej správy a dostupnosti vybavovania agendy pre občanov prostredníctvom internetu

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania elektronizácie verejnej správy sa obec bude zapájať do všetkých centrálnych programov elektronizácie poskytovaných služieb v SR. Za týmto účelom je potrebné udržiavať na pracoviskách OcU zodpovedajúce IKT vybavenie s potrebnou kapacitou a SW vybavením.

Aktivity potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Podpora elektronizácie verejnej správy :

	Aktivita	Priorita
8.1.1	Aktívne sa zapájať do programov elektronizácie verejnej správy na národnej úrovni	Vysoká
8.1.2	Podpora budovania a rozširovania vysokorýchlostných sietí internetu na území obce s využitím aj na pripojenie pracovísk OcU	Stredne vysoká
8.1.3	Udržiavať a rozvíjať IKT infraštruktúru na všetkých pracoviskách OcU potrebnú na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká
8.1.4	Rozširovať využívanie elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci Radoľa elektronicky v užívateľsky priateľskom prostredí a zároveň bezpečne	Štandardná

5.8.2 Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

Špecifický cieľ sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia:

a) opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je zvyšovanie odborných spôsobilostí a kompetencií zamestnancov verejnej správy pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom a efektívne riadenie verejnej správy

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania odbornosti a efektívnosti verejnej správy najmä prostredníctvom Operačných programov efektívna verejná správa a Integrovaná infraštruktúra sa obec bude zapájať do realizovaných školení na zvyšovanie odbornosti zamestnancov verejnej správy a optimalizáciu procesov vo verejnej správe. V prípade potreby obec bude vzdelávať svojich zamestnancov aj nad rámec tohto opatrenia podľa aktuálnych potrieb.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy:

	Aktivita	Priorita
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcU	Vysoká
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy	Stredne vysoká

5.8.3 Špecifický cieľ 8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

a) opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

Zámery opatrenia: zámerom opatrenia je skvalitnenie priestorov a technického vybavenia OcU pre zvýšenie kvality poskytovaných služieb občanom

Charakteristika opatrenia: v súvislosti s podporou zvyšovania kvality poskytovaných služieb verejnej správy je potrebné tiež vytvárať zodpovedajúce priestorové a technické podmienky predovšetkým na pracoviskách „prvého kontaktu“, ktoré slúžia na bezprostredné poskytovanie služieb občanom a vybavovanie žiadostí občanov.

Aktivity, potrebné na dosiahnutie cieľov v opatrení Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015-2020

	Aktivita	Priorita
8.3.1	Rekonštrukcia priestorov obecného úradu a iných pracovísk a rozvoj ich vybavenia v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Vysoká

6. Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

6.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

6.1.1 Popis úloh partnerov pri realizácii programu

Riadiacim orgánom pre implementáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na roky 2015-2020 (RO PHSR) je Obec Radoľa zastúpená Obecným úradom..

Technickú realizáciu a implementáciu programu zabezpečuje Obecný úrad v Radoli. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa predstavuje v období rokov 2015-2020 programovací dokument, ktorého implementácia bude prebiehať za predpokladanej podpory zo štrukturálnych fondov EU a podpory zo zdrojov ŠR SR v závislosti od úspešnosti predložených projektov a žiadostí o dotáciu. Zodpovednosť za riadenie v rámci tohto dokumentu nesie obec .

Úlohy riadiaceho orgánu:

Obec ako riadiaci orgán PHSR je zodpovedná za riadenie a implementáciu PHSR v súlade s princípmi riadneho finančného riadenia, predovšetkým za:

- zabezpečenie, aby boli aktivity vyberané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na programový dokument a aby počas celého obdobia realizácie boli v súlade s platnou legislatívou EU a SR;
- zabezpečovanie resp. koordinácia fyzickej realizácie aktivít a projektových zámerov, kontrola a overovanie dodávky financovaných stavebných prác, tovarov a služieb
- zabezpečovanie finančnej kontroly realizácie projektov, aby výdavky boli hospodárne a efektívne vynaložené a to v súlade s predpismi EU a národnými predpismi;
- zabezpečenie zaznamenávania a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci realizácii aktivít PHSR a zabezpečenie zberu údajov o realizácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovania, audity, kontroly a hodnotenie;
- zabezpečenie, aby sa monitorovanie a hodnotenia realizácie zámerov programového dokumentu vykonávali v súlade s prijatými pravidlami;
- zostavenie a predloženie výročnej správy o implementácii Žilinskému samosprávnemu kraju v zákonom stanovenej lehote;
- riadenie komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám;

Úlohy partnerov programu:

Partnermi programu pre realizáciu PHSR sú všetky dotknuté organizácie, ktorých sa bezprostredne dotýka resp. majú prospech z realizácie jednotlivých aktivít a opatrení bez

ohľadu na to, či sú riadené obcou (školy, materské školy) alebo pracujú na občianskom princípe (združenia občanov, športové kluby, kultúrne spolky a pod.). Hlavnými úlohami partnerov sú :

- spolupracovať pri realizácii aktivít programu, ktoré sa vecne dotýkajú oblasti činnosti daného partnera;
- podieľať sa na návrhoch organizačného a technického zabezpečenia realizácie jednotlivých aktivít;
- sprostredkovať spätnú väzbu k realizácii, ale aj využívaniu výsledkov realizácie jednotlivých aktivít;
- podieľať sa na realizácii komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám;

6.1.2 Inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR

V rámci modelu inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHSR obce Radoľa je identifikované nasledovné postavenie jednotlivých orgánov:

Obec Radoľa ako riadiaci orgán (prostredníctvom výkonného orgánu – obecného úradu) zodpovedá za systém realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EU a dotácií zo ŠR SR. Implementáciu a realizáciu opatrení zabezpečuje vlastnými kapacitami resp. podľa potreby externými odbornými spolupracovníkmi s potrebnou kvalifikáciou pre danú oblasť. Priamo realizuje jednotlivé aktivity na základe vlastných kompetencií alebo rozhodnutia obecného zastupiteľstva v súlade s príslušnými právnymi predpismi a normami. Obecný úrad kontroluje tiež zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a tieto implementuje do systému financovania projektov. Zodpovedá tiež za zabezpečenie rozvoja systému riadenia, podpory jeho implementácie, za trvalé zlepšovanie, ako aj monitorovanie plnenia cieľov PHSR.

Obecné zastupiteľstvo – ako vrcholný orgán obce schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa a na svojom zasadnutí schvaľuje postup realizácie jednotlivých opatrení a aktivít v zmysle časového harmonogramu. Všetky rozhodnutia obecného zastupiteľstva sú záväzné pre riadiaci orgán – obecný úrad.

Partneri programu – ako dotknuté organizácie resp. záujmové združenia, ktoré majú záujem a prospech z realizácie jednotlivých opatrení spolupracujú s obcou pri realizácii vybraných aktivít, ich technickom a organizačnom zabezpečení a monitorovaní výsledkov realizácie. Podieľajú sa tiež na realizácii komunikačnej stratégie PHSR pre vybrané oblasti.

6.1.3 Organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Súčasťou procesu realizácie je i popis organizačného zabezpečenia riadenia realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Ohraničením podmieňujúcim popis organizačného zabezpečenia sú záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ a tiež všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice obce.

Prípravu realizácie aktivít zabezpečuje Obecný úrad v Radoli, ktorý navrhuje aj spôsob technickej realizácie aktivít.

V prípade plánovanej realizácie aktivít za pomoci zdrojov EU a ŠR SR riadiaci orgán PHSR zodpovedá za vypracovanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok na základe

schváleného spôsobu realizácie danej aktivity. Vzhľadom na kapacitné a personálne možnosti obecného úradu do procesu vypracovania žiadostí zvyčajne zainteresuje externých externých spracovateľov, špecializujúcich sa na tento typ činností. Obec predkladá žiadosť o nenávratný finančný príspevok riadiacemu alebo sprostredkovateľskému orgánu pod príslušným riadiacim orgánom podľa informácií pre príjemcu pomoci, v stanovenom termíne a stanovenej štruktúre ŽoNFP.

Realizáciu plánovaných aktivít organizačne zabezpečuje Obecný úrad prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo zadaním realizácie kompetentnej organizácii vybranej v súlade s internými predpismi a zákonom o verejnom obstarávaní.

Priebežný dohľad nad vykonávaním realizácie aktivít realizuje obecný úrad v spolupráci s obecným zastupiteľstvom resp. partnerom programu, zainteresovaným do realizácie aktivity.

Plánovanie a prípravu realizácie aktivít na budúce obdobia (zvyčajne kalendárny rok) navrhuje obecný úrad, ktorý vypracuje návrh aktivít za jednotlivé priority spolu s návrhom na ich technickú realizáciu a finančnú náročnosť a predloží komplexný návrh realizácie plánovaných aktivít pre ďalší kalendárny rok na schválenie obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 31.12. príslušného roku. Obecné zastupiteľstvo rozhodne o ich konečnom spôsobe a forme realizácie a forme financovania jednotlivých aktivít.

Aktualizáciu PHSR navrhuje obec alebo obecné zastupiteľstvo na základe posúdenia potreby zmeny dokumentu vzhľadom na zmeny vonkajšieho prostredia, plánovaných systémov financovania, výrazného odklonu od stanovených cieľov resp. iných zreteľa hodných skutočností, ktoré majú systémový dopad na realizáciu viacerých aktivít resp. naplnenia špecifických cieľov. Odporúčaná aktualizácia PHSR je aspoň raz za obdobie platnosti najneskôr po troch rokoch platnosti dokumentu. Akčné plány je vhodné prehodnocovať a aktualizovať každý rok s priamou väzbou na rozpočet a možnosti financovania.

6.1.4 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia PHSR zahŕňa dve základné oblasti:

- vlastná prezentácia a komunikácia aktivít PHSR cieľovým skupinám a partnerom pred, počas a po ich realizácii, ako aj prezentácia výsledkov aktivít. V rámci prezentácie a komunikácie aktivít delíme komunikáciu na internú a externú. Interná komunikácia sa zameriava na získavanie interných zamestnancov obce a poslancov pre realizáciu PHSR. Externá komunikácia je zameraná na získavanie cieľových skupín užívateľov výsledkov a širokej verejnosti pre realizáciu PHSR s dôrazom na princíp partnerstva. Na prezentáciu a plánovanie aktivít PHSR obyvateľom obce boli už počas tvorby dokumentu využívané ankety a dotazníky. Verejnosť bude mať tiež možnosť priebežne sa vyjadrovať k plneniu a aktuálnosti programového dokumentu prostredníctvom www stránky obce. Konkrétne komunikačné aktivity budú stanovované každoročne pre nasledujúci rok realizácie.
- zisťovanie spätnej väzby a jej premietnutie do aktualizácie programového dokumentu resp. akčných plánov a spôsobu realizácie jednotlivých aktivít. Spätná väzba sa získava jednak formálne vyhodnocovaním stanovených ukazovateľov, ale predovšetkým neformálne zisťovaním názorov cieľových skupín o význame a spôsobe realizácie aktivity, ako aj naplnení požadovaných cieľov. Obec aspoň raz ročne získa a spracuje pripomienky dotknutých úradov, poslancov a verejnosti

a spracuje ich. Na základe výsledkov posúdenia vyhodnotí potrebu aktualizácie dokumentu resp. jeho častí, alebo akčných plánov pre najbližšie obdobie.

6.2 Monitorovanie a hodnotenie

6.2.1 Monitorovanie a hodnotenie priebehu realizácie

Monitorovanie priebežnej realizácie aktivít vykonáva obecný úrad s spolupráci s obecným zastupiteľstvom. O stave splnenia jednotlivých úloh obecný úrad každoročne vypracuje monitorovaciu správu o plnení úloh PHSR najneskôr do 31.3. Správa môže okrem skutkového stavu plnenia úloh obsahovať aj prípadný návrh nápravných opatrení v prípade neplnenia jednotlivých úloh. Obecné zastupiteľstvo správu odsúhlasí, prípadne stanoví nápravné opatrenia v prípade neplnenia aktivít.

V zmysle požiadavky zákona č. 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji §12 písm. b) v zmysle aktualizácie zákonom č. 309/2014 Z.z. obec predloží správu o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinskému samosprávnemu kraju najneskôr do 31.5. každého roku.

Záverečné zhodnotenie realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zrealizuje k 31.12.2020 na základe vyhodnotenia splnenia stanovených ukazovateľov PHSR. Záverečnú správu vyhotoví obecný úrad do 30.4.2021.

V prípade výrazných zmien v oblasti jednotlivých priorít a realizácie aktivít počas plnenia PHSR, ako aj v prípade vzniku nových strategických aktivít veľkého rozsahu, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnia schválený PHSR obce rozhodne starosta obce o zmene alebo doplnení schváleného PHSR.

Obecné zastupiteľstvo si môže tiež podľa potreby vyžiadať priebežnú správu o plnení stanovených úloh PHSR. Priebežné správy o plnení jednotlivých aktivít vypracúva obecný úrad v termínoch stanovených obecným zastupiteľstvom.

6.2.2 Monitorovanie a hodnotenie aktivít realizovaných pomocou financovania zo zdrojov EU a ŠR SR

V prípade, že realizácia danej aktivity prebieha za spolufinancovania zo zdrojov EU a/alebo štátneho rozpočtu SR, podlieha monitorovanie a hodnotenie realizácie aktivity záväzným pravidlám, ktoré si určujú jednotlivé ministerstvá a štátne orgány, poskytujúce obci finančnú pomoc na realizáciu jednotlivých akcií.

Na realizáciu všetkých takýchto akcií je zvyčajne zostavený realizačný projektový tím, ktorý zabezpečuje implementáciu konkrétneho projektu. Kľúčovú úlohu v oblasti monitorovania realizácie projektov a styku s riadiacimi orgánmi preberá za obec stanovený projektový manažér, ktorý môže byť interným alebo externým odborníkom na riadenie projektov. Monitorovanie realizácie týchto aktivít realizuje nielen obecný úrad a obecné zastupiteľstvo, ale tiež orgány¹ zapojené do procesu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Základným zdrojom

¹ Spravidla sú to sprostredkovateľské alebo riadiace orgány.

informácií pre monitoring sú dáta z monitorovacieho systému, ktorý eviduje jednotlivé projekty príjemcov pomoci, ich financovanie a merateľné ukazovatele.

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu podpory zo štrukturálnych fondov. Zdrojom monitorovaných údajov sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie projektu trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve. (zvyčajne 5 rokov po ukončení realizácie projektu).

Základom monitorovaných údajov je Žiadosť o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú vrátane projektu a príloh vypracúva žiadateľ (zastúpený obecným úradom) a predkladá príslušnému orgánu.

Pri monitorovaní realizácie týchto projektov sa veľká pozornosť venuje predovšetkým monitorovaniu čerpania finančných prostriedkov, kontrole účtovných dokladov a finančnému riadeniu, preto je nevyhnutné, aby sa na realizácii každej takejto aktivity podieľal aj finančný manažér projektu (najčastejšie ekonóm OcU).

Výstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace a monitorovacie správy. Ich záväznú obsahovú štruktúru a periodicitu ich realizácie predpisujú programové dokumenty, prípadne ich definujú iné smernice a nariadenia.

Tabuľka 6.2.2. Plán monitorovania a hodnotenia na obdobie 2015-2020

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát/periodicita	Dôvod vykonania
Strategické hodnotenie	2018/1x za obdobie platnosti	Podľa rozhodnutia starostu a vzniknutej spoločenskej potreby, potreba posúdenia vhodnosti aktualizácie
Operatívne hodnotenie		
Priebežné hodnotenie	2016/ročne k 31.3.	Pravidelné ročné hodnotenie
Tematické hodnotenie	podľa potreby	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na revíziu, pri neplnení monitorovacích ukazovateľov o viac ako 50%
Záverečné hodnotenie	2021/1x po skončení Programovacieho obdobia	Po ukončení Programovacieho obdobia

6.3 Stanovenie merateľných ukazovateľov plnenia jednotlivých špecifických cieľov

Pre vyhodnotenie plnenia globálnych a špecifických cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa stanovuje súbor ukazovateľov, ktoré by sa mali dosiahnuť realizáciou tohto programu. Vyhodnotenie ukazovateľov prebehne každoročne a tiež sumárne po ukončení programovacieho obdobia v r. 2020. Súbor stanovených monitorovacích ukazovateľov pre plnenie PHSR udáva tabuľka č. 6.3.1

Tabuľka 6.3.1 Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov pre vyhodnocovanie úspešnosti plnenia cieľov PHSR

Globálne ciele	Špecifické ciele	Opatrenie	Ukazovateľ	Merná jednotka	Stanovená hodnota 2015-2020
1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti	1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby	Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou	Počet	
	1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení	Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl	Počet modernizovaných základných škôl	Počet	1
			Počet zrekonštruovaných materských škôl	Počet	1
	1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry	Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry	Počet modernizovaných objektov kultúrnej infraštruktúry	Počet	1
	1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Modernizácia, rekonštrukcia výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných športových areálov	Počet	2
			Počet novovybudovaných športových areálov	Počet	2
	1.5 Rozvoj a budovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu	Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu	Počet vybudovaných kapacít CR v obci	Počet	1
	1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	Dĺžka vybudovanej vysokorychlostnej siete	m	7 000
			Počet zón s vybudovanou infraštruktúrou	Počet	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

			Dĺžka zrekonštruovaných rozvodov vody	m	3 000
			Dĺžka zrekonštruovaných rozvodov elektriny	m	2 000
2. Rozvoj služieb pre obyvateľov	2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov	Podpora a rozvoj zdravotníckych služieb	Počet novozriadených ambulancií v obci	Počet	3
			Počet novozriadených lekární v obci	Počet	1
		Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb	Počet vybudovaných detských ihrísk	Počet	1
			Počet nových sociálnych služieb pre obyvateľov obce	Počet	1
	2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania	Podpora rozvoja kultúry	Počet novovzniknutých kultúrnych súborov	Počet	1
		Podpora rozvoja športu	Počet podporených športových zariadení	Počet	1
			Počet podporených športových oddielov	Počet	3
			Počet podporených športových súťaží	Počet	2
			Počet novovybudovaných športových areálov	Počet	2
		Podpora rozvoja vzdelávania	Počet nových odborných učební	Počet	2

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

			Počet MŠ so zlepšeným vybavením	Počet	1
	2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku	Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci	Počet nových miest monitorovaných kamerovým systémom	Počet	10
	2.4 Podpora cezhraničnej spolupráce	Podpora cezhraničnej spolupráce	Počet spoločných projektov	Počet	1
			Počet spoločných podujatí s partnerskými obcami	Počet	5
			Počet nových partnerských obcí	Počet	1
3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry	3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	m	8 000
			Dĺžka vybudovaných chodníkov	m	5 000
			Počet zrekonštruovaných zastávok	Počet	8
	3.2 Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám	Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám	Počet zrekonštruovaných premostení	Počet	2
			Počet novovybudovaných premostení	Počet	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

4. Zvyšovanie kvality životného prostredia	4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene	Rozvoj verejnej zelene	Plocha revitalizovanej verejnej zelene v m ²	m ²	20 000
			Plocha novej verejnej zelene v m ²	m ²	5 000
	4.2 Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia	Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia	Počet zrealizovaných výchovno-osvetových akcií	Počet	2
	4.3 Zvýšenie úrovne separácie odpadu	Zvýšenie úrovne separácie odpadu	Počet inštalovaných podzemných kontajnerov	Počet	50
			Zvýšenie množstva separovaného odpadu v %	%	10
			Počet akcií nepravidelného zberu odpadu	Počet	10
	4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží	Počet odstránených skládok odpadu	Počet	2
	4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Počet podporených aktivít	Počet	1
	4.6.Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu	Znižovanie vizuálneho smogu	Počet odstránených billboardov	Počet	20

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energie	Počet	3
			Počet modernizovaných svietidiel verejného osvetlenia	Počet	150
	5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov	Počet zateplených bytových domov	Počet	1
6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia	6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce	Počet	10
			Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí	Počet	5
	6.2 Podpora sociálneho začlenenie skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou	Počet podporených obyvateľov obce	Počet	10
7. Podpora podnikania	7.1 Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov	Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov	Počet získaných investorov	Počet	1
	8.1 Podpora elektronizácie	Podpora elektronizácie verejnej	Počet programov so zapojením obce	Počet	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy	poskytovaných služieb verejnej správy	správy	Dĺžka vybudovanej vysokorýchlostnej siete	m	7 000
	8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou	Počet	3
	8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy	Počet	1

7. Akčný plán realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Akčný plán realizácie stanovuje predpokladané termíny realizácie jednotlivých aktivít, zodpovednosť, predpokladaný spôsob financovania a merateľný ukazovateľ realizácie jednotlivých aktivít, prostredníctvom ktorých sa bude naplňať realizácia opatrení a cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Vzhľadom k tomu, že mnoho aktivít je závislých od získania cudzích zdrojov na ich realizáciu, komplexná realizácia týchto aktivít v potrebnom rozsahu je podmienená získaním týchto zdrojov (ŠR, EU). V prípade ak sa obci nepodari získať prostriedky z plánovaných cudzích zdrojov na realizáciu vybraných aktivít, bude realizáciu takýchto aktivít pozastavená resp. obmedzená podľa aktuálnych finančných možností obce. Aktivita, ktoré sú priebežné resp. sa zaoberajú podporu istej oblasti poskytovaných služieb sú plánované na celú dobu platnosti PHSR, t.j. do r. 2020.

Použité skratky:

OR Obecný rozpočet

ŠF EU Štrukturálne fondy Európskej únie

MŠVVŠ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu

UPSVaR..... Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ŠR SR Štátny rozpočet Slovenskej republiky

Prehľad akčných plánov podľa jednotlivých globálnych a špecifických cieľov:

7.1 Globálny cieľ 1. Rozvoj infraštruktúry a občianskej vybavenosti

7.1.1 Špecifický cieľ 1.1 Podpora rozvoja bytovej výstavby

a) Opatrenie Podpora infraštruktúry bývania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.1.1	Vybudovať infraštruktúru v lokalitách budúcej IBV v spolupráci s dotknutými organizáciami (SEVAK, SSE-D, SPP-D a pod.) podľa potrieb obyvateľov a rozvoja obce	Vysoká	2015-2020	OR	Počet lokalít s vybudovanou infraštruktúrou
1.1.2	Vytvárať podmienky pre zástavbu prieluk v intraviláne obce napojením stavieb na existujúcu technickú infraštruktúru resp. jej rozšírenie	Stredne vysoká	2015-2020	OR	X
1.1.3	Dostavba konkrétnych komunikácií ku konkrétnym lokalitám - Kozlovce, Novina – Nad Sádkom	Stredne vysoká	2015 -2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované
1.1.4	Aktualizácia a schválenie novej UPN obce s vyčlenením vhodných plôch na ďalší rozvoj bytovej výstavby a podnikateľských aktivít	Štandardná	2019-2020	OR, dotácia ŠR SR	Zrealizované/ Nezrealizované
1.1.5	Podpora malých pozemkových úprav na území obce v zónach vhodných pre výstavbu	Štandardná	2015-2020	OR	x

7.1.2 Špecifický cieľ 1.2 Modernizácia, rekonštrukcia a rozvoj vybavenia školských a predškolských zariadení

a) Opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj infraštruktúry základných a materských škôl

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.2.1	Dokončenie rekonštrukcie a modernizácia objektov a areálu základnej školy v obci	Vysoká	2015-2020	OR	Počet modernizovaných základných škôl
1.2.2	Rekonštrukcia a modernizácia objektu a areálu materskej školy v potrebnom rozsahu	Vysoká	2015 -2020	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond	Počet zrekonštruovaných materských škôl
1.2.3	Postupná rekonštrukcia, doplnenie a modernizácia športového areálu pri ZŠ	Vysoká	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Zrealizované/ Nezrealizované
1.2.4	Zabezpečiť zriadenie, resp. možnosť využívania dopravného ihriska pre deti a žiakov, materských, základných a stredných škôl	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované
1.2.5	Rekonštrukcia a zlepšenie vybavenia kuchýň školských zariadení	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Zrealizované/ Nezrealizované

7.1.3 Špecifický cieľ 1.3 Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry

a) opatrenie Modernizácia a rekonštrukcia zariadení kultúrnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.3.1	Rekonštrukcia a modernizácia spoločenskej sály v budove OcU	Vysoká	2015-2020	OR	Počet modernizovaných objektov kultúrnej infraštruktúry

7.1.4 Špecifický cieľ 1.4 Modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

a) opatrenie Modernizácia, rekonštrukcia výstavba nových zariadení športovej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.4.1	Rekonštrukcia a rozvoj športového areálu pri ZŠ	Vysoká	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet zrekonštruovaných športových areálov
1.4.2	Rekonštrukcia a rozvoj športového areálu s futbalovým ihriskom pri Vadičovskej ceste	Vysoká	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet zrekonštruovaných športových areálov
1.4.3	Budovanie siete športových ihrísk po celom území obce podľa územných a finančných možností obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet novovybudovaných športových areálov
1.4.4	Podporovať vybudovanie cyklotrás na území obce a	Štandardná	2015-2020	OR	X

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

	prepojenia súčasných cyklotrás v spolupráci s VUC				
1.4.5	Podpora podávania projektov na rozšírenie počtu športovísk a rozvoj športu v obci	Štandardná	2015-2020	OR	x

7.1.5 Špecifický cieľ 1.5 Rozvoj a vybudovanie infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu

a) opatrenie na Rozvoj a budovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.5.1	Podpora vzniku regionálnej turistickej a informačnej kancelárie na podporu rozvoja cestovného ruchu v celej oblasti dolných Kysúc	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
1.5.2	Podpora investorov podnikajúcich v cestovnom ruchu pri budovaní kapacít cestovného ruchu v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet vybudovaných kapacít CR v obci
1.5.3	V spolupráci s partnerskými obcami v zahraničí rozvíjať podporu vzájomného cestovného ruchu a skupinových vzájomných návštev občanov jednotlivých partnerských obcí	Štandardná	2015-2020	OR	x
1.5.4	Podpora vzniku a zapájanie sa do činnosti regionálnych združení pre rozvoj cestovného ruchu v podnikateľskej aj verejnej sfére	Štandardná	2015-2020	OR	x

7.1.6 Špecifický cieľ 1.6 Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

a) opatrenie Rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1.6.1	Vybudovanie optickej siete v obci na zavedenie vysokorychlostného internetu a káblovej televízie	Vysoká	2015-2017	OR, súkromný investor	Dĺžka vybudovanej vysokorychlostnej siete
1.6.2	Dobudovanie technickej infraštruktúry v miestnej časti Kozlovice	Vysoká	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Počet zón s vybudovanou infraštruktúrou
1.6.3	Budovať technickú infraštruktúru v zónach plánovanej IBV	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Počet zón s vybudovanou infraštruktúrou
1.6.4	Postupná rekonštrukcia zastaralých rozvodov pitnej vody v celej obci spolupráci so správcom a majiteľom rozvodov	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromný investor, Environmentálny fond	Dĺžka zrekonštruovaných rozvodov vody
1.6.5	Postupná rekonštrukcia rozvodov elektriny v celej obci	Štandardná	2015-2020	OR, súkromný investor	Dĺžka zrekonštruovaných rozvodov elektriny

7.2 Globálny cieľ 2. Rozvoj služieb pre obyvateľov

7.2.1 Špecifický cieľ 2.1 Podpora poskytovania služieb pre obyvateľov

a) opatrenie Podpora a rozvoj služieb komerčnej infraštruktúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.1.	Vytvárať podmienky pre rozvoj drobného podnikania v oblasti služieb pre občanov, opravovní, remesiel, stravovacích služieb a služieb na športové vyžitie občanov	Štandardná	2015-2020	OR, súkromný investor	x

b) opatrenie Podpora a rozvoj zdravotníckych služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.2	Zabezpečiť zriadenie ambulancie všeobecného lekára v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromný investor	Počet novozriadených ambulancií v obci
2.1.3	Zabezpečiť zriadenie ambulancie stomatológa v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromný investor	Počet novozriadených ambulancií v obci
2.1.4	Zabezpečiť zriadenie ambulancie pediatra v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromný investor ,	Počet novozriadených ambulancií v obci

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

2.1.5	Zintenzívnenie komunikácie s VUC a zdravotnými poisťovňami pre zabezpečovanie ambulancií a lekárov na území obce	Stredne vysoká	2015-2020	x	x
2.1.6	Zriadenie lekárne v obci	Štandardná	2015-2020	OR, súkromný investor	Počet novozriadených lekární v obci

c) opatrenie Podpora a rozvoj sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.1.7	Vybudovať v obci minimálne jedno detské ihrisko pre najmenšie deti vo vhodnej lokalite	Vysoká	2015-2020	OR	Počet vybudovaných detských ihrísk
2.1.8.	Posilňovanie poskytovania komplexných sociálnych služieb pre odkázaných obyvateľov predovšetkým terénnych služieb	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet nových sociálnych služieb pre obyvateľov obce
2.1.9	Podpora vzniku a činnosti súkromných zariadení sociálnych služieb pre obyvateľov na území obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromný investor	X
2.1.10	Rozširovať poskytovanie opatrovateľskej služby pre odkázaných obyvateľov obce tak, aby táto bola poskytnutá každému oprávnenému žiadateľovi, a pri poskytovaní opatrovateľskej služby boli naplnené požiadavky zákona o rodine	Štandardná	2015-2020	OR	X

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

2.1.11	Podpora činnosti klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov.	Štandardná	2015-2020	OR	X
2.1.12	Podpora vlastných aktivít klubov dôchodcov a organizácií zdravotne postihnutých občanov a iných záujmových združení a organizácií	Štandardná	2015-2020	OR	X

7.2.2 Špecifický cieľ 2.2 Podpora rozvoja kultúry, športu a vzdelávania

a) opatrenie Podpora rozvoja kultúry

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.1	Zabezpečenie kvalitného vybavenia na osvetlenie a ozvučenie pre realizáciu kultúrnych akcií v kultúrnospoločenskej sále	Vysoká	2015-2018	OR	Zrealizované/ Nezrealizované
2.2.2	Vytváranie priestoru pre rozvoj a vznik nových kultúrnych a umeleckých súborov a telies a podpora ich činnosti	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet novovzniknutých kultúrnych súborov

b) opatrenie Podpora rozvoja športu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.3	Vytvárať podmienky pre športové vyžitie zvlášť mladých občanov predovšetkým z dôvodov kvalitného trávenia	Vysoká	2015-2020	OR	x

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

	voľného času a vhodného spôsobu života				
2.2.4	Rozšírenie vybavenia športovej haly o nové športové náradie a vybavenie	Vysoká	2015-2020	OR	Počet podporených športových zariadení
2.2.5	Podpora obnovy a rozvoja vybavenia obecných športových oddielov	Štandardná	2015-2020	OR, súkromný investor	Počet podporených športových oddielov
2.2.6	Podpora rozvoja detského a mládežníckeho športu v obci	Štandardná	2015-2020	OR	X
2.2.7	Podpora športových súťaží a podujatí na území obce	Štandardná	2015-2020	OR	Počet podporených športových súťaží
2.2.8	Podpora podávania projektov na podporu športu športových organizácií a záujmových združení	Štandardná	2015-2020	OR	X
2.2.9	Podpora zakladania nových športových klubov podľa záujmu obyvateľov	Štandardná	2015-2020	OR	x
2.2.10	Zriadenie verejne prístupných športovísk – workoutová dráha, dráha pre inline korčuľovanie, ihrisko vhodné pre inline hokej, hokejbal v lete a na vytvorenie prírodného ľadu v zime	Štandardná	2015-2020	OR, dotácia MŠVVŠ	Počet novovybudovaných športových areálov

c) opatrenie Podpora rozvoja vzdelávania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.2.11	Podpora všetkých druhov mimoškolských a voľnočasových aktivít mládeže v oblasti vzdelávania za účelom	Vysoká	2015-2020	OR	x

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

	zmysluplného trávenia voľného času a prevencie sociálnopatologických javov mládeže				
2.2.12	Vytváranie podmienok pre rozvoj talentu a nadania detí prostredníctvom mimo vyučovacej činnosti škôl a školských zariadení	Vysoká	2015-2020	OR	
2.2.13	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia ZŠ pre potreby vzdelávania žiakov	Stredne vysoká	2016	OR, zdroje ŠF EU	Počet nových odborných učební
2.2.14	Zlepšenie materiálno-technického vybavenia MŠ pre potreby vzdelávania detí	Štandardná	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU	Počet MŠ so zlepšeným vybavením

7.2.3 Špecifický cieľ 2.3 Zvýšenie bezpečnosti občanov a ochrany majetku

a) opatrenie Ochrana majetku obyvateľov a posilnenie bezpečnosti v obci

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.3.1	Zabezpečenie monitorovania kritických miest v obci rozšírením bezpečnostného kamerového systému	Vysoká	2015-2020	OR	Počet nových miest monitorovaných kamerovým systémom
2.3.2	Posilnenie spolupráce s políciou pri riešení deliktov na území obce	Štandardná	2015-2020	OR	X

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

2.3.3	V spolupráci so vzdelávacími inštitúciami koordinovať postupy v oblasti prevencie a ochrany zdravia mladých (protispoločenské javy, recidíva, atď.).	Štandardná	2015-2020	OR	X
-------	--	------------	-----------	----	---

7.2.4 Špecifický cieľ 2.4 Podpora cezhraničnej spolupráce

a) Opatrenie Podpora cezhraničnej spolupráce

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
2.4.1	Realizácia spoločných projektov a investičných aktivít zameraných na rozvoj vzájomnej spolupráce a spoznávania obyvateľov v rámci operačných programov cezhraničnej spolupráce ČR - SK a PL- SK	Vysoká	2015-2020	OR, Program cezhraničnej spolupráce ČR –SR a PL-SK	Počet spoločných projektov
2.4.2	Realizácia spoločných podujatí s partnerskými obcami v oblasti kultúry a športu	Štandardná	2015-2020	OR, Program cezhraničnej spolupráce ČR –SR a PL-SK	Počet spoločných podujatí s partnerskými obcami
2.4.3	Realizácia spoločných podujatí s partnerskými obcami v oblasti vzdelávania	Štandardná	2015-2020	OR, Program cezhraničnej spolupráce ČR –SR a PL-SK	Počet spoločných podujatí s partnerskými obcami
2.4.4	Organizovanie vzájomných spoločných stretnutí podnikateľov z partnerských miest a regiónov	Štandardná	2015-2020	OR, Program cezhraničnej spolupráce ČR –SR a PL-SK	Počet spoločných podujatí s partnerskými obcami

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

2.4.5	Rozširovanie počtu partnerských obcí v ostatných krajinách Európskej únie	Štandardná	2015-2020	OR	Počet nových partnerských obcí
-------	---	------------	-----------	----	--------------------------------

7.3 Globálny cieľ 3. Rozvoj dopravnej infraštruktúry

7.3.1 Špecifický cieľ 3.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania

a) opatrenie Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a zlepšenie možností parkovania

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.1.1	Zabezpečovanie opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií v maximálne možnom rozsahu v závislosti od schváleného rozpočtu obce	Vysoká	2015-2020	OR	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií
3.1.2	Budovanie chodníkov pri komunikáciách v obci v maximálne možnom rozsahu všade tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti – možno rozdeliť na viac aktivít s konkrétnymi názvami lokalít	Vysoká	2015-2020	OR	Dĺžka vybudovaných chodníkov
3.1.3	Obmedzenie parkovania automobilov v úsekoch, kde znižujú priechodnosť komunikácií	Vysoká	2015-2020	OR	x

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

3.1.4	Rekonštrukcia autobusových zástaviek v obci	Vysoká	2015-2018	OR	Počet zrekonštruovaných zastávok
-------	---	--------	-----------	----	----------------------------------

7.3.2 Špecifický cieľ 3.2. Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

a) opatrenie Modernizácia premostenia vodných tokov k obytným a turistickým lokalitám

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
3.2.1	Rekonštrukcia a modernizácia premostenia Vadičovského potoka do lokality Kozlovice a Veľké Ostré	Vysoká	2015-2020	OR	Počet zrekonštruovaných premostení
3.2.2	Rekonštrukcia a modernizácia premostenia do časti Kuriakovci	Vysoká	2015-2020	OR	Počet zrekonštruovaných premostení
3.2.3	Vybudovanie novej lávky pre peších a cyklistov do športového areálu v Riekach zo Štepnice	Vysoká	2015-2020	OR	Počet novovybudovaných premostení

7.4 Globálny cieľ 4. Zvyšovanie kvality životného prostredia

7.4.1 Špecifický cieľ 4.1 Rekonštrukcia existujúcich a budovanie nových plôch verejnej zelene

a) opatrenie Rozvoj verejnej zelene

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.1.1	Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene	Vysoká	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Plocha revitalizovanej verejnej zelene v m ²
4.1.2	Rozširovanie plôch verejnej zelene	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Plocha novej verejnej zelene v m ²
4.1.3	Zabezpečovať pravidelnú kontrolu všetkých lokalít obecnej zelene a priebežnú opravu ich poškodení	Štandardná	2015-2020	OR	x

7.4.2 Špecifický cieľ 4.2. Realizácia opatrení na znižovanie environmentálneho zaťaženia životného prostredia

a) opatrenie Znižovanie environmentálneho zaťaženia prostredia

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.2.1	Pravidelné čistenie vodných tokov na území obce od vyhodeneného odpadu	Vysoká	2015-2020	OR	x

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

4.2.2	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu a eliminácia ich vzniku	Stredne vysoká	2015-2020	OR	X
4.2.3	Starostlivosť o čistotu verejných priestranstiev	Štandardná	2015-2020	OR	X
4.2.4	Zvyšovať enviromentálne povedomie občanov a starostlivosť o čistotu obce rôznymi výchovno-osvetovými akciami	Štandardná	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Počet zrealizovaných výchovno-osvetových akcií

7.4.3 Špecifický cieľ 4.3. Zvýšenie úrovne separácie odpadu

a) opatrenie Zvýšenie úrovne separácie odpadu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.3.1	Prijať trvalé riešenie likvidácie biologického odpadu a v nadväznosti na vybrané riešenie realizovať potrebné technické resp. investičné opatrenia	Vysoká	2015-2017	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond	X
4.3.2	Umiestnenie kontajnerov na separovaný odpad pod úroveň zeme	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond, Recyklačný fond	Počet inštalovaných podzemných kontajnerov
4.3.3	Prehodnotiť kapacitnú dostatočnosť zberných miest separovaného odpadu v jednotlivých lokalitách	Štandardná	2016	OR	X
4.3.4	Zvyšovať separáciu existujúcich komodít odpadu rozšírením kapacít zberných miest resp. častejším vyprázdňovaním existujúcich kontajnerov na separovaný zber	Štandardná	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond, Recyklačný fond	Zvýšenie množstva separovaného odpadu v %

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

4.3.5	Organizovanie akcií nepravidelného zberu vybraných komodít odpadu (elektronický odpad a pod.)	Štandardná	2015-2020	OR	Počet akcií nepravidelného zberu odpadu
4.3.6	Vytvorenie skladovacieho priestoru na krátkodobé dočasné uskladnenie odpadov z domácností, ktoré sa neseparujú štandardne a celoročne ako napr., elektroodpad, nábytok, koberce	Štandardná	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond	Zrealizované/ Nezrealizované

7.4.4 Špecifický cieľ 4.4 Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

a) opatrenie Sanácia existujúcich environmentálnych záťaží

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.4.1	Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok odpadu	Vysoká	2015-2020	OR	Počet odstránených skládok odpadu
4.4.2	Zvýšená prevencia pred vznikom nelegálnych skládok odpadu s dôslednejším dohľadovaním a stanovením vinníkov vzniku skládky	Vysoká	2015-2020	OR	X
4.4.3	Odstraňovanie zabetónovaných a vyasfaltovaných plôch, ktoré narúšajú kolobeh vody a ich nahrádzanie spevnenými plochami s priepustným podložím	Štandardná	2015-2020	OR	X

7.4.5 Špecifický cieľ 4.5 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

a) opatrenie Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.5.1	Podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie na území obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR, Environmentálny fond	Počet podporených aktivít

7.4.6 Špecifický cieľ 4.6 Realizácia opatrení na znižovanie vizuálneho smogu

a) opatrenie Znižovanie vizuálneho smogu

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
4.5.1	Redukcia počtu reklamných billboardov na území obce	Stredne vysoká	2015-2019	OR	Počet odstránených billboardov
4.5.2	Riešenie umiestnenia kontajnerov na odpad, aby nenarúšali estetický vzhľad obce	Stredne vysoká	2015-2019	OR, Environmentálny fond	Zrealizované/ Nezrealizované

7.5 Globálny cieľ 5. Zvyšovanie energetickej efektívnosti

7.5.1 Špecifický cieľ 5.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.1.1.	Realizácia opatrení na znižovanie spotreby tepla a energií v budovách obecnej infraštruktúry	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, Environmentálny fond	Počet obecných budov so zníženou spotrebou energie
5.1.2	Postupne rekonštruovať a modernizovať verejné osvetlenie s využitím najmodernejších úsporných osvetľovacích telies	Vysoká	2015-2020	OR	Počet modernizovaných svietidiel verejného osvetlenia
5.1.3	Podpora znižovania spotreby energií obyvateľstvom obce	Stredne vysoká	2015-2020	OR	X

7.5.2 Špecifický cieľ 5.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

a) opatrenie Zvyšovanie energetickej efektívnosti bytových domov

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
5.2.1	Podporovať aktivity na zateplovanie bytových domov v obci	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet zateplených bytových domov

5.2.2	Spolupráca so správcami bytových domov pri spracúvaní a realizácii projektov na zatepl'ovanie bytových domov zo štátnych dotácií a zdrojov EU	Štandardná	2015-2020	OR	x
-------	---	------------	-----------	----	---

7.6 Globálny cieľ 6. Podpora tvorby pracovných miest a sociálneho začlenenia

7.6.1 Špecifický cieľ 6.1 Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

a) opatrenie Využívanie aktívnych politík na podporu trhu práce a vytváranie nových pracovných miest

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.1.1.	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania pre obyvateľov obce, hlavne znevýhodnených skupín a dlhodobo nezamestnaných	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, zdroje UPSVaR	Počet vytvorených pracovných miest pre obyvateľov obce
6.1.2	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania mladých ľudí	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, zdroje UPSVaR	Počet vytvorených pracovných miest pre mladých ľudí

7.6.2 Špecifický cieľ 6.2 Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

a) opatrenie Podpora sociálneho začlenenia skupín obyvateľstva ohrozených chudobou

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
6.2.1	Podpora a realizácia programov na podporu zamestnávania, udržateľnosti bývania a začleňovania skupín obyvateľstva ohrozeného chudobou	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, zdroje UPSVaR	Počet podporených obyvateľov obce
6.2.2	Podpora sociálnej práce so skupinami obyvateľstva ohrozenými chudobou	Stredne vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU, zdroje UPSVaR	x

7.7 Globálny cieľ 7. Podpora podnikania

7.7.1 Špecifický cieľ 7.1 Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

a) opatrenie Podpora konkurencieschopnosti obce a miestnych podnikateľov

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
7.1.1	Prehodnotiť územné možnosti a potenciál obce pre vstup investorov	Vysoká	2016	x	Zrealizované/ Nezrealizované

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

7.1.2	Vytvárať podmienky na vstup investorov a rozvoj priemyslu a služieb	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
7.1.3	Nadviazať spoluprácu so štátnymi orgánmi pri vyhľadávaní potenciálnych investorov po prehodnotení možností a potenciálu mesta na vstup nových investorov	Stredne vysoká	2016	OR	x
7.1.4	Snažiť sa o získanie investora s nižšími nárokmi na kvalifikáciu zamestnancov za účelom vytvorenia pracovných príležitostí pre dlhodobo nezamestnaných a nezamestnaných s nižšou kvalifikáciou	Stredne vysoká	2015-2020	OR	Počet získaných investorov

7.8 Globálny cieľ 8. Zvyšovanie efektívnosti verejnej správy

7.8.1 Špecifický cieľ 8.1 Podpora elektronizácie poskytovaných služieb verejnej správy

a) opatrenie Podpora elektronizácie verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.1.1	Aktívne sa zapájať do programov elektronizácie verejnej správy na národnej úrovni	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU	Počet programov so zapojením obce
8.1.2	Podpora budovania a rozširovania vysokorýchlostných sietí internetu na území obce s využitím aj na pripojenie pracovísk	Stredne vysoká	2015-2020	OR, súkromní investori	Dĺžka vybudovanej vysokorýchlostnej

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa na r. 2015 -2020

	OcU				siete
8.1.3	Udržiavať a rozvíjať IKT infraštruktúru na všetkých pracoviskách OcU potrebnú na zabezpečenie požadovanej elektronizácie verejnej správy	Stredne vysoká	2015-2020	OR	x
8.1.4	Rozširovať využívanie elektronických aplikácií, ktoré umožnia občanom vybaviť si svoje úradné záležitosti vo vzťahu k obci Radoľa elektronicky v užívateľsky priateľskom prostredí a zároveň bezpečne	Štandardná	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU	x

7.8.2 Špecifický cieľ 8.2 Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

a) opatrenie Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.2.1	Zvyšovanie odborných znalostí a kompetencií zamestnancov OcU	Vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou
8.2.2	Zapájanie sa do projektov na zvyšovanie odborných znalostí a špecifických kompetencií pre zamestnancov verejnej správy	Stredne vysoká	2015-2020	OR, zdroje ŠF EU	Počet zamestnancov so zvýšenou kvalifikáciou

7.8.3 Špecifický cieľ 8.3. Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

a) opatrenie Zvyšovanie kvality priestorov a technického vybavenia pracovísk verejnej správy

	Aktivita	Priorita	Termín	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
8.3.1	Rekonštrukcia priestorov obecného úradu a iných pracovísk a rozvoj ich vybavenia v súlade s potrebami zabezpečenia služieb pre obyvateľov obce	Vysoká	2015-2018	OR, Environmentálny fond, zdroje ŠF EU	Počet zrekonštruovaných budov verejnej správy

8. Finančný plán

Finančná časť PHSR by mala obsahovať finančný rámec potrebný na realizáciu plánovaných aktivít PHSR. Uvedený rozpočet je však možné vypracovať iba v prípade, pokiaľ by boli známe rozpočtové náklady na všetky plánované aktivity v rámci PHSR. Vzhľadom k tomu, že v čase schválenia PHSR nie je možné stanoviť rozpočtové náklady všetkých aktivít na obdobie celej realizácie a obec ešte nemá spracované stavebné projekty a cenové kalkulácie pre všetky plánované aktivity, nie je možné vypracovať v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja detailný rozpočet s presne špecifikovanými nárokmi na finančné zdroje. Celkový rozpočet a financovanie realizácie jednotlivých aktivít PHSR sa bude riešiť priebežne na úrovni ročných akčných plánov a ročného rozpočtu obce podľa konkrétnych aktivít plánovaných a realizovaných v jednotlivých rokoch. Finančný plán PHSR sa preto zameriava predovšetkým na analýzu možných zdrojov financovania realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a možností obce na financovanie jednotlivých aktivít.

Na financovanie plánovaných aktivít programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja môže obec principiálne využiť nasledovné zdroje:

1. vlastné zdroje obce –
 - a) bežné príjmy obecného rozpočtu
 - b) zdroje získané možným odpredajom obecného majetku
2. cudzie zdroje –
 - a) úvery z komerčných bánk
 - b) prostriedky z fondov EU na realizáciu schválených projektov
 - c) prostriedky zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom rôznych dotácií a zdrojov z účelových fondov (ŠFRB, Environmentálny fond, dotácie MF, MŠVVŠ, MPA RV a iné)

8.1 Vlastné zdroje obce

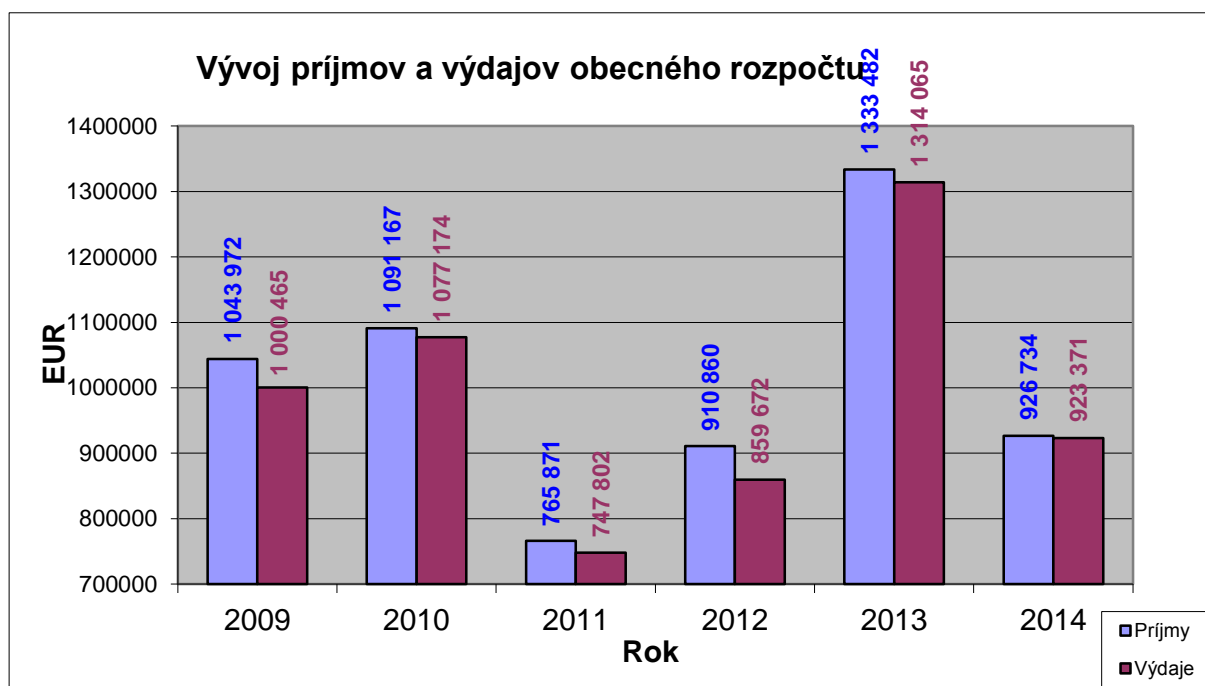
8.1.1 Charakteristika finančnej situácie a rozpočtu obce

Finančná situácia obce je pomerne priaznivá. Obec dlhodobo hospodári s vyrovnaným rozpočtom. Obec spláca úver v celkovej výške 395 000 EUR, pričom ku koncu r. 2014 bol zostatok úveru 350 600 EUR so splatnosťou úveru do r. 2022. Vzhľadom na možnosti úverového zaťaženia obce je preto využitie cudzích komerčných zdrojov na financovanie realizácie plánovaných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja do budúcnosti obmedzené, preto je potrebné sa orientovať prednostne na zdroje EU. Využitie zdrojov EU je

ťažiskové pre realizáciu plánovaných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzhľadom k tomu, že bežné príjmy obecného rozpočtu nebudú v žiadnom prípade postačovať na realizáciu plánovaných aktivít PHSR. Všetky aktivity PHSR obce boli pre lepšiu orientáciu rozdelené podľa priorít, pričom obec sa bude snažiť najskôr realizovať a financovať aktivity s vysokou prioritou.

Vývoj hospodárenia obce od r. 2009 zobrazuje graf č. 8.1.1.1:

Graf 8.1.1.1. Vývoj príjmov a výdajov obecného rozpočtu od v r. 2009-2014

Zdroj: OcU Radol'a

8.1.2 Štruktúra príjmov a výdajov obecného rozpočtu

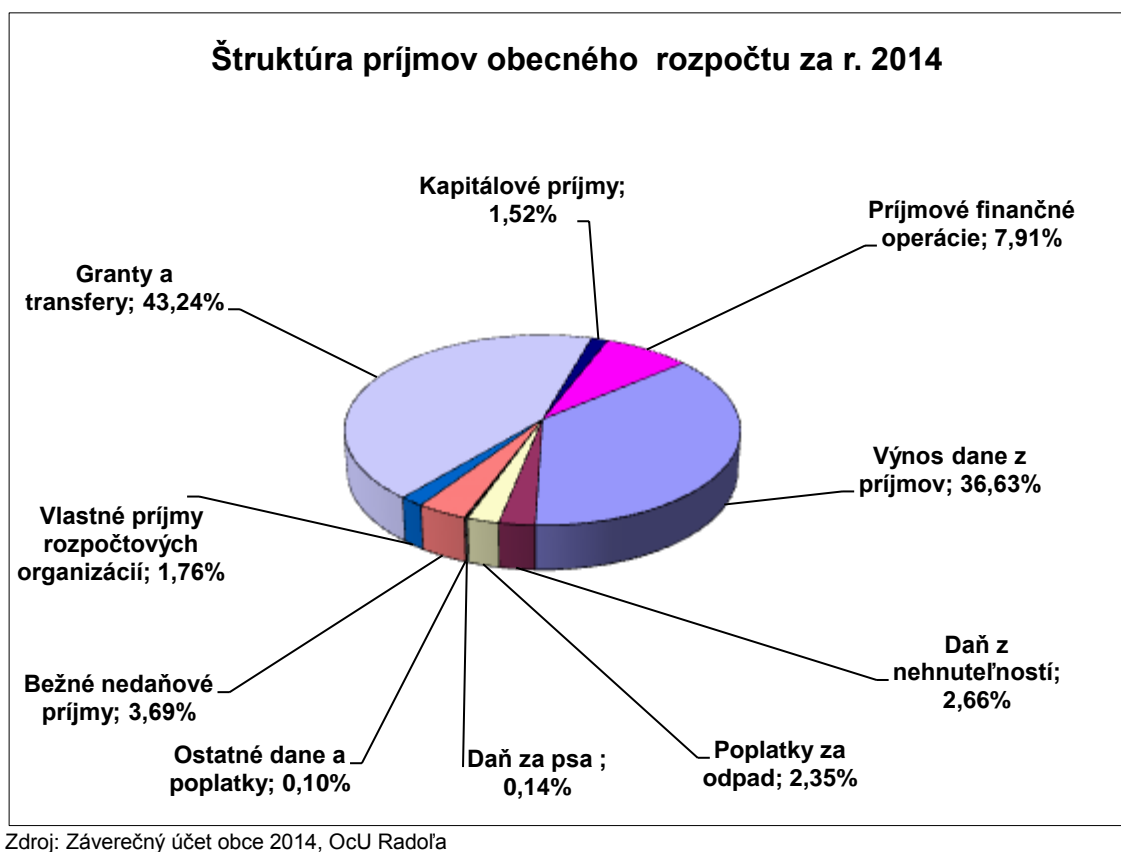
Celkovú štruktúru výdajov obecného rozpočtu za r. 2014 zobrazuje graf č. 8.1.2.1

Graf 8.1.2.1 Štruktúra výdavkov obecného rozpočtu v r. 2014

Celkovú štruktúru príjmov obecného rozpočtu za r. 2014 zobrazuje graf č. 8.1.2.2

Graf 8.1.2.2 Štruktúra príjmov obecného rozpočtu v r. 2014

Celkový prehľad majetku obce k 31.12.2014 je uvedený v tabuľke 8.1.2.3

Tabuľka 8.1.2.3 Prehľad majetku obce k 31.12.2014

Druh majetku	Hodnota (v €)
Hmotný majetok.	591 372,71
Nehmotný majetok	-
Pozemky	46 698,58
Stavby	539 183,65
Ostatný HIM	-
Iné	5 490,48
Spolu majetok	1 342 496,86

8.2 Cudzie zdroje

8.2.1 Úverové zdroje

Celková úverová zaťaženosť obce k 31.12.2014 dosahovala hodnotu 350 600 EUR. Vzhľadom na doporučené max. hodnoty úverovania úverový limit pre obec do r. 2020 môže predstavovať max. cca 350 000 EUR avšak nie naraz a možnosť úverovania závisí aj od schopnosti splácať už existujúci úver. Celkové hodnoty ukazovateľov zadĺženosti a likvidity obce k 31.12.2014 a ich porovnanie s odporúčanými hodnotami udáva Tabuľka 8.2.1.1.:

Tabuľka 8.2.1.1. Hodnoty likvidity a ukazovateľov zadĺženosti obce

Ukazovateľ	2012	2013	2014	Odporúčané hodnoty ukazovateľa
Likvidita 1.stupňa	6,72	0,33	0,02	0,2 – 0,6
Likvidita 2. stupňa	7,33	0,44	0,31	1,0 – 1,5
Likvidita 3. stupňa	70,91	7,09	17,76	2,0 – 2,5
Ukazovateľ veriteľského rizika	51,92%	63,59%	61,45%	< 50 %
Miera zadĺženosti	10,06%	84,27%	73,52%	< 70 %
Úverová zaťaženosť	0,00%	24,57%	26,11%	< 50 %

Zdroj: OcU Radol'a, prepočty autora

Existujúci úver zaťažuje hospodárenie obce, čo zvyšuje mieru zadĺženosti obce a ukazovateľa veriteľského rizika. Úverová zaťaženosť je na prijateľnej úrovni, preto je ešte možnosť úverového limitu pre obce do r. 2020 v hodnote cca 300-350 000 EUR.

8.2.2 Zdroje z fondov EU a štátneho rozpočtu SR

Kľúčovým zdrojom financovania investičných aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzhľadom na jeho finančnú náročnosť a možnosti obecného rozpočtu budú predovšetkým zdroje z fondov EU a tiež rôzne výpomoci zo zdrojov štátneho rozpočtu SR na realizáciu konkrétnych projektov a aktivít. Spolufinancovanie jednotlivých projektov bude obec riešiť vlastnými zdrojmi alebo pomocou komerčných úverov. Na čerpanie zdrojov z fondov EU má obec všetky predpoklady, finančná analýza obecného rozpočtu z hľadiska likvidity a zadĺženosti dokazuje, že obec je schopná spolufinancovať aj väčšie investičné projekty financované prostredníctvom fondov EU.

Základnou a najvýhodnejšou formou financovania projektov z fondov EU pre verejný sektor zostáva nenávratný finančný príspevok (NFP), ktorého výška pre jednotlivé projekty je určená v jednotlivých Operačných programoch a Schémach štátnej pomoci.

Indikatívne možnosti financovania jednotlivých aktivít a opatrení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zo zdrojov EU sú uvedené pri príslušných aktivitách v realizačnej časti PHSR.

8.3 Odhad možností obecných zdrojov na financovanie realizácie opatrení a aktivít PHSR

Obec je schopná financovať z vlastných zdrojov realizáciu aktivít v hodnote cca 50-100 000 EUR ročne. Z uvedeného je možné predpokladať, že obec je schopná investovať z vlastných zdrojov do realizácie aktivít PHSR sumu cca 250-500 tis. EUR do r. 2020. Je predpoklad, že pri raste príjmov obce by sa suma týchto prostriedkov mohla zvýšiť, avšak v dobe tvorby PHSR nie je možné odhadnúť vývoj príjmov vzhľadom na celú dobu platnosti PHSR.

Na základe vyhodnotenia úverových možností je orientačný úverový limit pre obec cca 300 - 350 tis EUR. Spolu s vlastnými zdrojmi by teda obec mohla na realizáciu aktivít PHSR reálne využiť zdroje vo výške cca 550-850 tis. EUR (bez započítania zdrojov z fondov EU a účelových dotácií zo ŠR SR). Na celkovú realizáciu aktivít PHSR sú však uvedené zdroje nedostatočné a umožnili by realizáciu len malej časti aktivít, prevažne s nižšou investičnou náročnosťou. Na väčšie investičné projekty bude obec nevyhnutne potrebovať spolufinancovanie z cudzích zdrojov, predovšetkým z fondov EU.

V prípade úspešných projektov na realizáciu zámerov PHSR z fondov EU by obec mohla získať nenávratný finančný príspevok vo výške až 95%. Obec sa bude preto snažiť v maximálnej miere využiť na financovanie plánovaných aktivít PHSR predovšetkým zdroje z fondov EU a možných dotácií zo ŠR SR, bez ktorých nie je možná realizácia plánovaných aktivít PHSR v úplnom rozsahu.

9. Záver

Vyvážený regionálny rozvoj je základnou prioritou efektívneho riadenia verejnej správy. Z hľadiska postavenia a potrieb obce Radoľa je dôležité, aby aspekty jej rozvoja v rámci obce a tiež vzhľadom na potreby okolia boli vyvážené. Obec Radoľa má všetky predpoklady na to, aby sa vyvíjala harmonicky, zhodnocovala svoj rozvojový potenciál a vytvárala tak podmienky pre trvalé zvyšovanie kvality života jej obyvateľov.

Vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoľa je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na úrovni obce na obdobie rokov 2015 – 2020 a jeho existencia je základným predpokladom na čerpanie dotácií a príspevkov zo zdrojov Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Opatrenia a aktivity Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na r. 2015-2020 sú nastavené tak, aby sa odstránili všetky výrazné disparity v živote a rozvoji obce a dosiahol sa vyvážený stav s vybudovanou potrebnou infraštruktúrou, ktorý bude základom pre rozvoj obce do ďalších období. Programovacie obdobie rokov 2014-2020 môže byť z hľadiska riešenia problémov infraštruktúry pre obec posledným obdobím, v ktorom bude možné získať výraznú podporu na realizáciu rekonštrukcie infraštruktúry zo zdrojov EU, preto je nevyhnutné sústrediť všetky sily práve na získanie týchto prostriedkov a využiť všetky možnosti na realizáciu investične náročnejších aktivít a rekonštrukcií a budovania infraštruktúry práve prostredníctvom štrukturálnych fondov EU.